

KOLOROWY
START

4-latek

wrzesień – listopad

Autorka
Wiesława Żaba-Żabińska

Projekt okładki
Magdalena Pilch

Redakcja merytoryczna
Wiesława Żaba-Żabińska

Redakcja językowa i korekta
Beata Pędziwilk

Skład i łamanie
Marek Zapala

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie publikacji w całości lub we fragmentach bez zgody wydawnictwa zabronione.

© Grupa MAC S.A. 2017

ISBN 978-83-8108-166-5

Grupa MAC S.A.
25-561 Kielce, ul. Witosa 76
tel. 41 366 55 55; faks 41 366 33 02
e-mail: mac@mac.pl; www.mac.pl

Spis treści

Rozkład materiału	4
--------------------------------	---

Wrzesień

I. Nasza grupa (książka, s. 3; karty pracy, cz. 1, s. 3–5)	22
II. Jestem przedszkolakiem (książka, s. 4–7; karty pracy, cz. 1, s. 6–7) ...	28
III. Uliczne sygnały (książka, s. 8–9; karty pracy, cz. 1, s. 8–9)	35
IV. Nadeszła jesień (książka, s. 10–13; karty pracy, cz. 1, s. 10–13)	41

Październik

I. Jesień w sadzie (książka, s. 14; karty pracy, cz. 1, s. 14–15)	51
II. Dary ogrodu (książka, s. 15; karty pracy, cz. 1, s. 16–19)	58
III. Nasze rodziny (książka, s. 16–19; karty pracy, cz. 1, s. 20–23)	67
IV. Domowi ulubieńcy (książka, s. 20–21; karty pracy, cz. 1, s. 24–25)	75

Listopad

I. Domy i domki (karty pracy, cz. 1, s. 26–27)	85
--	----

Propozycja korzystania z <i>Tablic demonstracyjnych dla młodszych przedszkolaków</i>	95
---	----

Oznaczenia:

 – zajęcia wynikające z zadań programowych

 – zajęcia wynikające z realizacji treści wychowania zdrowotnego

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ I

Treści programowe	Tematy tygodni	Dzień tygodnia	Temat dnia	Aktywność i działalność dziecka
1	2	3	4	5
<p>To ja <i>Podawanie informacji o sobie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – podawanie swojego imienia, nazwiska – określanie swoich ulubionych zabaw, zajęć – samodzielne wykonywanie czynności samoobsługowych – ściąganie ubrań, butów, umieszczanie ich w wyznaczonym miejscu w szatni – zakładanie ubrań, butów – korzystanie z toalety – spożywanie posiłków <ul style="list-style-type: none"> – prawidłowe posługiwanie się łyżką i widelcem. <p>Nasza grupa <i>Współtworzenie przyjaznej atmosfery w grupie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – poznawanie imion i nazwisk dzieci z grupy – przestrzeganie wspólnie ustalonych umów i zasad regulujących współzycie w grupie. <p><i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 21, 24).</i></p>	<p>Nasza grupa</p>	1.	<p>Nasza sala</p> <p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z salą – znajdującymi się tam kącikami, sposobem korzystania z nich.
		2.	<p>Lenka i Mikołaj</p> <p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Spotkanie z Lenką i Mikołajem</i> – poznajemy bohaterów książki i kart pracy.
		3.	<p>Liczmy zabawki</p> <p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Lalki, misie, klocki</i> – ćwiczenia w liczeniu.
		4.	<p>Rytmicznie klaszczemy</p> <p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy przy piosence <i>Jestem sobie przedszkolaczek</i>.
		5.	<p>Ulubione zabawki</p> <p>Numery obszarów z podstawy programowej:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Moja ulubiona zabawka</i> – wyklejanie kolorowym papierem.

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ I

Cele ogólne	Cele operacyjne	Książka, karty pracy, cz. 1	Zajęcia ruchowe
6	7	8	9
– zapoznanie z wystrojem sali	Dziecko: – nazywa kąciki zainteresowań; wie, jak z nich korzystać		<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Rób tak jak ja</i>. • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Balonik</i>. • Zabawa muzyczno-ruchowa <i>Pociąg</i>. • Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki <i>Pajacyk</i>.
I 1, I 5, III 1, III 5, IV 2			
– zapoznanie z bohaterami książki i kart pracy	– rozpoznaje i nazywa bohaterów książki i kart pracy	k, s. 3, kp, s. 3	
I 1, I 5, III 1, III 5, IV 2			
– rozwijanie umiejętności liczenia	– liczy w zakresie czterech	kp, s. 4, 5	
I 1, I 5, III 1, III 5, IV 2, IV 15			
– kształtowanie poczucia rytmu	– rytmicznie klaszcze		
I 1, I 5, III 1, III 5, IV 2, IV 7			
– rozwijanie sprawności manualnej	– wykonuje wyklejankę		
I 1, I 5, III 1, III 5, IV 2, IV 8			

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ II

<p>To ja <i>Podawanie informacji o sobie</i> – podawanie swojego imienia, nazwiska – określanie swoich ulubionych zabaw, zajęć – samodzielne wykonywanie czynności samoobsługowych – ściąganie ubrań, butów, umieszczanie ich w wyznaczonym miejscu w szatni – zakładanie ubrań, butów – korzystanie z toalety – spożywanie posiłków – prawidłowe posługiwanie się łyżką i widelcem.</p> <p>Nasza grupa <i>Współtworzenie przyjaznej atmosfery w grupie</i> – poznawanie imion i nazwisk dzieci z grupy – przestrzeganie wspólnie ustalonych umów i zasad regulujących współzycie w grupie. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 21, 24).</i></p>	Jestem przedszkolakiem	1.	Ulubione zabawy Numery obszarów z podstawy programowej:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Wesołe zabawy w przedszkolu</i> – ćwiczenia w mówieniu.
		2.	Moje ciało Numery obszarów z podstawy programowej:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zabawy pod hasłem – Oto ja!</i>
		3.	Wspólnie śpiewamy Numery obszarów z podstawy programowej:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Nauka piosenki Jestem sobie przedszkolaczek.</i>
		4.	Kolorowe kamienie Numery obszarów z podstawy programowej:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kolorowe kamienie</i> – ćwiczenia w malowaniu.
		5.	Kodeks grupowy Numery obszarów z podstawy programowej:	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ustalanie kodeksu grupowego.</i>

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ II

– rozwijanie mowy	Dziecko: – wypowiada się na temat ulubionych zabaw w przedszkolu	k, s. 4, 5	<ul style="list-style-type: none"> • Zestaw zabaw ruchowych – nr I (opracowany przez autora). • Zabawa ruchowa <i>Dotknij</i>. • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Rób tak jak ja</i>. • Zabawa ruchowa z wykorzystaniem kamieni. • Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr I (opracowany przez autora).
I 1, I 5, III 1, III 5, IV 2			
– rozwijanie orientacji przestrzennej	– wskazuje u siebie wymienione części ciała	kp, s. 6, 7	
I 1, I 5, III 1, III 5, IV 2, IV 14			
– rozwijanie umiejętności wokalnych	– śpiewa piosenkę	k, s. 6	
I 1, I 5, III 1, III 5, IV 2, IV 7			
– rozwijanie umiejętności malowania	– maluje kamień	k, s. 7	
I 1, I 5, III 1, III 5, IV 2, IV 8			
– zapoznanie z umowami obowiązującymi w przedszkolu	– przestrzega ustalonych umów		
I 1, I 5, III 1, III 5, IV 2			

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ III

<p>Nasz kontakt z techniką <i>Środki transportu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – poznawanie wybranych środków transportu: lądowego, wodnego, powietrznego – poznawanie znaczenia pasów, sygnalizacji świetlnej, znaków drogowych – zaznajamianie z zasadami ruchu drogowego, z wykorzystaniem zabaw tematycznych, literatury, wycieczek. <p><i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 67).</i></p>	Uliczne sygnały	1.	Na skrzyżowaniu	<ul style="list-style-type: none"> • Spacer na pobliskie skrzyżowanie.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Zuch na drodze	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza A. Widzowskiej <i>Zuch na drodze</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Bardzo trudno być kierowcą	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy przy piosence <i>Będę kierowcą</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Kolorowe samochody	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kolorowe samochody</i> – utrwalanie nazw kolorów.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Samochody specjalistyczne	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Samochody specjalistyczne</i> – wykonanie stojących obrazków (<i>Wyprawka plastyczna</i>).
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ III

– poznawanie znaczenia sygnalizacji świetlnej; łączenie kolorów jej świateł z poruszaniem się pieszych	Dziecko: – wie, przy jakim kolorze świateł sygnalizacji świetlnej przechodzi się przez ulicę		<ul style="list-style-type: none"> • Zestaw zabaw ruchowych – nr II (opracowany przez autora). • Zabawy orientacyjno-porządkowe: <i>Wysoko, nisko, Kierowcy i roweryści</i>. • Zabawa ruchowa <i>Jeden, dwa</i>. • Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr I (opracowany przez autora).
I 5, III 5, IV 2			
– rozwijanie mowy	– wie, jak zachowywać się na ulicy	k, s. 8, kp, s. 8	
I 5, III 5, IV 2			
– kształtowanie poczucia rytmu	– stara się wystukać rytm refrenu		
I 5, III 5, IV 2, IV 7			
– rozpoznawanie i nazywanie kolorów	– rozpoznaje i nazywa większość kolorów		
I 5, III 5, IV 2, IV 11, IV 12			
– rozwijanie umiejętności wycinania	– wycina wzdłuż linii – pionowych i poziomych	k, s. 9, kp, s. 9	
I 5, III 5, IV 2, IV 8			

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ IV

<p>Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i></p> <p>– oglądanie drzew znajdujących się w bliskim otoczeniu, nazywanie ich; wyjaśnienie zjawiska usychania liści</p> <p>– zbieranie owoców drzew, wzbogacanie nimi kącika przyrody; wykorzystywanie owoców w działalności plastycznej, technicznej, matematycznej, muzycznej oraz w inny, niestandardowy sposób</p> <p>– poznawanie wybranych przedstawicieli grzybów jadalnych (borowik, pieprznica jadalna, maślak) i niejadalnych (muchomor sromotnikowy)</p> <p>– pokazywanie na wybranych przykładach (np. jeża, wiewiórki, bociana), jak zwierzęta przygotowują się do nadchodzącej zimy (odlatują do Afryki, gromadzą zapasy, zasypiają); zwracanie uwagi na zmiany w wyglądzie zwierząt, np. zmiana ubarwienia, gęstnienie futra, piór.</p> <p><i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 52–53).</i></p>	<p>Nadeszła jesień</p>	1.	<p>Jesień w parku</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza B. Głódkowskiej <i>Jesienny wiatr</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:	
		2.	<p>Gdzie są grzyby?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Grzybek tu, grzybek tam</i> – określanie położenia przedmiotów w przestrzeni.
		Numery obszarów z podstawy programowej:	
		3.	<p>Przyszła jesień</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zabawy przy piosence <i>Jesień</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:	
		4.	<p>Kolorowe liście</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Drzewa jesienią</i> – odbijanie na obrazku palców maczanych w farbie (<i>Wyprawka plastyczna</i>).
		Numery obszarów z podstawy programowej:	
		5.	<p>A w ogrodzie język śpi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie opowiadania H. Bechlerowej <i>Kolczatek</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:	

WRZESIEŃ, TYDZIEŃ IV

– rozwijanie mowy	Dziecko: – wymienia oznaki jesieni	k, s. 10, 11, kp, s. 10	<ul style="list-style-type: none"> • Zestaw zabaw ruchowych – nr III (opracowany przez autora). • Zabawa muzyczno-ruchowa <i>Taniec liści</i>. • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Muchomorzy i prawdziwki</i>. • Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – <i>Jeże</i>. • Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr II (opracowany przez autora).
I 5, III 5, IV 2, IV 18			
– rozwijanie orientacji przestrzennej	– stosuje słowa: <i>na, przed, za, nad, obok</i>	k, s. 12, kp, s. 11	
I 5, III 5, IV 2, IV 14			
– umuzykalnienie dzieci	– dobiera właściwy ruch do słyszanej muzyki	kp, s. 12	
I 5, III 5, IV 2, IV 7			
– rozwijanie sprawności manualnej	– tworzy obrazek drzewa jesienią, odbijając palce maczane w farbie		
I 5, III 5, IV 2, IV 8			
– rozwijanie mowy	– odpowiada na pytania dotyczące utworu	k, s. 13, kp, s. 13	
I 5, III 5, IV 2			

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ I

<p>Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i></p> <p>– rozpoznawanie wybranych owoców po wyglądzie, kształcie, smaku</p> <p>– rozpoznawanie drzew owocowych po owocach; wyjaśnienie znaczenia słowa <i>sad</i>.</p> <p>(<i>Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci</i>, Grupa MAC S.A. 2017, s. 53).</p>	Jesień w sadzie	1.	Zdrowe owoce	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza <i>Smaczne śliwki i jabłuszka</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Owocowe rytmy	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Owocowe rytmy</i> – dostrzeganie rytmów w ciągu owoców i ich kontynuowanie.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Złota jesień	<ul style="list-style-type: none"> • Nauka piosenki <i>Przyszła jesień</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Obrazek sadu	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Sad pełen owoców</i> – wypełnianie rysunków owoców kuleczkami bibuły, wycinanie obrazka.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Owoce ze sklepu	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjście do pobliskiego sklepu z owocami i warzywami.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ I

– rozwijanie mowy	Dziecko: – wie, dlaczego powinno się jeść warzywa	kp, s. 14	<ul style="list-style-type: none"> • Zestaw zabaw ruchowych – nr IV (opracowany przez autora). • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Wizyta w sadzie</i>. • Zabawa ruchowa <i>Jabluszko, gruszczyzna</i>. • Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki o owocach. • Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr III (opracowany przez autora).
I 5, III 5, IV 2		kp, s. 15	
– dostrzeganie rytmicznej organizacji w przestrzeni	– dostrzega rytm i go kontynuuje		
I 5, III 5, IV 2, IV 14			
– rozwijanie umiejętności wokalnych	– śpiewa piosenkę		
I 5, III 5, IV 2, IV 7		k, s. 14	
– rozwijanie umiejętności wycinania	– wycina uzupełniony obrazek		
I 5, III 5, IV 2, IV 8			
– zapoznanie z wystrojem sklepu z owocami (i warzywami) oraz z pracą w nim	– wie, gdzie i jak kupujemy owoce		
I 5, III 5, IV 2			

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ II

<p>Poznajemy przyrodę <i>Jesień</i></p> <p>– rozpoznawanie i nazywanie wybranych warzyw; rozpoznawanie ich za pomocą wzroku, dotyku, smaku, zapachu</p> <p>– nazywanie przetworów z owoców i warzyw (dżemy, soki, kiszonki, kompoty); samodzielne wykonywanie wybranych.</p> <p>(<i>Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 53</i>).</p>	Dary ogrodu	1.	Co to za warzywa?	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza J. Tuwima <i>Warzywa</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Trzy marchewki, cztery pietruszki	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Koszyk pełen warzyw</i> – ćwiczenia w liczeniu.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Kiszenie kapusty	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy przy piosenke <i>Kapuściana piosenka</i>.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Obrazek z warzywami	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Obrazek z warzywami</i> – stemplowanie korkiem (<i>Wyprawka plastyczna</i>).
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Z ogrodu czy z sadu?	<ul style="list-style-type: none"> • Teatrzyk sylwet na podstawie opowiadania I. R. Salach <i>Co z ogrodu, a co – z sadu?</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ II

– rozwijanie mowy	Dziecko: – rozpoznaje i nazywa wybrane warzywa	k, s. 15, kp, s. 16	<ul style="list-style-type: none"> • Zestaw zabaw ruchowych – nr V (opracowany przez autora). • Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – <i>Zajęce w ogrodzie</i>. • Zabawa ruchowa <i>Worki pełne warzyw</i>. • Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr IV (opracowany przez autora).
I 5, III 5, IV 2, IV 18			
– rozwijanie umiejętności liczenia	– liczy w zakresie czterech	kp, s. 17	
I 5, III 5, IV 2, IV 15, IV 18			
– kształtowanie poczucia rytmu	– porusza się rytmicznie podczas zabaw muzycznych	kp, s. 18	
I 5, III 5, IV 2, IV 7, IV 18			
– rozwijanie sprawności manualnej	– stempluje korkiem maczanym w farbie	kp, s. 19	
I 5, III 5, IV 2, IV 8, IV 18			
– rozwijanie mowy	– wie, co rośnie w ogrodzie, a co – w sadzie		
I 5, III 5, IV 2, IV 18			

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ III

<p>Nasze rodziny <i>Podawanie informacji na temat swojej rodziny</i></p> <p>– podawanie informacji, jak mają na imię mama, tata</p> <p>– nazywanie członków bliższej i dalszej rodziny, np. mama, tata, brat, siostra, ciocia, babcia, dziadek, wujek</p> <p>– pełnienie ról społecznych (członkowie rodziny), np. w toku zabaw tematycznych</p> <p>– podawanie informacji: jakie zawody wykonują rodzice, czym się zajmują</p> <p>– opisywanie wyglądu rodziców, dostrzeganie ich charakterystycznych cech (wygląd, charakter).</p> <p><i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 23).</i></p>	<p>Nasze rodziny</p>	1.	Nie jesteśmy sami	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa na temat rodziny, jej członków.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		2.	Gdzie schowała się lalka?	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa dydaktyczna – <i>Gdzie schowała się lalka?</i>
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		3.	Śpiewamy kołysankę	<ul style="list-style-type: none"> • Nauka piosenki <i>Kołysanka lalki</i>.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		4.	Portrety rodziców	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Portret mamy i taty</i> – zwracanie uwagi na uchwycenie ważniejszych cech wyglądu.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	
		5.	Zawody rodziców	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa na temat zawodów rodziców.
			Numery obszarów z podstawy programowej:	

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ III

– rozwijanie mowy	Dziecko: – wypowiada się na temat swojej rodziny	k, s. 16, kp, s. 20	<ul style="list-style-type: none"> • Zestaw zabaw ruchowych – nr VI (opracowany przez autora). • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Tańcząca rodzinka</i>. • Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność współdziałania w parze – <i>Idziemy na spacer</i>. • Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Co rano robią rodzice?</i> • Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr V (opracowany przez autora).
I 5, III 5, IV 2, IV 20			
– rozwijanie orientacji przestrzennej	– prawidłowo stosuje przyimki: <i>na, pod, obok, za, przed, między, w...</i>	kp, s. 21	
I 5, III 5, IV 2, IV 14, IV 20			
– rozwijanie umiejętności wokalnych	– śpiewa piosenkę	k, s. 17, kp, s. 22	
I 5, III 5, IV 2, IV 7, IV 20			
– rozwijanie umiejętności wycinania	– wycina proste elementy	kp, s. 23	
I 5, III 5, IV 2, IV 8, IV 20			
– rozwijanie mowy	– rozpoznaje i nazywa wybrane zawody	k, s. 18, 19	
I 5, III 5, IV 2, IV 20			

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ IV

<p>Poznajemy przyrodę <i>Przyroda w sali, w domu</i> – poznawanie zasad dbania o zwierzęta hodowane w domu: karmienia ich, wizyt u weterynarza, zapewnianie odpowiedniego miejsca na odpoczynek i sen, wychodzenia na spacer – nazywanie dorosłych i młodych zwierząt – naśladowanie sposobów poruszania się zwierząt hodowanych w domu, ich odgłosów. <i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 57).</i></p>	<p>Domowi ulubieńcy</p>	1.	Kocie przyjaźnie	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie opowiadania H. Bechlerowej <i>O kotku, który szukał czarnego mleka.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Pieski i ich miseczki	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kolorowe miseczki</i> – ćwiczenia klasyfikacyjne.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Co robi jamniczek?	<ul style="list-style-type: none"> • Zabawy przy piosenkach <i>Popatrzcie na jamniczka.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Kotek z puzzli	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kotek z puzzli</i> – wykonanie i układanie puzzli (<i>Wyprawka plastyczna</i>).
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Zwierzęta ze schroniska	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza L. Łącz <i>Przyjaźń ze schroniska.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

PAŹDZIERNIK, TYDZIEŃ IV

– rozwijanie mowy	Dziecko: – odpowiada na pytania dotyczące opowiadania	kp, s. 24	<ul style="list-style-type: none"> • Zestaw zabaw ruchowych – nr VII (opracowany przez autora). • Zabawy orientacyjno-porządkowe: <i>Kotki na spacerze, Kot i myszki, Co lubią pieski?</i> • Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr VI (opracowany przez autora).
I 5, III 5, IV 2			
– rozwijanie umiejętności klasyfikowania	– segreguje przedmioty według jednej cechy – koloru	k, s. 20, kp, s. 25	
I 5, III 5, IV 2, IV 12			
– kształtowanie reakcji ruchowych na różny charakter muzyki	– porusza się odpowiednio do podanych sygnałów muzycznych		
I 5, III 5, IV 2, IV 7			
– rozwijanie sprawności manualnej	– wykonuje puzzle i układa je według wzoru	k, s. 21	
I 5, I 9, III 5, IV 2, IV 8			
– rozwijanie mowy	– odpowiada na pytania dotyczące wiersza		
I 5, III 5, IV 2			

LISTOPAD, TYDZIEŃ I

<p>Nasza miejscowość, nasz region <i>Poznawanie swojej miejscowości</i> – określanie miejsca zamieszkania (miasto, wieś) – poznawanie osób pracujących w bliskim otoczeniu przedszkola – poznawanie, na podstawie swojej miejscowości, sposobów budowania dawniej i współcześnie.</p> <p>Nasz kontakt z techniką <i>Doświadczenia konstrukcyjno-techniczne</i> – uczestniczenie w zabawach konstrukcyjnych – budowanie z naturalnych materiałów (piasek, śnieg).</p> <p><i>(Nasze przedszkole. Program edukacji przedszkolnej wspomagający rozwój aktywności dzieci, Grupa MAC S.A. 2017, s. 26, 66).</i></p>	Domy i domki	1.	Jak jest zbudowany dom?	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Co może mieć dom?</i> – zabawa dydaktyczna.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		2.	Pomieszczenia w domu	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pomieszczenia znajdujące się w domu</i> – ćwiczenia klasyfikacyjne.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		3.	Wspólna zabawa	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zabawy przy piosence Daj mi rączkę.</i>
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		4.	Każdy ma swój domek	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Piesek i buda</i> – układanie obrazka według wzoru.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		
		5.	Odgłosy domu	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Odgłosy domu</i> – ćwiczenia ortofoniczne.
		Numery obszarów z podstawy programowej:		

LISTOPAD, TYDZIEŃ I

– rozwijanie mowy	Dziecko: – wymienia elementy domu		<ul style="list-style-type: none"> • Zestaw zabaw ruchowych – nr VIII (opracowany przez autora). • Zabawy orientacyjno-porządkowe: <i>Rób tak – nie rób tak, Pieski na spacer – pieski do budy.</i> • Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr VII (opracowany przez autora).
I 5, III 5, IV 2			
– rozwijanie umiejętności klasyfikowania	– segreguje obrazki przedmiotów według przynależności do danego pomieszczenia		
I 5, III 5, IV 2, IV 12			
– kształtowanie poczucia rytmu	– porusza się rytmicznie przy piosence	kp, s. 26	
I 5, III 5, IV 2, IV 7			
– rozwijanie sprawności manualnej i percepcji wzrokowej	– układa obrazek według wzoru	kp, s. 27	
I 5, I 9, III 5, IV 2, IV 8			
– rozwijanie mowy	– mówi wyraźnie		
I 5, III 5, IV 2			

Wrzesień

Tydzień I: Nasza grupa

Dzień 1. Nasza sala

Cel ogólny:

- zapoznanie z wystrojem sali.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- nazywa kąciki zainteresowań; wie, jak z nich korzystać.

Środki dydaktyczne: kartoniki z imionami dzieci, rymowanka *Pajacyk*, kąciki zainteresowań, powiększone obrazki znaczków rozpoznawczych.

Przebieg dnia

I

1. Powitanie dzieci.

Nauczyciel wita wszystkie dzieci wchodzące do sali. Przykleja im na ubraniach kartoniki z wydrukowanymi imionami. Zachęca do zabawy wybranymi zabawkami.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Balonik*.

Nauczyciel z dziećmi ustawia się w kole – wszyscy stoją blisko siebie, trzymając się za ręce. Nauczyciel recytuje rymowankę, a dzieci powoli się cofają. Na słowo: *Trach*, dzieci upadają na podłogę.

*Baloniku mój malutki,
rośnij duży okrągłutki.*

*Balon urósł, że aż strach,
przebrał miarę, no i... bach!*

II

 Zapoznanie z salą – znajdującymi się tam kącikami, sposobem korzystania z nich.

- Nauczyciel oprowadza dzieci po sali, pokazuje znajdujące się tam kąciki, podaje sam (albo dzieci podają) ich nazwy. Wspólnie z dziećmi ustala sposoby korzystania z kącików.

 Zabawa muzyczno-ruchowa *Pociąg*.

Dzieci tworzą za nauczycielem rząd (*pociąg*), trzymając ręce na ramionach osoby stojącej przed nimi. *Pociąg* porusza się po sali przy piosence *Jedzie pociąg*, śpiewanej przez nauczyciela. Po każdej zwrotce *pociąg* zatrzymuje się na *stacji* – w kąciku. Dzieci nazywają kącik, przy którym stanął *pociąg*.

- Odszukanie swoich znaczków rozpoznawczych w sali (na półkach indywidualnych) i w łazience. Określanie, gdzie jeszcze można je zobaczyć. Podanie powodu ich stosowania.

III

1. Zabawa *Kto ma takie imię?*

Dzieci stoją w rozsypce na dywanie. Nauczyciel umawia się z nimi, że będą machały ręką te osoby, których imię poda, a pozostałe dzieci będą mówiły: *Należy do naszej grupy*, klaszcząc przy tym.

 Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki *Pajacyk* (autor rymowanki nieznan).

Dzieci stoją w rozsypce. Nauczyciel recytuje rymowankę i pokazuje ruchy pajacyka. Dzieci naśladują nauczyciela.

*Ogromnego mam pajaca w kapturku,
wykonuje on podskoki na sznurku.
Zgina ręce, zgina nogi,*

Dzieci za nauczycielem:
trzymają wyprostowane ręce nad głowami,
podskakują w miejscu,
zginają raz jedną rękę, raz drugą,
a potem zginają nogi,

*zawsze wesół i bez trwogi
– ten pajacyk mój.
Raz mu się nieszczęście stało,
ojojoi!
Prawą nóżkę oderwano, ojojoi!*

*Więc po takiej wielkiej szkodzie
musiał stać na jednej nodze,
ten pajacyk mój.
Weszła mama do pokoju:
– Cóż się stało?
Zreperuję zaraz całą nóżkę prawą!
Szybko nóżka naprawiona,
skaczę w tę i w tamtą stronę.
Jestem sobie zdrów!
Gdy zobaczę pannę lalę w salonie,
to się przed nią niziuteńko pokłonię.
Zdejmę czapkę, schylę czoło
i zatańczę z nią wesolo,
la – la – la – la.*

uśmiechają się,
pokazują na siebie,

łapią się za głowę,
trzymają rękami głowę i poruszają nią na
boki,

stają na jednej nodze,

naśladują przyszywanie nóżki,

skaczą jak pajace,

kłaniają się,

tańczą w parach.

2. Zabawa *Czyj to znaczek?*

Dzieci siedzą w kole. Nauczyciel pokazuje powiększone obrazki znaczków rozpoznawczych. Dziecko, którego obrazek znaczka pokazał nauczyciel, wstaje, mówi jego nazwę i potem razem z innymi dziećmi dzieli za nauczycielem tę nazwę rytmicznie (na sylaby).

3. Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.

Dzień 2. Lenka i Mikołaj

Cel ogólny:

– zapoznanie z bohaterami książki i kart pracy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

– rozpoznaje i nazywa bohaterów książki i kart pracy.

Środki dydaktyczne: piosenka *Jestem sobie przedszkolaczek*, instrumenty perkusyjne, piłka, różne klocki, różne zabawki, książka, s. 3, karta pracy, cz. 1, s. 3.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Kto ma...?*

Każde dziecko bierze sobie jedną zabawkę i siada z nią w kole. Nauczyciel mówi, by wstały dzieci, które mają wymienione zabawki (lalkę, misia, samochód...).

*Kto ma (nazwa zabawki),
niech wejdzie do koła,
ładnie się ukloni
i „cześć” zawoła.*

Dziecko woła: *Cześć!*, a pozostałe osoby odpowiadają: *Cześć* i machają ręką w jego kierunku.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Balonik* (przewodnik, s. 22).

II

Spotkanie z Lenką i Mikołajem – poznajemy bohaterów książki i kart pracy.

Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Do kogo toczysz piłkę?*

Dzieci siadają w kole. Zabawę rozpoczyna nauczyciel, mówiąc: *Pani Wiesia do np. Małgosi i toczy piłkę do tej dziewczynki. Małgosia mówi: Małgosia do Szymona – i toczy piłkę do niego. Itd.*

1. Ćwiczenia w książce, s. 3.

Oglądanie obrazka. Słuchanie i powtarzanie imion dzieci i psa. Omawianie wyglądu Lenki i Mikołaja.

- Jak wygląda Lenka (jaki ma kolor włosów, oczu, ile ma lat)?
- Jak wygląda Mikołaj (jaki ma kolor włosów, oczu, ile ma lat)?
- Jak wygląda pies (jaki ma kolor sierści, jak się nazywa)?

2. Zabawa *O kim mówię?*

Dzieci biegają po sali. Zatrzymują się, gdy usłyszą dźwięki tamburynu, i słuchają opisu jednego z nich, podanego przez nauczyciela. Np. *To jest chłopiec o jasnych, krótkich włosach – blondyn – o niebieskich oczach. Ma krótkie, brązowe spodnie.* Dzieci, po rozpoznaniu osoby z opisu, podają jej imię i ją wskazują.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 3.

Wskazywanie na obrazku: Lenki, Mikołaja i Lalusia. Kończenie kolorowania obrazka.

Zabawa muzyczno-ruchowa *Miś z laleczką.*

Dziewczynki są *laleczkami*, a chłopcy – *misiami*. Przy dźwiękach tamburynu tańczą *laleczki*, a przy dźwiękach grzechotki – *misie*. Gdy dzieci usłyszą dźwięki kołatki – tańczą w parach *misie z lalkami*.

III

1. Zabawa *Pociąg imion.*

Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel chodzi wewnątrz kręgu i dzieli po kolei imiona dzieci na sylaby, np. *To-mek, A-nia, Ka-mil...*

Potem wyjaśnia dzieciom, że on będzie *lokomotywą*, a one – *wagonikami*. Będzie wołał dzieci – *wagoniki* – dzieląc rytmicznie ich imiona. Dziecko, które usłyszy swoje imię podzielone rytmicznie na części (sylaby), podchodzi do nauczyciela i przyłącza się do *wagoników*.

Potem *pociąg* porusza się po całej sali. Dzieci za nauczycielem naśladują odgłos jadącego pociągu (*puff, puff, puff...*), hamującego (*pii...*).

2. Słuchanie piosenki *Jestem sobie przedszkolaczek* (sł. M. Terlikowska, muz. L. Miklaszewski).

Wesoło

Je - stem so - bie przed-szko-la-czek, nie gry-ma-szę i nie pła-czę,
na bę-ben-ku mar-sza-gram: ram, tam, tam, ram, tam, tam.

I. *Jestem sobie przedszkolaczek,
nie grymaszę i nie płaczę,
na bębenku marsza gram:
ram, tam, tam, ram, tam, tam.*

II. *Mamy tu zabawek wiele,
razem bawić się weselej,
bo kolegów dobrych mam:
ram, tam, tam, ram, tam, tam.*

III. *Kto jest beksą i mazgajem,
ten się do nas nie nadaje.
Niechaj w domu siedzi sam:
ram, tam, tam, ram, tam, tam.*

IV. *Mamy klocki, kredki, farby
– to są nasze wspólne skarby.
Bardzo dobrze tutaj nam:
ram, tam, tam, ram, tam, tam.*

- Rozmowa na temat piosenki.
  - Jaki jest przedszkolaczek?
  - Czego nie powinien robić przedszkolaczek?
  - Kiedy bawić się jest weselej?
  - Na czym gra przedszkolaczek?
  - Marsz za nauczycielem po kole przy piosence (śpiew nauczyciela lub nagranie), klaskanie przy słowach: *Ram, tam, tam.*
3. Zabawy konstrukcyjne przy użyciu wybranych klocków.

Dzień 3. Liczymy zabawki

Cel ogólny:

- rozwijanie umiejętności liczenia.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- liczy w zakresie czterech.

Środki dydaktyczne: piosenka *Malo nas*, zabawki, obrazki zabawek, kartoniki z krążkami, karty pracy, cz. 1, s. 4, 5.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia narządów artykulacyjnych (pokazuje nauczyciel).
    - Dotykanie językiem górnej wargi, dolnej wargi, a potem – kącików ust.
    - Lekkie przygryzanie dolnej wargi i górnej wargi.
    - Wypychanie językiem policzków.
    - Wypychanie i chowanie dolnej szczęki.
    - Dmuchiwanie naprzemiennie – raz na brodę, raz na nos.
  2. Zabawa *Wszyscy razem*.

Na sygnał nauczyciela wszystkie dzieci mówią swoje imię. Nauczyciel określa, jak je mówią, np.: głośno, cicho, bezgłośnie, jak roboty...
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Balonik (przewodnik, s. 22)*.

II

 Lalki, misie, klocki – ćwiczenia w liczeniu.

1. Zabawa *Pokaż tyle samo*.

Nauczyciel pokazuje palce, dzieci pokazują tyle samo palców i głośno liczą. Np. nauczyciel pokazuje trzy palce, dzieci też pokazują trzy palce i dotykając ich, liczą: jeden, dwa, trzy...
  2. Zabawa *Liczmy zabawki*.

Nauczyciel przygotowuje zabawki, np.: cztery lalki, trzy misie, dwa samochody, jedno łódeczko. Układa je przed sobą w rozsypce tak, aby obok siebie nie znajdowały się zabawki tego samego rodzaju. Umieszcza na tablicy obrazki: *misia, lalki, samochodu, łódeczka*. Przygotowuje też kartoniki z krążkami (od jednego do czterech). Chętne dzieci liczą głośno zabawki, dotykając ich. Potem wybierają kartoniki z liczbą krążków odpowiadającą liczbie zabawek danego rodzaju i umieszczają je przy odpowiednich obrazkach.
- Zabawa ruchowa połączona z liczeniem – *Po cztery razy*.

Nauczyciel prosi dzieci, żeby:
cztery razy zaklaskały
cztery razy podskoczyły
cztery razy zastukały w podłogę
wykonały cztery przysiady
cztery razy pogłaskały głowę wybranego kolegi lub wybranej koleżanki...

3. Karta pracy, cz. 1, s. 4.

Nazywanie kolorów poszczególnych klocków. Liczenie klocków w każdym kolorze. Określanie, których klocków jest najwięcej, a których – najmniej.

- Wyjście na plac przedszkolny – zapoznanie ze znajdującym się tam sprzętem, bezpiecznym sposobem korzystania z niego. Swobodne zabawy dzieci.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 5.

Oglądanie puzzli. Określanie, co przedstawiają. Odszukanie wśród naklejek dwóch brakujących fragmentów i naklejenie ich w pustych miejscach na obrazku.

2. Zabawa ze śpiewem – *Mało nas*.

Nauczyciel śpiewa piosenkę (muzyka popularna) i wywołuje wybrane dziecko po imieniu. Potem, przy powtórzeniu piosenki, wybrane dziecko wywołuje po imieniu inną osobę... itd.

*Mało nas, mało nas
do pieczenia chleba.*

*Tylko nam, tylko nam
np. Wiktora potrzeba.*

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Balonik* (*przewodnik*, s. 22).

Dzień 4. Rytmicznie klaszczemy

Cel ogólny:

- kształtowanie poczucia rytmu.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- rytmicznie klaszcze.

Środki dydaktyczne: piosenka *Jestem sobie przedszkolaczek*, bębenek, tamburyn, zabawki, stare gazety, piłki, skakanki.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Czego brakuje?*

Nauczyciel przygotowuje zabawki. Najpierw układa w szeregu obok siebie cztery zabawki. Dzieci nazywają zabawki, określają ich kolory. Potem odwracają się, a nauczyciel chowa jedną zabawkę. Zadaniem dzieci, po obejrzeniu zabawek, jest określenie, której brakuje. Po kilku ćwiczeniach, jeżeli dzieci dobrze sobie radzą, nauczyciel układa pięć, a nawet sześć zabawek.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Balonik* (*przewodnik*, s. 22).

II

 Zabawy przy piosence *Jestem sobie przedszkolaczek*.

1. Zabawa *Ustawiamy się w kole*.

Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Gdy dźwięki instrumentu milkną, ustawiają się w jednym kole.

2. Słuchanie piosenki (*przewodnik*, s. 24–25).

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Przypomnijcie, jaki jest przedszkolaczek.
- Na czym gra przedszkolaczek?

4. Oglądanie bębenka. Pokaz gry na bębenku przez nauczyciela.

5. Zabawa przy piosence.

Dzieci maszerują po kole z nauczycielem, który trzyma bębenek. Na słowa: *Ram, tam, tam* – zatrzymują się; nauczyciel uderza w bębenek, a dzieci klaszczą.

 Zabawy na placu przedszkolnym z użyciem piłek, skakanek.

III

1. Ćwiczenia oddechowe.

Dzieci dostają kawałki gazet. Gniotą je, tworząc kulki. Potem kładą kulki na dywanie i chodząc na czworaka, dmuchają na nie tak, aby się poruszały.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Balonik* (przewodnik, s. 22).

2. Zabawy swobodne w wybranych kąciach.

Dzień 5. Ulubione zabawki

Cel ogólny:

– rozwijanie sprawności manualnej.

Cel operacyjny:

Dziecko:

– wykonuje wyklejankę.

Środki dydaktyczne: stare gazety, instrumenty perkusyjne, kolorowy papier, rysunki zabawek, klej, pudełko z otworami, drobne zabawki, nożyczki.

Przebieg dnia

I

1. Wycinanie pasków ze starych gazet.

(Nauczyciel uczy wycinać te dzieci, które nie posiadały tej umiejętności).

2. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

Dzieci są ustawione w rozsypance.

*Cztery lata mam,
duży jestem już,*

*zjadam wszystko sam,
taki ze mnie zuch!*

Dzieci:

*pokazują na siebie,
stają na palcach, wyciągają ręce
w górę,
naśladują jedzenie zupy,
podskakują w miejscu.*

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Rób tak jak ja*.

Dzieci naśladują sposób poruszania się nauczyciela, np. wykonują podskoki, bieg, marsz, chodzą jak kaczka...

II

 Moja ulubiona zabawka – wyklejanie kolorowym papierem.

1. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

Dzieci naśladują ruchy zabawek (wymyślone) wymienionych w rymowance.

*Miś, laleczka, samochodzik,
układanka i piłeczka,*

*rzeczy te to są zabawki
– potrzebne dla dziecka.*

2. Ćwiczenia rąk.

Nauczyciel mówi, że przed pracą plastyczną muszą poćwiczyć ręce. Pokazuje różne ruchy, a dzieci je naśladują.

Np.

* uderzanie kolejno każdym palcem jednej i drugiej ręki o podłogę

- * stykanie się kolejnych palców jednej ręki z kciukiem drugiej ręki, potem – z palcami: wskaźującym, środkowym, serdecznym i małym
- * robienie określonej liczby piąstek
- * naśladowanie gry na pianinie...

 Zabawa muzyczno-ruchowa *Miś z laleczką* (przewodnik, s. 24).

3. Zapoznanie ze sposobem wykonania prac.

Dzieci wybierają sobie rysunek swojej ulubionej zabawki (przygotowuje nauczyciel) i kolorowy papier. Częściowo wyklejają rysunek kolorowym papierem, a mniejsze elementy kolorują.

4. Wykonanie prac przez dzieci.

5. Wspólne oglądanie wykonanych prac.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Zabawa *Śpiewanie imion*.

Dzieci wraz z nauczycielem stoją w kręgu. Zabawę rozpoczyna nauczyciel, śpiewając swoje imię. Potem kolejno dzieci śpiewają swoje imiona na dowolną melodię.

2. Zabawa *Co jest w pudełku?*

Nauczyciel przygotowuje pudełko z otworami na ręce z jego boków, ładnie oklejone kolorowym papierem. Dzieci oglądają i dotykają zabawki przygotowane przez nauczyciela. Potem nauczyciel chowa zabawki do pudełka. Dzieci wkładają ręce do otworów i za pomocą dotyku rozpoznają, jaką zabawkę trzymają w rękach. Następnie wyciągają ją w celu sprawdzenia, czy dobrze odgadły.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Rób tak jak ja* (przewodnik, s. 27).

Tydzień II: Jestem przedszkolakiem

Dzień 1. Ulubione zabawy

Cel ogólny:

– rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

– wypowiada się na temat ulubionych zabaw w przedszkolu.

Środki dydaktyczne: koła – *buzie* przedstawiające emocje, kostka mimiczna, nagranie wesołej, skocznej melodii, piłka, tamburyn, klocki, książka, s. 4, 5.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia słuchowe – rozpoznawanie dźwięków dochodzących z otoczenia.

Dzieci siadają przed nauczycielem, zamykają oczy i wsłuchują się w dźwięki dochodzące z otoczenia (odgłosy dochodzące z ulicy, dźwięki różnych urządzeń gospodarstwa domowego dochodzące z przedszkolnej kuchni, głosy ludzi...). Po chwili otwierają oczy i próbują określić źródła dźwięków.

2. Zabawa *W jakim jestem nastroju?*

Nauczyciel umieszcza w sali, w różnych miejscach, koła – *buzie* przedstawiające różne emocje: smutek, strach, złość i radość. Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze ustawiają się przed *buzią*, która odzwierciedla ich aktualny nastrój.

(Można to ćwiczenie powtarzać każdego dnia przed zajęciem – będzie to swoisty rytuał, który nauczy dzieci rozmawiania o swoich emocjach).

Potem dzieci określają przyczyny swoich nastrojów.

- ☞ Zestaw zabaw ruchowych – nr I.
- Ćwiczenia kształtujące postawę ciała.
Dzieci leżą na plecach i *ogłdają chmury i słońce*. Potem chodzą wyprostowane i pokazują *chmurki i słońce* – raz jedną, raz drugą ręką.
- Ćwiczenia w chodzeniu.
Dzieci chodzą, głośno tupiąc, potem – cicho chodzą na palcach.
- Zabawa *Jestem tancerzem*.
Dzieci tańczą przy nagraniu wesołej melodii. Potem tańczą tylko wymienione przez nauczyciela części ciała, np.: tańczą ręce, potem głowa, noga...

II

☞ *Wesołe zabawy w przedszkolu* – ćwiczenia w mówieniu.

1. Zabawa *Powitanie*.
Dzieci dobierają się w pary i w dowolny sposób tańczą przy nagraniu skocznej melodii. Podczas przerwy w muzyce zatrzymują się i zmieniają partnerów, witając się z nimi jak dorośli, przez podanie prawej ręki.
2. Ćwiczenia w książce, s. 4, 5.
Oglądanie obrazka sali przedszkolnej. Odpowiadanie na pytania nauczyciela:
  - Co to za miejsce?
  - Co robią dzieci na dywanie?
  - Co można zbudować z klocków?
  - Gdzie w sali znajdują się lalki?
  - Do czego służy zjeżdżalnia?
  - Co robią inne dzieci?
  - Co robi Lenka?
  - Czy jest Mikołaj?
3. Zabawa *Co lubię robić w przedszkolu?*
Dzieci siadają w kręgu. Zabawę rozpoczyna nauczyciel, mówiąc, co lubił robić w przedszkolu, np. śpiewać piosenki, a potem toczy piłkę do wybranego dziecka. Po otrzymaniu piłki, dziecko mówi, co lubi robić w przedszkolu, i toczy piłkę do innej osoby... itd.

☞ Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Zabawy kostką mimiczną.
Dzieci oglądają kostkę. Nazywają wspólnie z nauczycielem emocje przedstawione na obrazkach – buziach dzieci.
- Potem pokazują mimiką, gestem emocje, których nazwy podał nauczyciel.
- ☞ Zabawa ruchowa *Dotknij*.
Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze dotykają przedmiotów, które są w kolorze, jaki podał nauczyciel, np. pomarańczowym.
2. Budowanie dowolnych konstrukcji z wybranych klocków.

Dzień 2. Moje ciało

Cel ogólny:

- rozwijanie orientacji przestrzennej.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- wskazuje u siebie wymienione części ciała.

Środki dydaktyczne: nagrania: wesołej, rytmicznej melodii, melodii o zmiennym tempie, rymowanka, tamburyn, karty pracy, cz. 1, s. 6, 7.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia warg i języka.
  - Oklepywanie warg palcami.
  - Ściąganie ust w dziobek.
  - Nadymanie: raz jednego policzka, raz – drugiego.
  - Rozciąganie zaciśniętych warg na boki.
  - Oblizywanie ust językiem.
  - Cmokanie.
  - Wysuwanie i chowanie języka.
- Zabawa *O kim mówię?*

Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel opisuje wygląd wybranego dziecka, nie podając jego imienia. Pozostałe osoby próbują odgadnąć, o kogo chodzi. Potem nauczyciela zastępuje chętne dziecko.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr I (*przewodnik*, s. 29).

II

-
- Zabawy pod hasłem –
- To ja*
- .
- Zabawa *Oto ja!*

Dzieci pokazują, jakie są duże, stając na palcach i wyciągając ręce do góry; jakie małe – wykonując przysiad i kładąc głowy na kolanach; jakie grube – stając w rozkroku, ręce opierają na biodrach; jakie chude – krzyżując nogi i chowając ręce do tyłu.
  - Ćwiczenia zmierzające do poznania swojego ciała:
    - poznawanie rąk: poruszanie palcami, zaciskanie ich i rozluźnianie
    - wyczuwanie swojej głowy: dotykanie głowy z przodu, z tyłu
    - poznawanie brzucha; czółganie się do przodu, a potem – do tyłu.
  - Karta pracy, cz. 1, s. 6.

Nazywanie części ciała, które pokazują na obrazkach Lenka i Mikołaj. Wskazywanie ich u siebie i nazywanie. Kończenie kolorowania obrazków.
  - Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

Dzieci słuchają rymowanki i wskazują u siebie wymienione w niej części ciała.

<i>Tutaj rękę,</i>	<i>plecy, nos i brwi,</i>
<i>a tu nogę mam,</i>	<i>usta, dłonie,</i>
<i>czoło, włosy</i>	<i>kciuk –</i>
<i>i kolana dwa,</i>	<i>przy dłoni tkwi.</i>
<i>brzuch i stopy,</i>	
  - Rysowanie swojej postaci, zwracanie uwagi na ujęcie na rysunku jak największej liczby elementów.
-
- Zabawa ruchowo-naśladowcza
- Rób tak jak ja*
- (
- przewodnik*
- , s. 27).
-
- Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr I.
- Poznawanie własnego ciała*
- Ślizganie się na brzuchu, na plecach.
  - Siedząc – przyciąganie kolan do tułowia, chowanie głowy, rozprostowywanie się do pozycji leżącej.
  - Maszerowanie i bieganie z podnoszeniem wysoko kolan.
Zdobywanie pewności siebie i poczucia bezpieczeństwa w otoczeniu
  - Jedno dziecko ucieka na kolanach, a drugie, też na kolanach, je goni. Po chwili następuje zmiana.

Nawiązywanie kontaktu z partnerem

- Przyleganie brzuchem do podłoża, próba przewrócenia partnera na drugą stronę. Po chwili – zmiana.
- Ćwiczenia kreatywne
- Improwizacje ruchowe przy nagraniu melodii o zmiennym tempie.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 7.

Nazywanie kolejnych kolorów pasów na obrazku piłki, który jest na górze strony. Kończenie kolorowania obrazków piłek i rysunku według wzoru. Liczenie piłek.

2. Zabawa *Czyj to pantofelek?*

Dzieci siadają w kręgu. Jedno z nich odchodzi na bok. Wskazane przez nauczyciela dzieci kładą po jednym pantoflu do środka koła. Potem wszystkie dzieci siadają na stopach (siad klęczny) i wołają: *Prosimy!* Dziecko, które stało z boku, ma za zadanie rozpoznać pantofle i oddać je właścicielom.

 Zabawa ruchowa *Dotknij* (przewodnik, s. 29).

3. Rysowanie na temat dowolny.

Dzień 3. Wspólnie śpiewamy

Cel ogólny:

- rozwijanie umiejętności wokalnych.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- śpiewa piosenkę.

Środki dydaktyczne: piosenka *Jestem sobie przedszkolaczek*, nagranie wesołej melodii, kolorowe klocki, łyżka, szklanka, gazeta, bębenek, puszka z grochem, książka, s. 6.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia słuchowe.

Dzieci słuchają dźwięków, jakie wydają: łyżka uderzająca o wnętrze szklanki, gnieciona gazeta, bębenek pocierany dłonią, potrząsana puszka z grochem. Potem dzieci odwracają się, a nauczyciel porusza kolejno wybranymi przedmiotami. Dzieci za każdym razem określają, którym przedmiotem poruszał nauczyciel.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr I (przewodnik, s. 29).

II

 Nauka piosenki *Jestem sobie przedszkolaczek*.

1. Wyklaskiwanie prostych rytmów podanych przez nauczyciela.

2. Słuchanie piosenki (przewodnik, s. 24–25).

Przy słowach: *Ram, tam, tam* – dzieci rytmicznie klaszczą.

3. Nauka I zwrotki piosenki fragmentami, metodą ze słuchu.

4. Zabawa przy piosence (przewodnik, s. 27).

5. Nauka ustawiania się w parach przy piosence.

Dzieci podskakują po sali. Gdy usłyszą melodię piosenki, szybko dobierają się w pary i ustawiają za nauczycielem. Potem pary maszerują za nauczycielem po kole.

6. Wspólne śpiewanie I zwrotki piosenki (pozostałych zwrotek dzieci uczą się w następnych dniach).

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

Dzieci wymawiają tekst – najpierw za nauczycielem, a potem samodzielnie, w różnych pozycjach (siedząc, leżąc, stojąc na jednej nodze).

*Lale, misie, no i żaby
narobiły w sali wrzawy.*

*Aż się malpki wystraszyły
i skakały z całej siły.*

2. Ćwiczenia w książce, s. 6.

Określanie, jak są ustawione dzieci na górze karty, a jak – na dole. Wskazywanie tych samych dzieci.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Rób tak jak ja* (przewodnik, s. 27).

3. Budowanie dowolnych konstrukcji z klocków w wybranym kolorze.

Dzień 4. Kolorowe kamienie

Cel ogólny:

– rozwijanie umiejętności malowania.

Cel operacyjny:

Dziecko:

– maluje kamień.

Środki dydaktyczne: kamienie, pędzle, farby plakatowe, tamburyn, bębenek, nagranie wesołej melodii, pojemniki na wodę, książka, s. 7.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Stop i start*.

Nauczyciel uderza w bębenek, a dzieci poruszają się po sali w ustalony sposób. Jeśli nauczyciel uderza w bębenek szybko, wtedy dzieci biegną po sali. Jeżeli uderza powoli, wówczas dzieci chodzą po sali. Gdy uderzy głośno jeden raz, dzieci zatrzymują się i zastygają w bezruchu jak kamienne figurki.

2. Zabawy kamieniami przywiezionymi z wakacji.

Dzieci określają, gdzie takie kamienie znalazły, dlaczego je zabrały (nauczyciel przygotowuje na wszelki wypadek własne kamienie, które przywiózł z wakacji, i wtedy on odpowiada na te pytania).

Każde dziecko bierze kamień (własny lub przygotowany przez nauczyciela), ogląda go, dotyka, wacha, próbuje określić jego właściwości. Potem dzieci budują drogę z kamieni i przechodzą po niej.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr I (przewodnik, s. 29).

II

 Kolorowe kamienie – ćwiczenia w malowaniu.

1. Wystukiwanie imion kamieniami o podłogę.

Dzieci siedzą z wybranymi kamieniami w kole. Zabawę rozpoczyna nauczyciel, uderzając kamieniem o podłogę i dzieląc rytmicznie swoje imię, np. *Wie-sia*. Potem kolejno robią to dzieci (nauczyciel pomaga w razie problemów).

2. Krótka rozmowa na temat wakacji.

– Gdzie byliście na wakacjach?

– Co oprócz kamieni przywieźliście z wakacji?

– Po co przywozimy pamiątki z wakacji?

 Zabawy ruchowe z wykorzystaniem kamieni.

- Każde dziecko kładzie swój kamień na podłogę i przeskakuje przez niego obunóż.

- Dzieci poruszają się swobodnie po sali. Na sygnał – uderzenie przez nauczyciela kamieniem w podłogę, zatrzymują się i próbują swoim ciałem przedstawić swój kamień.
  - Dzieci kładą swoje kamienie na podłodze. Przy dźwiękach tamburynu poruszają się swobodnie po sali, omijając kamienie. Gdy dźwięki tamburynu milkną, siadają przy swoich kamieniach.
  - Dzieci spacerują ze swoimi kamieniami po sali, uderzając nimi o kamienie innych dzieci i mówiąc: *Dzień dobry, kamieniu.*
3. Zapoznanie ze sposobem wykonania prac.
    - Oglądanie kamieni. Zastanawianie się nad kolorem, który by do nich pasował.
    - Ćwiczenia z pędzlem na sucho.
Nauczyciel demonstruje sposób malowania – końcem pędzla. Zwraca uwagę na płukanie pędzla przed zmianą koloru farby.
    - Malowanie na sucho, bez użycia farb.
  4. Wykonanie prac przez dzieci.
  5. Oglądanie pomalowanych kamieni. Umieszczenie ich w kąciку przyrody.
- Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Ćwiczenia w książce, s. 7.

Liczenie półek regału z zabawkami. Określanie, co znajduje się na każdej półce. Wskazywanie tego, co nie powinno się tam znaleźć.

Zabawa ruchowo-naśladowcza *Jestem zabawką.*

Dzieci naśladują ruchy i odgłosy zabawek, których nazwy podał nauczyciel.

2. Zabawy swobodne w wybranych kąciках.

Dzień 5. Kodeks grupowy

Cel ogólny:

- zapoznanie z umowami obowiązującymi w przedszkolu.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- przestrzega ustalonych umów.

Środki dydaktyczne: piosenka *Jestem sobie przedszkolaczek*, maskotki, karton z napisem *Kodeks grupowy*, nagranie wesołej melodii, farby plakatowe, stare gazety, okładki bloków, nożyczki, *Wyprawka plastyczna*.

Przebieg dnia

I

1. Zabawy maskotką.

Każde dziecko bierze maskotkę i staje z nią w wybranym miejscu sali. Układa ją względem siebie według polecenia nauczyciela. Np:

- na głowie
- przed sobą
- za sobą
- nad sobą
- obok siebie.

Potem dzieci odkładają maskotki na swoje miejsce, określając, gdzie to było, np. na półce, w wózku...

2. Nauka II zwrotki piosenki *Jestem sobie przedszkolaczek* (*przewodnik*, s. 24).

Zestaw zabaw ruchowych – nr I (*przewodnik*, s. 29).

II

▣ Ustalanie kodeksu grupowego.

1. Nauka rymowanki.

Często te słowa stosuję:

proszę, przepraszam, dziękuję.

- Kiedy stosujecie te *czarodziejskie* słowa?
  - Czy są jeszcze inne *czarodziejskie* słowa?
  - Dlaczego mówimy na nie, że są *czarodziejskie*?
  - Wypowiadanie rymowanki rytmicznie: klaszcząc, tupiąc, w chodzie, w przysiadzie...
2. Rozmowa na temat zachowania przedszkolaka.
- Co powinien jeszcze robić (lub czego nie powinien robić) przedszkolak?
3. Zapoznanie z *kodeksem grupowym*.

Nauczyciel mówi, że aby było miło i bezpiecznie w grupie, dzieci muszą przestrzegać pewnych umów.

Nauczyciel zapoznaje dzieci z przygotowanym, napisanym *kodeksem grupowym*. Wspólnie omawiają punkt po punkcie. Na potwierdzenie aprobaty kodeksu – dzieci odbijają na kartonie wokół haseł maczane w farbie dłonie.

Przykładowy kodeks grupowy

- stosujemy *czarodziejskie* słowa
- pomagamy innym
- nie wyśmiewamy się z innych
- nie bijemy się
- słuchamy, gdy ktoś mówi
- nie zabieramy sobie zabawek
- pomagamy słabszym, młodszym
- informujemy panią o wyjściu do toalety
- uczestniczymy we wspólnych zabawach
- sprzątamy po sobie zabawki...

▣ Zabawa ruchowo-naśladowcza *Rób tak jak ja* (przewodnik, s. 27).

▣ Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Ćwiczenia narządów artykulacyjnych:

nadymanie policzków

robienie ryjka z warg

nakładanie dolnej wargi na górną i na odwrót

naśladowanie odgłosu biegnącego konia (klaskanie językiem)

dotykaniem językiem kolejnych zębów w szczęce górnej, a potem – dolnej

próby dotknięcia językiem brody i nosa

cmokanie wargami.

2. Zabawa *Pociągi*.

Dzieci ustawiają się w dwóch rzędach – w jednym dziewczynki, w drugim – chłopcy. Pierwszy *pociąg* – dziewczynki – porusza się i wydaje tylko dźwięk – głoskę *a*, którą przeciąga. Drugi *pociąg* – chłopcy – głoskę *o*. Dzieci wymawiają swoje dźwięki szybciej, wolniej – w zależności od tego, jak poruszają się *pociągi* (nauczyciel kontroluje tempo poruszania się i wydawania dźwięków).

3. Ćwiczenia w wycinaniu obrazków z okładek bloków, starych gazet.

4. Historyjka obrazkowa *Przygoda Mikołaja* (*Wyprawka plastyczna*).

Wycięcie obrazków przez dzieci. Ułożenie ich według kolejności zdarzeń. Opowiedzenie historyjki.

Tydzień III: Uliczne sygnały

Dzień 1. Na skrzyżowaniu

Cele ogólne:

- poznawanie znaczenia sygnalizacji świetlnej; łączenie kolorów jej świateł z poruszaniem się pieszych.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- wie, przy jakim kolorze świateł sygnalizacji świetlnej przechodzi się przez ulicę.

Środki dydaktyczne: wiersz B. Formy *Obowiązki dyżurnych*, nagranie wybranej piosenki, zabawki, woreczki, stare, kolorowe gazety, nożyczki, kosz.

Przebieg dnia

I

1. Rozmowa na temat dyżurów i dyżurnych na podstawie wiersza B. Formy *Obowiązki dyżurnych*.

*Dyżurny ma obowiązków wiele
podczas obiadu, podczas śniadania:
rozdaje sztucze, kubki, talerze,
to są naprawę trudne zadania.*

*Sprawdza, czy klocki są w pojemnikach,
podlewa kwiatki, książki układa.
W sali porządek zawsze być musi,
taka dyżurnych ważna zasada.*

- Określanie przez dzieci, co powinien w sali robić dyżurny (pilnować porządku w kącikach, rozkładać sztucze, ustawiać krzeselka...).
- Ustalenie, że dyżurni będą wybierani kolejno, co poniedziałek, według listy obecności.

2. Zabawa *Zgadnij, co trzymasz w ręce*.

Nauczyciel przygotował różne zabawki – różniące się nie tylko kształtem, ale i kolorem. Dzieci oglądają zabawki, nazywają je i określają ich kolory. Np. *różowy miś, czerwona piłka, żółty samochódzik*... Następnie dzieci siadają tyłem do nauczyciela, ręce wyciągają do tyłu, a on daje im do rąk wybrane zabawki. Dzieci poprzez dotyk rozpoznają zabawki i podają ich nazwy oraz kolory, które powinny zapamiętać.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr II.

Przybory: woreczki.

- Dzieci stają w parach naprzeciwko siebie, w odległości 7–10 kroków. Jednocześnie starają się dorzucić woreczkami do nóg partnera.
- Dzieci stają w luźnej gromadce. Trzymają woreczki w prawych rękach. Upuszczają woreczki za siebie przez lewy bark, odwracają się, podnoszą je lewą ręką i upuszczają przez prawy bark.
- Podrzucają woreczki do góry i starają się je złapać.
- Kładą woreczki na głowach, zrzucają na podłogę poprzez skłon w przód, w tył i skłony boczne.
- Leżą tyłem, woreczki trzymają na brzuchach, oddychają – woreczki poruszają się w górę i w dół.
- Maszerują po sali z woreczkami na głowach przy nagraniu wybranej piosenki. Gdy podchodzą do nauczyciela, każde schyla głowę – woreczek wpada do trzymanego przez niego kosza.

II

 Spacer na pobliskie skrzyżowanie.

1. Zapoznanie z celem wycieczki.
- Obserwowanie ruchu drogowego; znaków drogowych; sygnalizacji świetlnej i poruszających się pieszych i pojazdów w zależności od kolorów jej świateł; przejścia dla pieszych.
- Zwrócenie uwagi na zachowanie się podczas spaceru.
2. Wyjście z przedszkola.
3. Obserwowanie ulic.

- Nazywanie przejeżdżających pojazdów.
  - Wskazywanie pasów, obserwowanie sygnalizacji świetlnej.
  - Oglądanie znaków drogowych.
  - Przejście przez skrzyżowanie.
4. Powrót do przedszkola.
- Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Rozmowa na temat spaceru na skrzyżowanie.
    - Po co są pasy na ulicy?
    - Jakie kolory ma sygnalizacja dla pieszych?
    - Przy jakim kolorze świateł sygnalizacji świetlnej możemy przejść przez ulicę?
    - Czy przez ulicę przechodzimy sami?
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Wysoko, nisko*.
Dzieci poruszają się po sali. Na hasło: *Wysoko*, zatrzymują się i wyciągają ręce do góry. Gdy usłyszą: *Nisko*, chodzą na czworakach.
2. Wycinanie ze starych, kolorowych gazet zdjęć, obrazków różnych środków lokomocji.

Dzień 2. Zuch na drodze

Cel ogólny:

- rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- wie, jak zachowywać się na ulicy.

Środki dydaktyczne: wiersz A. Widzowskiej *Zuch na drodze*, piosenka *Będę kierowcą*, ilustracje do wiersza, klocki w kształcie figur geometrycznych, obrazki samochodów pocięte na części, woreczki, nagrania: wybranej piosenki, melodii o zmiennym tempie, kolorowe krążki, książka, s. 8, karta pracy, cz. 1, s. 8.

Przebieg dnia

I

1. Układanie sylwet samochodów z klocków w kształcie figur geometrycznych. Nazywanie swoich pojazdów.
  2. Naśladowanie odgłosów różnych pojazdów.
Najpierw nauczyciel naśladuje odgłosy: jadącego roweru z dzwonkiem, pociągu, samochodu osobowego, motocykla. Dzieci odgadują, co to za pojazdy, a potem same naśladują ich odgłosy.
- Zestaw zabaw ruchowych – nr II (*przewodnik*, s. 35).

II

 Słuchanie wiersza A. Widzowskiej *Zuch na drodze*.

 Zabawa ruchowa *Jeden, dwa*.

Dzieci naśladują różne pojazdy w zależności od tego, jaką liczbę podaje nauczyciel. Gdy powie: *Jeden*, naśladują jazdę na rowerze – w leżeniu tyłem pedału nogami. Gdy nauczyciel powie: *Dwa* – naśladują w parach jazdę samochodem osobowym – dobierają się w pary, jedna osoba trzyma ręce na barkach drugiej, a prowadzące dziecko naśladuje poruszanie kierownicą, i tak poruszają się po sali.

1. Słuchanie wiersza.

*Chociaż do szkoły jeszcze nie chodzę,
wiem, co oznacza zebra na drodze,*

*i choć zwierzątkiem nie jest z Afryki,
znają ją dobrze najmniejsze smyki.*

*Gdy po ulicy auta śmigają,
na widok zebry od razu stają,
bo tam przez pasy przechodzą dzieci,
kiedy zielone światło zaświeci.*

*Niech się nie martwią dziadek i babcia,
że z przedszkolaka jest mała gapcia,
bo chociaż dzisiaj mam cztery latka,
znam już kolory, znam się na światłach!*

*Kiedy się pali światło czerwone,
stoję i czekam... O! Jest zielone!
Wtedy rozglądam się w lewo, w prawo...
A moja mama bije mi brawo!*

*Zielone – idę! Czerwone – stoję!
Bo tych pędzących aut to się boję...
Są jak ogromne smoki z żelaza,
więc wyjść bez mamy mi się nie zdarza!*

2. Rozmowa na temat wiersza.

- Co oznacza zebra na drodze?
- Kiedy przechodzimy przez pasy?
- Co robimy, kiedy jest czerwone światło?
- Czy dzieci w wieku przedszkolnym przechodzą same przez ulicę?

3. Zabawa przy nagraniu piosenki *Będę kierowcą*.

Dzieci poruszają się po sali przy piosence, trzymając kolorowe krążki jak kierownice. Podczas przerwy w grze szybko siadają na dywanie. Ponowne dźwięki piosenki *zapraszają* do poruszania się po sali.

4. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej.

Dzieci otrzymują obrazki samochodów pocięte na kilka części (3–5). Składają je w całość.

- ☞ Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr I (*przewodnik*, s. 30–31).

III

1. Zabawa *Poruszamy się jak...*

Dzieci poruszają się jak wymienione w rymowance zwierzęta.

Skaczemy jak żabki,

biegamy jak konie,

chodzimy jak słonie.

Fruwamy jak bociany,

chodzimy jak raki,

pełzamy jak ślimaki.

Na plecach leżymy –

o niebieskich migdałach

marzymy.

2. Ćwiczenia w książce, s. 8.

Oglądanie znaków drogowych. Słuchanie ich nazw. Wyjaśnianie, gdzie można zobaczyć takie znaki i dlaczego. Interpretowanie ruchem pokazywanych w książce znaków. Np.

Zakaz używania sygnałów dźwiękowych – kładzenie palca na ustach (cii).

Zakaz wjazdu rowerów – naśladowanie przez chwilę jazdy na rowerze, potem zejścia z roweru i prowadzenia go,

Nakaz jazdy w prawo – naśladowanie jazdy samochodem i potem skręcanie w stronę, w którą wskazuje znak (w prawo)...

3. Karta pracy, cz. 1, s. 8.

Kolorowanie rysunku znaku drogowego według wzoru. Objaśnienie jego znaczenia (znak ostrzegawczy – *Uwaga! Przejście dla pieszych*).

- ☞ Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kierowcy i rowerzyści*.

Dzieci – *rowerzyści* – naśladowując trzymanie kierownicy, poruszają się *rowerem* po sali. Dzieci

– *kierowcy* – trzymając kolorowe krążki – *kierownice* – poruszają się *samochodem* po sali.

Oczywiście *pojazdy* poruszają się, gdy nauczyciel pełniący rolę sygnalizacji świetlnej pokaże *zielone światło* (krążek), a stoją, gdy *światło jest czerwone*.

Dzień 3. Bardzo trudno być kierowcą

Cel ogólny:

- kształtowanie poczucia rytmu.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- stara się wystukać rytm refrenu.

Środki dydaktyczne: piosenka *Będę kierowcą*, nagrania: melodii wolnej, melodii szybkiej, wybranej piosenki, woreczki, kolorowe krążki, samochody zabawki, zdjęcia, obrazki różnych środków lokomocji.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie zdjęć, obrazków różnych środków lokomocji. Nazywanie ich i określanie miejsca poruszania się. Rytmiczne dzielenie ich nazw (pomaga nauczyciel).
2. Zabawa *Gdzie są schowane samochody?*

Nauczyciel pokazuje dzieciom kilka samochodów zabawek. Dzieci oglądają je, a potem siadają przed tablicą, tyłem do sali. Nauczyciel chowa samochody w różnych częściach sali. Dzieci całą grupą szukają zabawek, a po odnalezieniu muszą określić, gdzie dany samochodzik się znajdował.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr II (*przewodnik*, s. 35).

II

 Zabawy przy piosence *Będę kierowcą*.

1. Zabawa *Wolno, szybko*.

Dzieci dobierają się parami. Siadają na dywanie naprzeciwko siebie. Przy nagraniu melodii wolnej dzieci klaszczą w ręce partnera, a przy szybkiej – uderzają dłońmi w swoje uda.

2. Słuchanie piosenki *Będę kierowcą* (śl. I. Landau, muz. T. Kierski).

Je - dzie au - to co - raz prę - dziej, co za pęd,
co za pęd. Żół - te świat - ło, pas na jez - dni,
te - raz skręt, te - raz skręt. Bar - dzo tru - dno
być kie - row - cą, lecz ja mó - wię wszyst - kim chłop - com,
że kie - ro - wcą, że kie - row - cą mu - szę
kie - dyś być, że kie - row - cą,
że kie - ro - wcą mu - szę kie - dyś być.

I. *Jedzie auto coraz prędzej, co za pęd, co za pęd.
Żółte światło, pas na jezdni, teraz skręt, teraz skręt.*

Ref.: *Bardzo trudno być kierowcą, lecz ja mówię wszystkim chłopcom,
że kierowcą muszę kiedyś być.*

II. *Szara jezdnia, na tej jezdni aut jest sto, aut jest sto.
Zmiana świateł, tu czerwone, a więc stop, a więc stop.*

Ref.: *Bardzo trudno...*

III. *Różne światła, różne znaki trzeba znać, trzeba znać.
Muszę wiedzieć, kiedy jechać, kiedy stać, kiedy stać.*

Ref.: *Bardzo trudno...*

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Kto może zostać kierowcą?
- Czy kierowcą może zostać tylko mężczyzna?
- Co musi wiedzieć i umieć kierowca?
- Co trzeba zdać, żeby zostać kierowcą?

4. Zabawa przy piosence.

Dzieci z krążkami, które przedstawiają kierownice, poruszają się po sali podczas nagrania zwrotek piosenki. Gdy usłyszą refren, zatrzymują się i za nauczycielem wybijają rytm refrenu na krążkach.

5. Nauka refrenu fragmentami, metodą ze słuchu.

6. Dowolny taniec przy piosence.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Rozmowa na temat zachowania się w autobusie (tramwaju, trolejbusie).

- Czy należy zachowywać się głośno, czy cicho?
- Czy ustępujemy miejsca starszym? Dlaczego?

2. Zabawa przy piosence *Będę kierowcą* (przewodnik, s. 39).

3. Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.

Dzień 4. Kolorowe samochody

Cel ogólny:

- rozpoznawanie i nazywanie kolorów.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa większość kolorów.

Środki dydaktyczne: stare gazety, nożyczki, obrazki (zdjęcia) różnych środków lokomocji, kartonowe sylwety samochodów w różnych kolorach, papierowe koła w kolorach samochodów, kolorowe krążki, kartoniki z krążkami (od jednego do czterech), kartki z narysowanymi małymi kołami, tamburyn, nagrania: wybranej piosenki, melodii o zmiennym tempie, woreczki.

Przebieg dnia

I

1. Wycinanie pasków ze starych gazet. Układanie z nich dowolnych kompozycji.

2. Zabawa *Co robi?*

Dzieci biegają po sali. Na sygnał – dźwięki tamburynu, zatrzymują się i patrzą na obrazek (zdjęcie) trzymany (trzymane) przez nauczyciela. Odpowiadają na pytanie: *Co robi środek lokomocji pokazywany na obrazku (zdjęciu) przez nauczyciela?* Np.

Samolot – lata; statek – pływa; samochód – jedzie; helikopter – lata; rower – jedzie...

 Zestaw zabaw ruchowych – nr II (*przewodnik*, s. 35).

II

 Kolorowe samochody – utrwalanie nazw kolorów.

Nauczyciel przygotował kartonowe sylwety samochodów w różnych kolorach (pomarańczowym, brązowym, fioletowym, szarym, zielonym, żółtym, czerwonym, niebieskim), w liczbie od jeden do czterech, i umieścił je na tablicy.

Na dole tablicy umieścił papierowe koła w kolorach tych samochodów. Przygotował też kartoniki z krążkami (od jednego do czterech).

1. Liczenie sylwet samochodów.

Dzieci liczą sylwety w danych kolorach, pokazują ich liczbę na palcach i wybierają kartoniki z krążkami, których liczba odpowiada liczbie sylwet samochodów w danym kolorze. Umieszczają kartoniki pod kołami w odpowiednich kolorach.

2. Porównywanie liczby sylwet samochodów w danych kolorach.

Dzieci wskazują sylwety w tych kolorach, w których jest ich najwięcej; potem – tych, których jest najmniej.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kierowcy i rowerzyści* (*przewodnik*, s. 37).

3. Praca indywidualna.

Dzieci dostają kartki z narysowanymi małymi kołami. Mają narysować tyle samochodów, ile jest kół.

 Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr I (*przewodnik*, s. 30–31).

III

1. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

Samochody, samochody... Kto je zliczy?

Pełno, pełno samochodów na naszej ulicy.

Dzieci, po nauczeniu się rymowanki z pomocą nauczyciela, mówią ją ze śmiechem, smutkiem, złością i ze strachem (pomaga nauczyciel).

 Zabawa ruchowa *Jeden, dwa* (*przewodnik*, s. 36).

2. Zabawy swobodne wybrane przez dzieci.

Dzień 5. Samochody specjalistyczne

Cel ogólny:

– rozwijanie umiejętności wycinania.

Cel operacyjny:

Dziecko:

– wycina wzdłuż linii – pionowych i poziomych.

Środki dydaktyczne: nożyczki, klocki, woreczki, nagranie wybranej piosenki, samochody zabawki, kolorowe krążki, *Wyprawka plastyczna* nr 1, karta pracy, cz. 1, s. 9, książka, s. 9.

Przebieg dnia

I

1. Inscenizowanie głosem historyjki opowiedanej przez nauczyciela.

Dzieci siedzą przed nauczycielem i naśladują za nim odgłosy wydawane przez samochód.

Jesteście kierowcami, którzy wyruszają na wycieczkę. Uruchamiacie silnik samochodu (odgłos silnika: wrt, wrt, wrt...) i jedziecie. Wyprzedzacie inny samochód (odgłos trąbienia: tru, tru, tru...) i przyspieszacie (odgłos przyspieszającego samochodu: wru, wru, wru...). Przez ulicę przebiega chłopiec – hamujecie (odgłos hamowania: piiiii...). Przed przejazdem kolejowym zatrzymujecie się, żeby przepuścić pociąg (odgłos jadącego pociągu: puff, puff, puff...). Nareszcie ruszacie (odgłos jadącego samochodu: wrt, wrt, wrt...). Dojeżdżacie na miejsce.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr II (przewodnik, s. 35).

II

 Samochody specjalistyczne – wykonanie stojących obrazków.

1. Ćwiczenia w książce, s. 9.

- Nazywanie pojazdów przedstawionych na obrazkach. Określanie, kto nimi jeździ.
- Rozwiązywanie zagadek o tych pojazdach.
Chętne dzieci mówią o wybranym pojeździe, nie podając jego nazwy, a pozostałe osoby podają jego nazwę i wskazują go w książce.
- Określanie, kiedy wzywamy straż pożarną, kiedy – policję, a kiedy – karetkę pogotowia. (Można dzieciom pokazać numery alarmowe).

2. Karta pracy, cz. 1, s. 9.

Łączenie liniami połówek obrazków tych samych samochodów. Nazywanie ich.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Jeden, dwa* (przewodnik, s. 36).

3. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy (*Wyprawka plastyczna* nr 1).

- Wycięcie elementu wzdłuż linii ciągłej.
- Zagięcie wzdłuż linii przerywanej.
- Naśladowanie odgłosu karetki: *eu, eu, eu, eu...*, a potem – wozu straży pożarnej: *ai, ai, ai...*

4. Zabawa wykonaną pracą.

Nauczyciel pokazuje jeden obrazek, a dzieci obracają pracę tym obrazkiem do siebie i naśladowują odgłos danego pojazdu.

 Zabawy swobodne na placu przedszkolnym.

III

1. Budowanie garaży z klocków (wspólnie lub indywidualnie). Wspólne zabawy samochodami.

2. Kreślenie w powietrzu różnych kształtów za nauczycielem.

Dzieci kreślą koła samochodu; drogi dwóch osób, które przez chwilę biegną równolegle, a potem się rozchodzą; słońce...

 Zabawa ruchowa *Jeździmy wolno, jeździmy szybko*.

Dzieci poruszają się po sali, trzymając kolorowe krążki – *kierownice*. Gdy nauczyciel podniesie rękę do góry – poruszają się szybko, a gdy opuści rękę – poruszają się powoli.

Tydzień IV: Nadeszła jesień

Dzień 1. Jesień w parku

Cel ogólny:

– rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

– wymienia oznaki jesieni.

Środki dydaktyczne: wiersz B. Głódkowskiej *Jesienny wiatr*; kasztany, żołądź, melodia w rytmie $\frac{3}{4}$ (walca), bębenek, krzeselka, kolorowe liście, kiść jarzębiny, orzechy laskowe, koszyki, kosz, książka, s. 10, 11, karta pracy, cz. 1, s. 10.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie przyniesionych przez dzieci i nauczyciela: kasztanów, żołądźi, liści, kiści jarzębiny, orzechów laskowych... Nazywanie roślin i segregowanie ich według rodzajów do koszyków. Wzbogacenie nimi kącika przyrody.
2. Ćwiczenia w książce, s. 10.
Nazywanie darów pani Jesieni znajdujących się w koszyku i przed nim.
 Zestaw zabaw ruchowych – nr III.
Każde dziecko wybiera sobie z koszyka dwa kasztany.
  - Rytmiczne wypowiedzanie swojego imienia i wystukiwanie go na kasztanach. Np. *O-la, Bartek...*
  - Noszenie kasztanów na różnych częściach ciała, np.: na ręce, na stopie, na głowie...
  - Toczenie kasztanów po podłodze.
  - Podrzucanie kasztanów i ich łapanie.
  - W kole – podawanie sobie kasztanów z rąk do rąk tak, aby żaden nie upadł na podłogę.
  - Maszerowanie za nauczycielem po kole, podejście do kosza, wrzucanie do niego kasztanów.

II

 Słuchanie wiersza B. Głódkowskiej *Jesienny wiatr*.

1. Ćwiczenia w książce, s. 11.

Nauczyciel objaśnia, że na obrazkach są przedstawione różne dary jesieni, ułożone obok siebie. Jednak nie zawsze wszystkie do siebie pasują.

- Co mamy w pierwszym układzie (szeregu)? Co tutaj nie pasuje?
- Co mamy w drugim (trzecim, czwartym) układzie? Co tutaj nie pasuje?...

2. Rytmiczny podział nazw (na sylaby).

Nauczyciel pokazuje dary pani Jesieni zgromadzone w kąciku przyrody i razem z dziećmi dzieli ich nazwy na sylaby (nie używając tej nazwy).

Np. kasztany: *kasz-ta-ny*; żołądzie: *żo-lę-dzie*; jarzębina: *ja-rzę-bi-na...*

3. Słuchanie wiersza.

*Wpadł wiatr do parku i zaszumiał:
– Taki dziś jestem zalatany!
W głowę podrapał się i westchnął,
aż pospadały z drzew kasztany.*

*Potem narzekał: – Tyle pracy,
a zima blisko. Co to będzie?*

*Zrobił na trawie trzy fikołki,
aż poturlały się żołądzie.*

*– Czasu mam mało – rzekł – już wokół
robi się szaro, chłodno, mgliście...
Gwizdnął na palcach, zachichotał
i strącił z drzewa wszystkie liście.*

4. Rozmowa na temat wiersza.

- Co wiatr robił w parku?
- Dlaczego liście opadają z drzew?
- Pokażcie rękami, jak liście opadają.
- Jak nazywa się drzewo, na którym rosną kasztany?
- Jak nazywa się drzewo, na którym rosną żołądzie?
- Jak nazywa się drzewo, na którym rosną czerwone kuleczki (korale)?

5. Wspólnie z nauczycielem dopasowywanie liści do owoców.

Nauczyciel przygotował liście: kasztanowca, dębu i jarzębiny, oraz owoce tych drzew: kasztany, żołądzie i kiść jarzębiny. Zadaniem dzieci jest dobranie ich w pary: liść – owoc. (W razie problemu – pomaga nauczyciel).

 Zabawa muzyczno-ruchowa *Taniec liści*.

Każde dziecko bierze sobie jeden liść. Przy melodii w rytmie $\frac{3}{4}$ (walc) dzieci tańczą z liśćmi, dmuchają na nie, poruszają nimi.

 Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr II.

- Marsz po obwodzie koła w rytmie wystukiwanym przez nauczyciela na bębenu.
- Marsz na palcach z rękami podniesionymi do góry.
- Marsz na piętach z rękami wyciągniętymi do przodu.
- Zabawa *Wiatr i drzewa*.

Dzieci stoją w rozсыpcie na palcach. Nauczyciel jest *wiatrem* (potem może być nim chętne dziecko), który porusza się po sali – *parku* – i wprawia w ruch przez dotknięcie mijane dzieci – *drzewa*. Dotknięte dzieci opadają na całe stopy i ruchami tułowia i ramion naśladowują ruch gałęzi na wietrze.

- Marsz na palcach po krzeselko (w rytm wystukiwany przez nauczyciela na bębenu). Marsz z krzeselkiem na całych stopach. Ustawienie go w dowolnym miejscu sali.
- Zabawa *Zbieramy grzyby*.

Dzieci chodzą po sali, zaglądają pod krzeselka – *drzewa, szukając grzybów*. Naśladowują podnoszenie ich i wkładanie do koszyków.

- Zabawa *Skaczące wiewiórki*.

Dzieci – *wiewiórki* – stoją obok krzesełek – *drzew* – ze złączonymi z przodu dłońmi (*trzymają orzeszki*). Na hasło nauczyciela skaczą obunóż wokół *swoich drzew*.

- Odstawienie krzesełek na miejsca.
- Marsz po kole za nauczycielem i mówienie rymowanki: *Jesień, jesień przyszła, jesień, jesień jest. Opadają liście, może padać deszcz.*

 Zabawy swobodne na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 10.

Rysowanie obrazka w ramce; umieszczanie na nim przedstawionych elementów.

 Zabawa muzyczno-ruchowa *Taniec liści* (*przewodnik*, s. 42–43).

2. Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.

Dzień 2. Gdzie są grzyby?

Cel ogólny:

– rozwijanie orientacji przestrzennej.

Cel operacyjny:

Dziecko:

– stosuje słowa: *na, przed, za, nad, obok*.

Środki dydaktyczne: grzybek z plasteliny, obrazki: muchomorów czerwonych, prawdziwków, kasztany, ziemia, pojemnik na ziemię, plastelina, nagranie muzyki w rytmie $\frac{3}{4}$, kosz, krzeselka, tamburyn, książka, s. 12, karta pracy, cz. 1, s. 11.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 11.

Rysowanie po śladach rysunków liści. Kolorowanie wybranego rysunku.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr III (*przewodnik*, s. 42).

II

 Grzybek tu, grzybek tam – określanie położenia przedmiotów w przestrzeni.

1. Ćwiczenia w książce, s. 12.

Oglądanie obrazka. Określanie, gdzie znajdują się listek, ślimak, motyl i żółędzie.

2. Zabawa *Gdzie jest grzybek?*

Nauczyciel ma grzybka (albo zabawkę) z plasteliny. Umieszcza go (ją) w różnych miejscach względem krzeselka, np.: na krzeselku, pod krzeselkiem, przed krzeselkiem, za krzeselkiem, z boku krzeselka.

Dzieci za każdym razem określają, gdzie znajduje się grzybek.

Potem dzieci dostają obrazki grzybów (prawdziwków i muchomorów czerwonych); stojąc w rozсыpcie, ustawiają je względem siebie według poleceń nauczyciela (nad sobą, przed sobą, na głowie, za sobą, z boku).

3. Zabawa *Gdzie położyć grzybka?*

Dzieci samodzielnie lub z pomocą nauczyciela nazywają grzyby przedstawione na obrazkach, które dostały (muchomory i prawdziwki). Nauczyciel wyjaśnia, że prawdziwki to grzyby jadalne, które w różnych potrawach spożywają dorośli, a muchomory są niejadalne dla ludzi (mogliby się zatruć).

Dzieci stają w rozсыpcie. Nauczyciel określa, gdzie dzieci mające obrazki muchomorów i dzieci mające obrazki prawdziwków mają je położyć.

Np. dzieci mające obrazki muchomorów – kładą je przed sobą, a mające obrazki prawdziwków – za sobą; mające obrazki muchomorów – nad sobą, a mające obrazki prawdziwków – z boku...

4. Lepienie grzybków z plasteliny.

Zabawa orientacyjno-porządkowa *Muchomorzy i prawdziwki*.

Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze nauczyciel podaje nazwę grzybów, które dzieci mają na obrazkach (muchomory lub prawdziwki), np. *muchomory*, i wówczas dzieci z tymi obrazkami przykucają. Ponowne dźwięki tamburynu *zapraszają* do poruszania się po sali. Itd.

Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Zabawa *Kasztanowy obrazek*.

Dzieci dobierają się w grupy, pary (albo indywidualnie) – i układają z kasztanów obrazki. Potem autorzy opowiadają o swoich obrazkach.

2. Założenie hodowli kasztanowca.

- Włożenie kilku kasztanów do pojemnika z ziemią.
- Umieszczenie pojemnika w zaciemnionym miejscu, np. w piwnicy (na 3–4 tygodnie).
- Umieszczenie kiełkujących kasztanowców w kąciku przyrody. Systematyczne obserwowanie roślin.
- Podanie kilku informacji na temat kasztanowca.

Kasztanowiec pochodzi z Azji. W Polsce jest sztucznie sadzony. Od trzydziestu lat atakuje kasztanowce motyl – szrotówka kasztanowcowiaczek, który je niszczy.

Nasiona kasztanowca – kasztany, są niejadalne i lekko trujące. Stosowane są w kosmetyce (kremy) i w medycynie (oprócz owoców – liście i kwiaty). Jest długowiecznym drzewem.

Zabawa muzyczno-ruchowa *Taniec liści* (przewodnik, s. 42–43).

Dzień 3. Przyszła jesień

Cel ogólny:

- umuzykalnienie dzieci.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- dobiera właściwy ruch do słyszanej muzyki.

Środki dydaktyczne: piosenka *Jesień*, nagrania różnych melodii, kasztany, żołądźcie, kosz, bębenek, krzeselka, nagranie muzyki w rytmie $\frac{3}{4}$, klocki, karta pracy, cz. 1, s. 12.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia warg i języka:

- uklepywanie warg czystymi palcami
- rozchylenie i składanie warg do uśmiechu
- przesuwanie języka po dolnej wardze od jednego kącika ust do drugiego
- przesuwanie języka po górnej wardze od jednego kącika warg do drugiego
- głaskanie podniebienia językiem
- robienie rurki z języka
- szerokie rozkładanie języka.

(Nauczyciel pokazuje wszystkie ćwiczenia).

2. Dostrzeganie rytmów w ułożeniu kasztanów i żołądź i ich kontynuowanie.

Nauczyciel układa na podłodze (dzieci siedzą wokół): kasztan, kasztan, żołądź, kasztan, kasztan, żołądź, kasztan, kasztan, żołądź – nazywając kolejne owoce. Potem pyta dzieci: – Co mam dalej ułożyć?

Jeżeli dzieci nie wiedzą, układa dalej do czasu, aż dzieci dostrzegą rytm i będą go same kontynuować.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr III (przewodnik, s. 42).

II

 Zabawy przy piosence *Jesień*.

1. Zabawa *Ruch przy muzyce*.

Dzieci dobierają właściwy ruch do słyszanej muzyki (w razie problemów pomaga nauczyciel):

- rytm punktowy – podskakują po sali,
- melodia walca – kołyszą się na boki, przenosząc ciężar ciała z nogi na nogę,
- melodia kołysanki – naśladują kołysanie dziecka,
- miarowe ćwierćnuty – maszerują po sali.

2. Słuchanie piosenki *Jesień* (sł. i muz. D. i K. Jagiełło).

Da-wno mi-nę - ło już la - to, na - de - szła je - sień już. Spa-

da - ją li - ście z drze - wa, a zi - ma jest tuż - tuż.

W sa - dzie doj-rza - ły o - wo - ce i ze - brać je już czas, a

pta - ki szy-ku - ją swój od - lot za mo-rze i chcą po - że - gnać nas.

Je - sień, na-sza zło-cis - ta je - sień, w wi - kli - no - wym

ko - szu po - dar - ki dla nas nie - e - e - sie. Je - sień,
na - sza zło - ci - sta je - sień, w wi - kli - no - wym ko - szu po - dar - ki dla nas
ma. To Pa - ni ma.

I. *Dawno minęło już lato,
nadeszła jesień już.
Spadają liście z drzewa,
a zima już tuż-tuż.
W sadzie dojrzały owoce
i zebrać je już czas,
a ptaki szykują swój odlot za morze
i chcą pożegnać nas.*

II. *Dawno minęło już lato,
nadeszła jesień już.
Las zmienił swe kolory,
a zima jest tuż-tuż.
Wszyscy gromadzą zapasy
na srogiej zimy czas,
a ptaki szykują swój odlot za morze
i chcą pożegnać nas.*

Ref.: *Jesień, nasza złocista jesień,
w wiklinowym koszu podarki dla nas niesie.
Jesień, nasza złocista jesień,
w wiklinowym koszu podarki dla nas ma.* } bis

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Po czym według piosenki poznajemy, że przyszła jesień?
- Co z sobą niesie złota jesień?
- Dlaczego mówimy złota jesień?

4. Zabawa przy piosence.

Przy pierwszej zwrotce dzieci spacerują po sali i naśladują zbieranie opadłych, kolorowych liści. Podczas refrenu zatrzymują się i razem z nauczycielem wykłaskują rytm melodii. Przy drugiej zwrotce – najpierw naśladują zbieranie kasztanów, a potem – są ptakami odlatującymi do ciepłych krajów. Przy refrenie, tak jak poprzednio, wykłaskują z nauczycielem rytm melodii.

5. Nauka refrenu fragmentami, metodą ze słuchu.

- Wspólne śpiewanie refrenu piosenki.

Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr II (*przewodnik*, s. 43).

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 12.

Rysowanie po śladach rysunków. Kończenie kolorowania obrazka przedstawiającego las jesienią.

Zabawa muzyczno-ruchowa *Tanec liści* (*przewodnik*, s. 42–43).

2. Układanie z klocków dowolnych konstrukcji.

Dzień 4. Kolorowe liście

Cel ogólny:

- rozwijanie sprawności manualnej.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- tworzy obrazek drzewa jesienią, odbijając palce maczane w farbie.

Środki dydaktyczne: piosenka *Kolorowe liście*, nagranie spokojnej muzyki, liście, kredki świecowe, kartki, kasztany, koszyk, nożyczki, obrazki pnia drzewa, nagranie muzyki w rytmie $\frac{3}{4}$, pudełka, obrazki: kasztana, kiści jarzębiny, noska klonu, żołędzia, farby plakatowe, *Wyprawka plastyczna nr 2*.

Przebieg dnia

I

1. Wykonanie oddruku liści techniką frotażu.

Dzieci wkładają liście przyniesione ze spaceru pod kartki, a kartki malują przy użyciu kredek świecowych.

- Zestaw zabaw ruchowych – nr III (*przewodnik*, s. 42).

II

- *Drzewa jesienią* – odbijanie na obrazku palców maczanych w farbie.

1. Segregowanie liści.

Nauczyciel rozłożył na dywanie wymieszane liście: klonu, kasztanowca, dębu i jarzębiny. Dzieci, przy nagraniu spokojnej muzyki, chodzą po sali i zbierają liście. Każde ma zebrać cztery różne liście. Potem siadają przy tablicy.

Nauczyciel przygotował cztery pudełka, na których umieścił obrazki: *kasztana, noska klonu, kiści jarzębiny i żołędzia*. Dzieci nazywają owoce przedstawione na obrazkach. Nauczyciel przypomina nazwy drzew, z których pochodzą liście (pokazuje liście). Zadaniem dzieci jest posegregować liście do pudełek oznaczonych obrazkami owoców tych drzew. Dzieci robią to kolejno, powoli, nazywając przy tym drzewa, z których pochodzą te liście.

2. Zabawa przy piosence *Kolorowe liście* (sł. i muz. D. i K. Jagiełło).

Ko - lo - ro - we li - stki z drze - wa spaść nie chca - ły,
ko - lo - ro - we li - stki na wie - trze szu - mia - ły.

Ref.: Szu, szu, szu, szu - mia - ły we - so - ło, szu, szu,

szu, wi - ro - wa - ły wko - ło. wi - ro - wa - ły wko - ło.

- I. *Kolorowe listki z drzewa spaść nie chciały,
kolorowe listki na wietrze szumiały.*

Ref.: *Szu, szu, szu, szumiały wesoło,*
szu, szu, szu, wirowały wkoło. } bis

II. *Kolorowe listki bardzo się zmęczyły,*
kolorowe listki z drzewa zeskoczyły.

Ref.: *Hop, hop, hop, tak sobie skakały,*
hop, hop, hop, wkoło wirowały. } bis

III. *Kolorowe listki spadły już na trawę,*
kolorowe listki skończyły zabawę.

Ref.: *Cicho, sza, listki zasypiają,*
cicho, sza, oczka zamykają. } bis

Dzieci w parach przy I zwrotce tańczą w dowolny sposób, przy II – skaczą, a przy III – kładą się na dywan. Tak samo przy refrenie, przy danych zwrotkach.

3. Wielozmysłowe poznawanie liści.

- Oglądanie liści przez dzieci, dotykanie ich, wążanie, patrzenie przez nie na słońce. Dmuchiwanie na liście trzymane w dłoniach.
  - Określanie kolorów liści pokazywanych przez nauczyciela.
4. Zapoznanie ze sposobem wykonania prac (*Wyprawka plastyczna* nr 2).
- Maczanie palców w rozrobionych farbach plakatowych (jeden palec w jednym kolorze farby), w kolorach: żółtym, pomarańczowym, zielonym, brązowym.
  - Odbijanie palców – *listków* – na obrazku pnia drzewa, pod drzewem i spadających z drzewa.
  - Wycięcie otrzymanego obrazka.
5. Wykonanie prac przez dzieci.
6. Umieszczenie wykonanych prac w kąciku dla rodziców.

 Spacer – oglądanie drzew, krzewów, zbieranie opadłych, kolorowych liści.

III

1. Wykonanie bukietów z przyniesionych liści, umieszczenie ich w kąciku przyrody.
2. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

*Spada listek z klonu –
jeden, drugi, trzeci,
a tam – z kasztanowca
czwarty listek leci.*

Dzieci:
naśladują ruch opadających liści,
pokazują ręką spadający liść.

 Zabawa muzyczno-ruchowa *Taniec liści* (*przewodnik*, s. 42–43).

3. Zabawy swobodne w wybranych kącikach.

Dzień 5. A w ogrodzie język śpi

Cel ogólny:

- rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- odpowiada na pytania dotyczące utworu.

Środki dydaktyczne: opowiadanie H. Bechlerowej *Kolczatek*, ilustracje do opowiadania, koszyk, kasztany, zdjęcie (obrazek) jeża, książka, s. 13, karta pracy, cz. 1, s. 13.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Jeżyk*.

Dzieci siadają w kole. W środku koła siedzi jedno dziecko – *jeżyk*. Dzieci mówią rymowanek:

W środku koła siedzi jeż,

co on robi, to my też.

Co robisz, jeżyku?

Dziecko – *jeżyk* – wykonuje jakiś ruch (np.: podskoki, przysiady, obroty, klaskanie), a pozostałe osoby je naśladują. Potem do koła wchodzi inne dziecko, wybrane przez *jeżyka*, i przyjmuje jego rolę.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr III (*przewodnik*, s. 42).

II

 Słuchanie opowiadania H. Bechlerowej *Kolczatek*.

1. Rozwiązywanie zagadki.

Oto zwierz, mały zwierz.

Może znasz go też?

Oczy, nosek, cztery łapki,

grzbiet z igłami cały –

do obrony doskonały!

2. Rozmowa na temat jeża.

Nauczyciel umieszcza na tablicy zdjęcie (obrazek) jeża.

– Czy widzieliście kiedyś jeża?

– Ile ma łapek? (Nauczyciel liczy z dziećmi).

– Pokażcie na palcach.

– Po co jeż ma kolce na grzbiecie?

Nauczyciel wyjaśnia, że kolce służą do obrony. Atakowany jeż zwija się w kłębek – kolczasty kłębek – i nie sposób go ugryźć.

• Dzieci pokazują, jak jeż zwija się w kłębek przed atakiem, np. lisa.

– Co robi jeż w czasie zimy – gdy pada śnieg, wieje wiatr, jest zimno?

3. Słuchanie opowiadania.

W ogrodzie koło ścieżki stał sobie chochoł i rozmawiał z jesiennym wiatrem. Przyszedł do niego Kolczatek. Podniósł do góry nosek i popatrzył na słomianą osobę. Chochoł spojrział z wysoka, potem uklonił się miłemu gościowi.

– *Czy mógłbym zamieszkać na zimę pod twoim słomianym dachem?* – zapytał jeżyk.

– *Zamieszkać u mnie?* – zdziwił się chochoł. – *Nie, u mnie już ktoś mieszka.*

Tego się jeżyk nie spodziewał. Kto może mieszkać pod chochołowym dachem?

– *Ktoś bardzo piękny* – powiedział chochoł. – *Jeżeli zgadniesz, kto wie, może i dla ciebie znajdzie się miejsce.*

– *Ktoś bardzo piękny, mówisz. A jak ubrany?*

– *Latem ubiera się w czerwoną sukienkę. Ale teraz śpi, więc, proszę cię, mów ciszej.*

– *W czerwoną sukienkę, w czerwoną sukienkę...* – powtarzał Kolczatek zamyślony.

– *Nie, chyba nie zgadnę. Powiedz coś więcej.*

Chochoł pochylił się niżej i szepnął:

– *Ona jest podobna do ciebie.*

– *Do mnie? Nigdy nie noszę czerwonej sukienki. Ani latem, ani zimą.*

– *Ale masz kolce. I ona też ma kolce.*

Jeżyk usiadł i jedną łapką odliczał na pazurkach drugiej:

– Ma kolce, ma czerwoną sukienkę... Nie wiem. Powiedz sam.

Ale chochoł nie chciał zdradzić tajemnicy. Powiedział tylko:

– Przyjdź do mnie w odwiedzinę wiosną. Ona się obudzi.

I język odszedł.

„Przyjdę wiosną i zobaczę, kto mieszka pod chochołowym dachem. Ale gdzie znajdę mieszkanie na zimę?”

Nad stawem stała wierzba. Była rozczochrana i trzęsła się na jesiennym wietrze. Trochę ze strachem zapytał ją Kolczatek, czy da mu na zimę mieszkanie pod swoimi konarami.

Wierzba poruszyła ciemnymi włosami i powiedziała:

– U mnie już ktoś mieszka. Widzę, że masz ciekawy nosek i pewnie chciałbyś wiedzieć, kto. Tego ci nie powiem.

– Powiedz chociaż, jak wygląda – prosił język.

– Ma płaszczyk zielony jak trawa. Poza tym umie grać.

– Ma płaszczyk zielony jak trawa i umie grać... – powtórzył język. – Czy na skrzypeczkach? Bo jeśli tak, to może świerszczyk?

Ale wierzba odpowiedziała trochę niecierpliwie, bo wiatr targał ją za włosy:

– Za dużo chciałbyś wiedzieć, mój kolczasty gościu. Przyjdź wiosną, zobaczysz.

Język spuścił swój ciekawy nosek.

– Nie pozostaje mi nic innego, jak wrócić do ogrodu: coraz silniejszy wiatr się zrywa.

W ogrodzie za klombem leżał duży kamień. Z jednej strony siwy mech zwisał mu jak broda.

– Czy nie mógłbym znaleźć u ciebie zimowego mieszkania? – zapytał język grzecznie.

Kamień, który nigdy w życiu nie ruszył się z miejsca, odzywał się też bardzo niechętnie. Mruknął grubo, tak jakby i głos miał obrośnięty mchem:

– U mnie już ktoś mieszka.

– U ciebie też? Kto?

– Oho, powiem ci głośno, wiatr usłyszy, zawoła mróz, zamrozą mojego lokatora.

– Powiedz chociaż, jak wygląda – prosił język.

– Jak wygląda? Mały, złoty...

– Mały, złoty? I co jeszcze?

Ale kamień nie powiedział już nic. Milczał zwyczajem innych kamieni, tylko przez chwilę jeszcze drżała mu na wietrze siwa broda.

Język odszedł w drugi koniec ogrodu. Rósł tam krzak berberysu. Liści tu było na ziemi dużo, brunatnych, szeleszczących.

– Czy mogę zamieszkać u ciebie, berberysie?

– Dobrze – zgodził się berberys. – Miętko tu będzie, cicho.

Więc język zagrzebał się w liściach, zwinął się w kłębek i zasnął.

Spał, spał, aż przyszła wiosna, a z nią wszystkie wesole wietrzyki. Jeden z nich obudził wierzbę nad stawem, drugi szepnął coś chochołowi do ucha, a trzeci rozwichrzył siwą brodę kamienia.

Ostatni dmuchnął w postanie języka.

Wygrzebał się Kolczatek spod liści i poszedł do chochoła. Ale chochoła nie było przy ścieżce. Stał oparty o płot, słomiany płaszcz miał rozpięty i potargany. Na jego miejscu czerwona róża otrząsała rosę z pąków.

– Witaj! To ty mieszkalaś całą zimę pod słomianym dachem chochoła? Jesteś piękna!

Róża schyliła głowę. Kropelka rosy z jej płatka spadła językowi na nos.

Pobiegł do wierzby. Nie była już czarna i rozczochrana, nie. Miała piękne, jasnozielone włosy, miękkie i pachnące wiosną.

– Kto mieszkał pod jej korzeniami? – przypomniał sobie język. – Aha! Ktoś, kto ma zielony płaszczyk i umie grać.

- To ja – odezwała się zielona żabka, która siedziała pod wierzbą.
- Czy naprawdę umiesz grać? – zapytał język, przyglądając się jej białej kamizelce i rękawicom.
- Umiem. Przyjdź nad staw wieczorem, posłuchasz koncertu.
- Przyjdę. A teraz spieszę się, bo muszę zajrzeć pod kamień.
- Muszę zobaczyć, kto to jest ten „mały, złoty” – myślał język.

Przyszedł w samą porę: właśnie spod kamienia wybiegła okrągła kuleczka, błyszcząca w słońcu jak drogocenny kamyczek.

- Stój, stój, to ty jesteś „mały, złoty”?! – wołał język, bo kuleczka zniknęła pod młodą trawką.
  - Ja? Żuczek. Jestem żuczek.
- Język chwilę patrzył za nim.
- Wszyscy opuścili swoje zimowe mieszkania. Wiosna! Pójdę do róży, zaproszę żuczka i wieczorem posłuchamy razem koncertu żabek nad stawem.

4. Rozmowa na temat opowiadania.

- Czego szukał Kolczatek? Dlaczego?
- Dlaczego nie znalazł mieszkania pod wierzbą, pod dachem chochoła, pod kamieniem?
- Kto znalazł tam zimowe mieszkania?

5. Karta pracy, cz. 1, s. 13.

Nazywanie obrazków. Łączenie liniami z rysunkiem języka obrazków tych zwierząt i roślin, które mieszkały tam, gdzie Kolczatek szukał mieszkania. Kolorowanie rysunku języka. Kolorowanie rysunku *Kolczatka*.

Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Jeże*.

Dzieci – *jeże* – poruszają się na czworakach po sali. Naśladują czynności wykonywane przez jeże na hasło – nazwy tych czynności, podane przez nauczyciela. Np. śpią, biegną, zwijają się w kłębek przed lisem, idą powoli z jabłkiem na grzbiecie...

Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Ćwiczenia w książce, s. 13.

Oglądanie obrazków. Opowiadanie historyjki.

- Co musiała znać wiewiórka, żeby napisać list do koleżanki?
Nauczyciel wyjaśnia, że adres zawiera: imię i nazwisko osoby, do której piszemy list, nazwę miejscowości, ulicy, numer ulicy i mieszkania oraz tak zwany kod – numer danej miejscowości.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Jeże (przewodnik, s. 51)*.

2. Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.

Październik

Tydzień I: Jesień w sadzie

Dzień 1. Zdrowe owoce

Cel ogólny:

- rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- wie, dlaczego powinno się jeść owoce.

Środki dydaktyczne: wiersz *Smaczne śliwki i jabłuszka*, ilustracje do wiersza, piosenka *Jesień*, owoce z polskich sadów, płócienny nieprzezroczysty worek, koszyki, jabłka do pieczenia, *Wyprawka plastyczna* nr 3, karta pracy, cz. 1, s. 14.

Przebieg dnia

I

1. Segregowanie owoców przyniesionych przez nauczyciela i dzieci do koszyków według rodzaju. Nazywanie owoców.
2. Karta pracy, cz. 1, s. 14.
Nazywanie owoców. Określanie ich kolorów. Rysowanie po śladach rysunków owoców, mówiąc rymowanke: *Czerwone jabłuszko, żółciutka gruszczenka i mała śliweczenka*. Kolorowanie rysunków według wzoru.
 Zestaw zabaw ruchowych – nr IV.
  - *Idziemy do sadu.*
Dzieci ustawiają się parami i maszerują za nauczycielem po sali.
  - *Zbieramy opadłe owoce.*
Dzieci wykonują skłony w przód – *podniesienie owocu*, wyprost połączony z ruchem ręki – *wkładanie owocu do skrzynki*.
  - *Zrywamy jabłka.*
Stają na palcach, wyciągają ręce do góry, naśladują zrywanie owoców.
  - *Toczące się jabłuszka.*
Dzieci turlają się po dywanie z rękami ułożonymi wzdłuż ciała.
  - *Wracamy z sadu.*
Dzieci ustawiają się parami i maszerują za nauczycielem po sali.

II

- Słuchanie wiersza *Smaczne śliwki i jabłuszka* (autor nieznany).
1. Oglądanie owoców, nazywanie ich i liczenie.
Nauczyciel przygotował owoce: jabłka, śliwki i gruszki. Dzieci oglądają je, nazywają, określają kolory i dotykają. Potem je liczą i określają, których jest najwięcej, a których – najmniej.
  2. Zabawa *Co to za owoc?*
Nauczyciel chowa owoce do płóciennego worka. Dzieci kolejno wkładają ręce do worka i starają się za pomocą dotyku rozpoznać trzymany owoc. Potem wyciągają go w celu sprawdzenia, czy prawidłowo odgadły.
  3. Słuchanie wiersza.

<i>Smaczne śliwki i jabłuszka wędrują z buzi do brzuszka. Smaczne są i bardzo zdrowe</i>	<i>gruszki i jabłka surowe. Jedzą je Zosia i Witek, ale tylko te umyte.</i>
--	---
  4. Rozmowa na temat wiersza.
    - Jak nazywa się drzewo, na którym rosną jabłka?
    - Jak nazywa się drzewo, na którym rosną gruszki?
    - Jak nazywa się drzewo, na którym rosną śliwki?
    - Czy owoce są tylko smaczne?
    - Co powinniśmy zrobić przed jedzeniem owoców? Dlaczego?
  5. Ćwiczenia w *Wyprawce plastycznej* nr 3.
Odszukanie wśród naklejek brakujących fragmentów obrazków owoców i naklejenie ich w odpowiednich miejscach. Pokolorowanie listków. Wycięcie obrazka.
 Zabawa ruchowa przy piosence *Jesień* (przewodnik, s. 46).

III

1. Przygotowanie owoców do pieczenia.
Nauczyciel z woźną przygotowuje jabłka: w wymytych owocach wydrążają gniazda nasienne, wycinają nożykiem otworki na oczy i buzię. Dzieci napełniają otworki dżemem za pomocą

łyżeczki. Po wykonaniu pracy jabłka piecze pani kucharka w kuchni. Dzieci spożywają pieczone jabłka jako dodatek do podwieczorku.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Wizyta w sadzie*.

Dzieci naśladowują spacer do sadu, zrywanie jabłek, delikatne wkładanie ich do skrzynek, dzwiganie skrzynek z jabłkami. Nauczyciel nazywa kolejne czynności, które mają naśladować dzieci.

2. Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.

Dzień 2. Owocowe rytmy

Cel ogólny:

– dostrzeganie rytmicznej organizacji w przestrzeni.

Cel operacyjny:

Dziecko:

– dostrzega rytm i go kontynuuje.

Środki dydaktyczne: piosenka *Jesień*, owoce, kolorowe skakanki, plasterki owoców, talerzyk, obrazki jabłek i gruszek, tamburyn, grzechotka, bębenek, papierowe kulki, karta pracy, cz. 1, s. 15.

Przebieg dnia

I

1. Rozpoznawanie owoców po smaku.

Nauczyciel przygotowuje owoce pokrojone w plasterki. Dzieci kolejno zasłaniają oczy i zjadają podany przez nauczyciela kawałek owocu. Muszą rozpoznać po smaku, jaki to owoc.

2. Ćwiczenia oddechowe.

Dzieci mówią na jednym wydechu zdanie: *Jabłuszko rumiane, jak ja cię dostanę?*

 Zestaw zabaw ruchowych – nr IV (*przewodnik*, s. 52).

II

 Owocowe rytmy – dostrzeganie rytmów w ciągu owoców i ich kontynuowanie.

1. Zabawy z wykorzystaniem rymowanki:

*Wpadła gruszka do fartuszka,
a do tego dwa jabłuszka,*

*lecz śliweczka spaść nie chciała,
była jeszcze niedojrzała.*

- Nauka rymowanki na pamięć.
- Kończenie słów rymowanki.

*Wpadła gruszka do ...,
a do tego ...,
lecz śliweczka spaść ...,
była jeszcze... .*

2. Dostrzeganie rytmu w ciągu owoców.

Nauczyciel układa owoce (obrazki owoców): jabłko, śliwka, jabłko, śliwka, jabłko, śliwka – głośno je nazywając. Potem pyta dzieci, co ma dalej ułożyć. Dzieci, po dostrzeżeniu rytmu, układają owoce (obrazki) dalej.

Potem nauczyciel układa owoce (obrazki): śliwka, gruszka, śliwka, gruszka, śliwka, gruszka – głośno je nazywając. Tak jak w poprzednim ćwiczeniu, pyta dzieci, co ma ułożyć. Dzieci, po dostrzeżeniu rytmu, kontynuują go.

3. Karta pracy, cz. 1, s. 15.

Nazywanie kolejno owoców przedstawionych na obrazkach. Dostrzeganie rytmu i kontynuowanie go – naklejanie odpowiednich naklejek według podanego wzoru (rytmu).

Zabawa ruchowa *Jabluszko, gruszczecka*.

Dzieci dostają po jednym obrazku – *jabluszka* lub *gruszki*. Przy nagraniu piosenki *Jesień* poruszają się tanecznym krokiem po sali. Podczas przerwy w grze ustawiają się w rzędzie (tworzą *pociąg*) tak, aby przed i za dzieckiem z obrazkiem *jabluszka* stało dziecko z obrazkiem *gruszki* – czyli na przemian: dziecko z obrazkiem *gruszki*, dziecko z obrazkiem *jablka*, dziecko z obrazkiem *gruszki*, dziecko z obrazkiem *jablka*...

Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr III.

• *Jestem drzewem*

Dzieci stają w rozkroku, wyciągają ręce do góry i stoją tak przez chwilę. Każde z nich określa, jakim jest drzewem: jabłonią, śliwą czy gruszą.

• *Wiatr porusza gałęziami drzew owocowych.*

Dzieci stoją nadal w lekkim rozkroku, są wybranymi przez siebie drzewami. Moc wiatru uwarunkowana jest uderzeniami tamburynu: przy mocnych i szybkich uderzeniach – wiatr jest gwałtowny, dzieci płynnie, szybko poruszają rękami – *konarami*. Gdy uderzenia są lekkie i powolne – wieje lekki wietrzyk, dzieci płynnie, delikatnie poruszają rękami. Dzieci naśladują także odgłos wiejącego wiatru.

• *Rumiane jabluszko, złocista gruszczecka*

Dzieci maszerują po sali i rytmicznie wyklaskują tekst;

Ru-mia-ne ja-blu-szko, zło-cis-ta gru-szcz-ka.

• *Owoce – do koszyka!*

Nauczyciel układa na podłodze koła ze skakanek: niebieskie dla śliwek, żółte – dla gruszek, a czerwone – dla jabłek. Są to kosze.

Dzieci są teraz owocami drzew, którymi wcześniej były – i tak: grusze są teraz gruszkami, jabłonie – jabłkami, a śliwy – śliwkami. Każdy owoc połączony jest z dźwiękami odpowiedniego instrumentu. Gdy dzieci usłyszą tamburyn, wówczas *gruszki* chowają się w *żółtym koszyku*, gdy usłyszą grzechotkę – to *śliwki* chowają się w *niebieskim koszyku*, a gdy usłyszą bębenek – to *jablka* chowają się w *czerwonym koszyku*. Po chwili pobytu w *koszyku owoce* opuszczają go i spacerują pomiędzy *koszami* dotąd, aż usłyszą sygnał – dźwięki danego instrumentu.

• *Podskakujące owoce*

Dzieci podskakują w miejscu, dzieląc rytmicznie z nauczycielem nazwy owoców, które podał. Np. *morele* (mo-re-le), *gruszka*, *winogrona*, *ananas*, *banan*...

III

1. Ćwiczenia oddechowe.

Dzieci zdmuchują ze stolików papierowe kulki.

2. Ćwiczenia podniebienia miękkiego.

Dzieci wykonują za nauczycielem następujące ćwiczenia:

- ziewanie przy nisko opuszczonej szczęce,
- wdychanie powietrza przez nos i wydychanie przez szeroko otwarte usta,
- wdychanie powietrza przez usta przy zakrytym nosie,
- wdychanie powietrza przez nos przy zakrytych ustach,
- naśladowanie gęganía gęsi.

Zabawa przy piosence *Jesień* (*przewodnik*, s. 46).

3. Rysowanie na temat dowolny.

Dzień 3. Złota jesień

Cel ogólny:

- rozwijanie umiejętności wokalnych.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- śpiewa piosenkę.

Środki dydaktyczne: piosenka *Jesień*, plastelina, grzechotki, kołatki, *złote jabłko* (kulka ze styropianu owinięta folią aluminiową).

Przebieg dnia

I

1. Lepienie z plasteliny koszyczka z owocami. Nazywanie owoców z koszyczka, liczenie ich.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr IV (*przewodnik*, s. 52).

II

 Nauka piosenki *Jesień*.

1. Zabawa pobudzająca.

Marsz po kole przy nagraniu piosenki *Jesień*. Na hasło *Hop!* – skok obunóż z półobrotem i zmiana kierunku marszu.

2. Słuchanie piosenki (*przewodnik*, s. 45–46).

3. Rozmowa na temat piosenki.

- O czym jest mowa w piosence?
- Czy piosenka jest wesoła, czy smutna?
- Co nam daje ta jesień?
- Dlaczego mówimy *złota jesień*?

4. Zabawa przy piosence (*przewodnik*, s. 46).

5. Nauka zwrotek fragmentami, metodą ze słuchu.

6. Zapoznanie z wyglądem kołatki i grą na niej.

7. Wykonywanie rytmu na grzechotkach i kołatkach przy wspólnym śpiewie piosenki.

III

1. Zabawa *Gdzie schowało się złote jabłko?*

Nauczyciel chowa w sali *złote jabłko* (kulkę styropianową owiniętą folią aluminiową). Dzieci szukają go. Osoba, która odnajdzie *jabłko*, musi określić miejsce jego schowania (odpowiednie posługiwanie się przyimkami) i schować je w innym miejscu.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Wizyta w sadzie* (*przewodnik*, s. 53).

2. Zabawy swobodne w wybranych kąciach.

Dzień 4. Obrazek sadu

Cel ogólny:

- rozwijanie umiejętności wycinania.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- wycina uzupełniony obrazek.

Środki dydaktyczne: piosenka *Jesień*, stare gazety, nożyczki, bibuła – czerwona i żółta, tamburyn, grzechotka, bębenek, klocki, klej, kolorowe skakanki, *Wyprawka plastyczna* nr 4, książka, s. 14.

Przebieg dnia

I

1. Zabawy rękami.

Dzieci w siadzie, kładą ręce według poleceń nauczyciela:

- na głowie, na ramionach,
- przed sobą,
- za sobą,

- obok siebie,
- chwytają nimi uszy.

2. Wycinanie pasków ze starych gazet.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr IV (*przewodnik*, s. 52).

II

 Sad pełen owoców – wypełnianie rysunków owoców kuleczkami bibuły (*Wyprawka plastyczna*).

1. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

Dzieci – *drzewa owocowe* – stoją w rozszypce z podniesionymi rękami. Są sadem. Nauczyciel pyta:

Sadzie, sadzie nasz, co nam dzisiaj dasz?

Sad odpowiada (za nauczycielem), tupiąc przy tym rytmicznie.

Dam czerwonych jabłuszek

i żółciutkich gruszek,

no i śliwek dam –

bo ich dużo mam.

2. Kreślenie w powietrzu obiema rękami za nauczycielem kształtów owoców: jabłka, gruszki, śliwki.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Wizyta w sadzie* (*przewodnik*, s. 53).

3. Zapoznanie ze sposobem wykonania prac (*Wyprawka plastyczna* nr 4).

• Robienie większych kulek z bibuły – żółtej lub czerwonej (jedna kulka na jeden rysunek owocu).

• Przyklejanie ich na odpowiednich rysunkach.

• Wycinanie obrazka.

4. Wykonanie prac przez dzieci.

5. Umieszczenie wykonanych prac w kąciaku dla rodziców.

 Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr III (*przewodnik*, s. 54).

III

1. Ćwiczenia w książce, s. 14.

– Pokażcie odpowiednią miną, jak się cieszycie.

– Pokażcie, jak się złościście, a potem – jak się smucicie.

– Jaką minę robicie, gdy się czegoś wystraszyliście?

• Oglądanie obrazków.

– Dlaczego zielone jabłuszka są smutne?

– Jakie miny mają czerwone jabłuszka, a jakie – żółte jabłuszka?

• Liczenie jabłuszek w każdym kolorze.

 Zabawa przy piosence *Jesień* (*przewodnik*, s. 46).

2. Zabawy konstrukcyjno-manipulacyjne wybranymi klockami.

Dzień 5. Owoce ze sklepu

Cel ogólny:

– zapoznanie z wystrojem sklepu z owocami (i warzywami) oraz z pracą w nim.

Cel operacyjny:

Dziecko:

– wie, gdzie i jak kupujemy owoce.

Środki dydaktyczne: pocięte obrazki owoców, wzory obrazków, owoce, talerzyki jednorazowe.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia analizy i syntezy wzrokowej.

- Składanie w całość pociętych obrazków owoców (z wzorem lub nie – wybiera dziecko).
- Ćwiczenia oddechowe połączone z wykonywaniem ruchów.
    - Dzieci wykonują wdech i podnoszą ręce do góry, a potem wydech i opuszczają ręce.
    - Dzieci wykonują wdech i stają na palcach, wydech – i opadają na całe stopy.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr IV (*przewodnik*, s. 52).

II

 Wyjście do pobliskiego sklepu z owocami i warzywami.

- Rozmowa na temat kupowania owoców.
  - Czy kupowaliście owoce z rodzicami?
  - Co pani ekspedientka robiła z nimi przy ladzie? (Ważyla je).
  - Na czym je ważyła?
  - Czy kupowaliście owoce, które nie rosną w naszych sadach i są sprowadzane z ciepłych krajów?
  - Które to były owoce?
Nauczyciel wyjaśnia, że takie owoce nazywamy egzotycznymi.
- Zapoznanie z celem wyjścia do sklepu.
  - Przyglądanie się owocom na półkach.
  - Przyglądanie się pracy ekspedientki.
  - Zakup owoców do zajęcia w przedszkolu.
- Wyjście do sklepu.
  - Nazywanie owoców. Wskazywanie przez dzieci (pomaga nauczyciel) owoców sprowadzanych do nas, nazywanie ich.
  - Obserwowanie pracy ekspedientki. Krótka rozmowa z nią na temat jej pracy.
  - Zakup owoców przez nauczyciela (bananów, ananasa, jabłek, śliwek, gruszek, winogron, kiwi...), obserwowany przez dzieci.
- Powrót do przedszkola.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

- Rozmowa na temat wyjścia do sklepu.
    - Które owoce widzieliście w sklepie?
    - Co robiła pani ekspedientka?
    - Gdzie znajdowały się owoce?
    - Podajcie nazwy owoców, które kupiliśmy, i je pokazujcie. (Nauczyciel umieścił na stoliku zakupione owoce).
  - Tworzenie kompozycji z obranych, zakupionych owoców na talerzykach jednorazowych.
Nauczyciel przygotowuje owoce umyte przez dzieci – obiera je i kroi na plasterki. Dzieci, po starannym umyciu rąk, układają na swoich talerzykach kompozycje z owoców. Nauczyciel chwali dzieci, które zabrały jak najwięcej rodzajów owoców.
Potem dzieci pokazują swoje kompozycje, nazywają je i podają nazwy owoców, których użyły do tworzenia kompozycji.
Na zakończenie dzieci zjadają swoje kompozycje.
- Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki o owocach.
Dzieci poruszają się po sali odpowiednio do dźwięków tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się, głaszczą się po brzuchach i mówią za nauczycielem:
- Jakie smaczne te jabłuszka,
jakie smaczne te gruszcзки,
i banany, ananasy,
winogrona i śliweczki.*
- Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.

Tydzień II: Dary ogrodu

Dzień 1. Co to za warzywa?

Cel ogólny:

- rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa wybrane warzywa.

Środki dydaktyczne: wiersz J. Tuwima *Warzywa*, kosz z warzywami, skakanki, krążki, tamburyn, obrazki warzyw z wiersza, książka, s. 15, karta pracy, cz. 1, s. 16.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia szczęki dolnej:

- opuszczanie i podnoszenie szczęki dolnej
- przesuwanie szczęki dolnej w prawo i w lewo
- wysuwanie szczęki dolnej do przodu i cofanie jej
- naśladowanie żucia gumy.

2. Ćwiczenia w książce, s. 15.

Nazywanie warzyw przedstawionych na obrazku. Rytmiczne powtarzanie za nauczycielem (z podziałem na sylaby) ich nazw: *o-gó-rek, po-mi-dor, sa-ła-ta, bu-rak, ka-pus-ta, groch, rzod-kiew-ka, mar-chew-ka*.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr V.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Idziemy na działkę*.
Dzieci maszerują parami za nauczycielem po obwodzie koła.
- Ćwiczenia dużych grup mięśniowych – *Wyrrywamy marchewki*.
Dzieci naśladowują wyrwanie marchewki, potem prostują się, wrzucają marchewkę do skrzynki i powtarzają czynność.
- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Przygotowujemy działkę do zimy*.
Dzieci naśladowują grabienie liści, kopanie, ładowanie liści na taczki...
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Wracamy z działki*.
Dzieci maszerują za nauczycielem po obwodzie koła.

II

 Słuchanie wiersza J. Tuwima *Warzywa*.

Nauczyciel przygotował kosz z warzywami, który umieścił obok tablicy tak, aby warzywa były widoczne dla dzieci.

1. Rozwiązywanie zagadek o warzywach.

Nauczyciel mówi zagadki, nie wymieniając nazw warzyw, a dzieci podają rozwiązania i wskazują w koszyku warzywo, o którym jest mowa.

- *Jest czerwony, kulisty, ma krótki ogonek, może być z niego zupa lub surówka.* (burak)
- *Jest zielony, może być długi lub krótki, jemy go na surowo lub kiszzonego.* (ogórek)
- *Jest pomarańczowa, słodka, jemy jej korzeń, który rośnie w ziemi. Dodajemy ją do zup i surówek.* (marchew)
- *Duża, zielona głowa, można z niej zrobić zupę, surówkę, można ją ukusić i zjeść taką kwaśną, ukiszoną zimą.* (kapusta)

2. Słuchanie wiersza.

Położyła kucharka na stole:

*kartofle,
buraki,
marchewkę,
fasolę,
kapustę,
pietruszkę,
selery
i groch.
Och!
Zaczęły się kłótnie,
kłóćą się okrutnie:
kto z nich większy,
a kto mniejszy,
kto ładniejszy,
kto zgrabniejszy:
kartofle?
buraki?
marchewka?*

*fasola?
kapusta?
pietruszka?
selery
czy groch?
Ach!
Nakrzyczały się, że strach!
Wzięła kucharka –
nożem ciach!
Pokrajała, posiekała:
kartofle,
buraki,
marchewkę,
fasolę,
kapustę,
pietruszkę,
selery
i groch –
i do garnka!*

3. Rozmowa na temat wiersza.

- Jakie warzywa położyła kucharka na stole?
- Jak zachowywały się warzywa?
- Co zrobiła potem kucharka?

 Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Zające w ogrodzie*.

W środku sali nauczyciel wyznacza skakankami *ogród*. Dookoła *ogrodu* umieszcza krążki – *norki zajęcze*. W *ogrodzie* siedzi na ziemi i śpi dziecko – *gospodarz*, który pilnuje ogrodu. Dzieci – *zające* – wskakują do *ogrodu*. Na hasło: *Zające w ogrodzie*, dzieci – *zające* – uciekają, a obudzony *gospodarz* łapie je (ale tylko na terenie *ogrodu*). Złapane *zające* zostają czasowo w *ogrodzie*. Po złapaniu umówionej liczby *zajęcy* następuje zmiana *gospodarza*.

4. Ponowna recytacja wiersza.

Nauczyciel umieszcza na tablicy obrazki warzyw z wiersza (albo układa na stoliku okazy warzyw). Recytuje wiersz, a tam, gdzie występują nazwy warzyw, wskazuje obrazki (lub pokazuje dany okaz), a dzieci mówią nazwy przedstawionych na nich warzyw.

 Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr IV.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Wróć na swoje miejsce*.
Dzieci stają w dwóch szeregach naprzeciwko siebie, po obu stronach sali. Na sygnał nauczyciela opuszczają szeregi i biegną po sali w różnych kierunkach. Na hasło: *Wróć na swoje miejsce*, wracają do swoich szeregów.
- Zabawa bieżna z obrotem – *Teraz obrót*.
Dzieci biegną swobodnie po sali w różnych kierunkach. Na dźwięki tamburynu zatrzymują się i wykonują obrót dookoła własnej osi, po czym kontynuują bieg, aż do ponownego usłyszenia dźwięków tamburynu.
- Ćwiczenia oddechowe – *Mocny podmuch wiatru*.
Dzieci stają w parach naprzeciwko siebie, na jednej połowie sali. Jedno dziecko z pary wykonuje głęboki wdech i wypuszcza powietrze w stronę partnera, który pod wpływem *podmuchu wiatru* wykonuje trzy kroki do tyłu. Dzieci w ten sposób przemieszczają się na drugą część sali, po czym następuje zmiana ról.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 16.

Odszukiwanie buraka na rysunku. Kolorowanie go.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Zająca w ogrodzie* (przewodnik, s. 59).
- 2. Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.

Dzień 2. Trzy marchewki, cztery pietruszki

Cel ogólny:

- rozwijanie umiejętności liczenia.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- liczy w zakresie czterech.

Środki dydaktyczne: warzywa – całe i pokrojone na kawałki, płócienny worek, obrazki warzyw, kartoniki z krążkami, kosz, klocki, talerzyk, karta pracy, cz. 1, s. 17.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Co to za warzywo?*

Nauczyciel umieszcza wybrane warzywa na stoliku. Dzieci oglądają warzywa, podają ich nazwy, kolory, dotykają ich. Potem nauczyciel chowa warzywa do płóciennego worka. Dzieci kolejno wkładają ręce do worka i poprzez dotyk starają się rozpoznać dane warzywo. Podają jego nazwę i wyciągają na chwilę – w celu sprawdzenia poprawności rozpoznania.

2. Rytmiczny podział nazw warzyw z worka.

Dzieci, samodzielnie lub z pomocą nauczyciela, dzielą rytmicznie nazwy warzyw (na sylaby), klaszcząc przy tym.

- Zestaw zabaw ruchowych – nr V (przewodnik, s. 58).

II

 Koszyk pełen warzyw – ćwiczenia w liczeniu.

1. Zabawa *Tak lub nie*.

Nauczyciel umawia się z dziećmi, że będzie mówił zdania, a dzieci będą mówić *Tak*, gdy to, co powiedział, jest prawdziwe, i *Nie*, jeżeli powie coś, co nie jest prawdziwe.

Przykładowe zdania:

Marchewka jest niebieska.

Z buraków gotujemy barszcz czerwony.

Z ziemniaków robimy frytki.

Salata jest pomarańczowa.

Rzodkiewkę jemy na surowo.

Ogórki możemy kisić.

2. Nazywanie warzyw z koszyka przygotowanego przez nauczyciela (marchew, pietruszka, ziemniaki, seler, pomidor, cebula, papryka).

3. Liczenie warzyw.

Nauczyciel umieścił na tablicy obrazki warzyw z koszyka i przygotował kartoniki z krążkami (od jednego do czterech).

Dzieci wyciągają z koszyka warzywa wymienione przez nauczyciela, liczą je i umieszczają na tablicy, pod obrazkiem danego warzywa, kartonik z odpowiednią liczbą krążków.

4. Porównywanie liczby warzyw z koszyka.

Dzieci określają, których warzyw jest najwięcej, a których – najmniej. Porównują liczbę warzyw wymienionych przez nauczyciela. Np. Czego jest więcej: cebuli czy marchewki? (Np. cebuli są cztery sztuki, a marchewki – trzy). O ile więcej? (O jeden) itd.

 Zabawa ruchowa *Worki pełne warzyw*.

Dzieci dobierają się w pary. Jedno dziecko z każdej pary kładzie się na dywanie, na plecach. Drugie bierze je za ręce i ciągnie po dywanie (*pełny worek*). Potem następuje zmiana ról.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 17.

Wodzenie po śladach – od kół do warzyw; kolorowanie rysunków warzyw na wskazane kolory. Nazywanie warzyw.

2. Rozpoznawanie warzyw po smaku.

Nauczyciel przygotował różne warzywa pokrojone na kawałki. Dzieci kolejno zasłaniają oczy i próbują podanych przez nauczyciela kawałków warzyw. Próbują po smaku określić, co to za warzywo, i podać jego nazwę.

 Zabawa ruchowa *Worki pełne warzyw* (*przewodnik*, s. 61).

3. Zabawy konstrukcyjne – budowanie dowolnych budowli z wybranych klocków.

Dzień 3. Kiszenie kapusty

Cel ogólny:

– kształtowanie poczucia rytmu.

Cel operacyjny:

Dziecko:

– porusza się rytmicznie podczas zabaw muzycznych.

Środki dydaktyczne: piosenka *Kapuściana piosenka*, warzywa, tamburyn, karta pracy, cz. 1, s. 18.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia warg i języka:

- nakładanie górnej wargi na dolną i dolnej wargi na górną
- zaciskanie warg
- ściąganie warg w dziobek
- głaskanie podniebienia językiem
- wysuwanie i chowanie języka
- naśladowanie lizania lizaka.

2. Określanie kierunków od osi własnego ciała.

Dzieci patrzą według poleceń nauczyciela: do góry, na dół, do przodu, w bok, do tyłu.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr V (*przewodnik*, s. 58).

II

 Zabawy przy piosence *Kapuściana piosenka*.

1. Ćwiczenia inhibicyjno-icytacyjne.

Nauczyciel przygotowuje warzywa z kącika przyrody. Dzieci maszerują po całej sali przy dźwiękach tamburynu (rytm ćwierćnut). Podczas każdej przerwy w muzyce zatrzymują się i rytmicznie klaszcząc, dzielą na sylaby nazwy prezentowanych przez nauczyciela warzyw. (W razie problemów pomaga nauczyciel).

2. Słuchanie piosenki *Kapusciana piosenka* (sł. M. Terlikowska, muz. I. Pfeiffer).

© Copyright 1987 by Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Kraków, Poland)

Wesoło

I. Wiel - ki rwe - tes dziś u Ba - si, bo ka - pus - tę
Ba - sia kwa - si. Szat - kow - ni - ca po - szła w ta - niec.
To ci by - ło szat - ko - wa - nie! Rach, ciach, ciach!
O - be - recz - ka! Już ka - pus - ty peł - na bec - ka!
Rach, ciach, ciach! O - be - recz - ka! Już ka - pus - ty peł - na
becz - ka! I zos - ta - ła pus - ta bec - ka!

I. *Wielki rwetes dziś u Basi,
bo kapustę Basia kwasi.
Szatkownica poszła w taniec,
to ci było szatkowanie.*

III. *Potem deską ją przyciśnie.
Niech kapusta w beczcze kiśnie.
Już kapusta wzbiera sokiem,
sok spod deski spływa bokiem.*

Ref.: *Rach, ciach, ciach!*
Obereczka!
Już kapusty pełna becзка! } bis

Ref.: *Rach, ciach...*

II. *Zaraz Basia ją przyprawi,
doda soli i żurawin.
Potem ją ubije walkiem,
aż ubita będzie całkiem.*

IV. *Jaka pyszna ta kapusta,
że aż sama idzie w usta.
Więc ją jemy na surowo,
na surowo, bo to zdrowo!*

Ref.: *Rach, ciach...*

Ref.: *Rach, ciach, ciach!*
Obereczka!
I została pusta becзка. } bis

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Wyjaśnienie znaczenia słów: *rwetes*, *obereczek*.
- Czy podobała się wam piosenka? Dlaczego?
- Co robiła Basia?
- Jaki smak ma kiszona kapusta?
- Dlaczego powinniśmy jeść kiszoną kapustę?

- Kiedy kisimy kapustę?
  - Co jeszcze kisimy oprócz kapusty?
4. Nauka słów refrenu połączona z wykonywaniem prostych elementów tanecznych.

Rach, ciach, ciach!

Obereczka!

*Już kapusty pełna
beczka!*

Dzieci:

wykonyją 3 przytupnięcia w miejscu, 3 klaśnięcia w dłoń z jednoczesnym wysunięciem, na przemian, jednej ręki do góry (prawej), a drugiej (lewej) w dół, energicznie układają ręce na biodrach, z jednoczesnym przytupnięciem, wykonują obrót dookoła własnej osi, ręce mają rozłożone na boki.

5. Zabawa ilustracyjna przy piosence *Kapuściana piosenka*.
Dzieci stoją w rozsypcie, w lekkim rozkroku.

I

*Wielki rwetes dziś u Basi,
bo kapustę Basia kwasi.
Szatkownica poszła w taniec,
to ci było szatkowanie.*

Refren

Rach, ciach, ciach!

Obereczka!

Już kapusty pełna beczka!

II

*Zaraz Basia ją przyprawi,
doda soli i żurawin.
Potem ją ubije walkiem,
aż ubita będzie całkiem.*

Refren

Rach, ciach...

III

*Potem deską ją przyciśnie,
niech kapusta w beczce kiśnie.
Już kapusta wzbiera sokiem,
sok spod deski sphywa bokiem.*

Refren

Rach, ciach...

IV

*Jaka pyszna ta kapusta,
że aż sama idzie w usta.
Więc ją jemy na surowo,
na surowo, bo to zdrowo!*

Refren

Rach, ciach, ciach!

Obereczka!

I została pusta beczka!

Dzieci:

rytmicznie kiwiają głowami, obejmując je rękami, naśladują ruchy szatkowania kapusty,

jak w ćwiczeniu 4.,

naśladują wsypywanie przypraw, naśladują ruchy ubijania kapusty, uderzają pięścią w pięść,

jw.

wykonyją przysiad i rytmicznie uciskają podłogę, powoli podnoszą się, pokazując rękami *sphywający na boki sok*,

jw.

głaszczą się po brzuskach,

naśladują zjedanie kapusty,

trzy razy klaszczą, przytupują – jw. bezradnie rozkładają ręce na boki, stojąc w miejscu.

6. Improwizacje melodyczne.

Śpiewanie nazwy swojego ulubionego warzywa na wymyśloną melodię. Każda odważna próba zostaje nagrodzona oklaskami.

7. Miarowy bieg po kole przy nagraniu piosenki.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 18.

• Krótka rozmowa na temat tego, co jest ciepłe, a co – zimne.
Dzieci podają przykłady ciepłych *rzeczy*, a potem – zimnych.

– Jak moglibyśmy oznaczyć *ciepłe rzeczy*?

– Jak moglibyśmy oznaczać *zimne rzeczy*?

Nauczyciel wyjaśnia, że w karcie ciepłe *rzeczy* są oznaczone słoneczkiem, a zimne – płatkami śniegu.

Dzieci nazywają obrazki umieszczone w naklejkach i wspólnie określają, pod którym obrazkiem na karcie je nakleić.

 Zabawa ruchowa *Worki pełne warzyw* (*przewodnik*, s. 61).

2. Zabawy swobodne w wybranych kąciach.

Dzień 4. Obrazek z warzywami

Cel ogólny:

– rozwijanie sprawności manualnej.

Cel operacyjny:

Dziecko:

– stempluje korkiem maczanym w farbie.

Środki dydaktyczne: piosenka *Kapuściana piosenka*, przetwory – dżemy, kompoty, ogórki kiszzone, sałatki warzywne, korki z butelek, farby plakatowe, nożyczki, tamburyn, *Wyprawka plastyczna* nr 5, karta pracy, cz. 1, s. 19.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 19.

Nauczyciel pyta dzieci:

– Czy wasze ciało jest miękkie, czy twarde? Dotknijcie brzucha.

– A kości – są miękkie czy twarde?

– Czy w sali mamy miękkie przedmioty? Pokażcie je.

– Czy mamy twarde przedmioty? Pokażcie je.

– Czy poduszczyk jest miękki? Jak są klocki?

• Odszukiwanie wśród naklejek obrazków miękkich rzeczy i naklejanie ich pod obrazkiem poduszki. Potem odszukiwanie obrazków twardych przedmiotów i naklejanie ich pod obrazkiem klocków.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr V (*przewodnik*, s. 58).

II

 Obrazek z warzywami – stemplowanie korkiem.

1. Kreślenie obiema rękami w powietrzu za nauczycielem różnych powiększonych kształtów warzyw, np.: pomidora, pora, dyni, marchewki, kapusty...

2. Rytmiczne dzielenie (na sylaby) nazw warzyw podanych przez nauczyciela.

3. Zabawa ilustracyjna przy piosence *Kapuściana piosenka* (*przewodnik*, s. 63).

4. Zapoznanie ze sposobem wykonania prac (*Wyprawka plastyczna* nr 5).

- Omówienie obrazka – przedstawienie warzyw, określenie ich kolorów, wskazanie warzyw: największego i najmniejszego.
  - Ozdabianie ramki obrazka poprzez odbijanie korka maczanego w farbie.
  - Wycięcie obrazka.
5. Wykonanie prac przez dzieci.
- Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr IV (*przewodnik*, s. 59).

III

1. Rozmowa o zapasach na zimę z owoców i warzyw.
Nauczyciel przygotowuje kilka przetworów, np.: dżemy, kompoty, ogórki kiszone, sałatki warzywne... (Potem umieszcza te przetwory w kąciaku przyrody).
  - Wiecie już, że kisimy kapustę, żeby mieć co jeść zimą. A co jeszcze robimy?
  - Czym różni się dżem od kompotu?
  - Czy jedliście ogórki kiszone?
  - Jakie przetwory na zimę robią rodzice?
  - Co jeszcze gromadzimy przed zimą? (Ziemniaki, cebulę, marchew...).
- Nauka rymowanki.
*Przed nadejściem zimy
zapasy gromadzimy.*
Mówienie rymowanki w różnych pozycjach, np.: stojąc, leżąc, w przysiadzie, obracając się wokół własnej osi.
2. Zabawa ilustracyjna przy piosence *Kapuściana piosenka* (*przewodnik*, s. 63).
3. Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.

Dzień 5. Z ogrodu czy z sadu?

Cel ogólny:

- rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- wie, co rośnie w ogrodzie, a co – w sadzie.

Środki dydaktyczne: piosenka *Kapuściana piosenka*, opowiadanie I. R. Salach *Co z ogrodu, a co z sadu?*, kartonowe sylwety: krasnala Hałabały, zająca, kosz z warzywami, dwa kosze: pomarańczowy, brązowy, warzywa, bębenek, patyczki, klej, 2 obręcze w różnych kolorach, tacki, masa solna, nożyczki, kolorowe klocki, *Wyprawka plastyczna*.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Wkładamy warzywa do koszy*.
Nauczyciel przygotowuje dwa kosze: pomarańczowy i brązowy, oraz różne warzywa. Dzieci siadają wokół koszy i warzyw. Nauczyciel prosi kolejne dzieci, żeby włożyły dane warzywa do koszy w wymienionym kolorze.
Np.
Włóż marchew do brązowego kosza.
Włóż kalafiora do pomarańczowego kosza.
Włóż paprykę do brązowego kosza.
Włóż brokuły do pomarańczowego kosza.
Włóż selera do brązowego kosza...
(Zamiast warzyw można wykorzystać ich obrazki).
- Zestaw zabaw ruchowych – nr V (*przewodnik*, s. 58).

II

☐ Teatryk sylwet na podstawie opowiadania I. R. Salach *Co z ogrodu, a co – z sadu?*

1. Mówienie nazw warzyw podzielonych rytmicznie (na sylaby) w rytmie wystukiwanym na bębenku przez nauczyciela.
2. Prezentowanie utworu za pomocą sylwet zająca i krasnala Hałabala. Nauczyciel przygotowuje kartonowe sylwety zająca i krasnala, przykleja je na patyczkach oraz przygotowuje kosz z warzywami z opowiadania.

Hałabala: *Witaj, zajączku. Co niesiesz w tym koszyku?*

Zajac: *Witaj, krasnalu! Niosę same smakołyki: marchew, kapustę, kalafior, a nawet ziemniaki.*

Hałabala: *A skąd to wszystko?*

Zajac: *Nie wiesz? Z ogrodu!*

Hałabala: *Z ogrodu? A co tam jeszcze można znaleźć?*

Zajac: *Różne warzywa – pietruszkę, buraczki, por, seler...*

Hałabala: *A jabłuszka?*

Zajac: *Oj, krasnalu! Jabłuszka nie są warzywami i rosną w sadzie!*

Hałabala: *A co to takiego sad?*

Zajac: *To takie miejsce, gdzie rosną grusze, jabłonie, śliwy, wiśnie, a na nich są pyszne owoce. Mniam, mniam.*

Hałabala: *A po co ci tyle owoców w tym koszu?*

Zajac: *Dzieci! Pomóżcie! Zobaczcie, czy to są owoce.*

Krasnalu, wracam z ogrodu i niosę warzywa. Nawet dzieci wiedzą, że w ogrodzie rosną warzywa.

Hałabala: *Już wiem, a w sadzie są owoce.*

Zajac: *Teraz dobrze!*

Hałabala: *No więc po co ci tyle warzyw?*

Zajac: *Jak to? A ty nie zbierasz do spiżarni owoców i warzyw?*

Hałabala: *Nie! A dlaczego mam zbierać?*

Zajac: *Dzieci, jaką mamy porę roku? (Dzieci (same lub z pomocą nauczyciela) odpowiadają). A kto przyjdzie po pani Jesieni? (Dzieci odpowiadają).*

No co? Jeszcze nie wiesz?

Hałabala: *Zima, zima... Hm... Już wiem! Żeby ją poczęstować!*

Zajac: *Dzieci, ratunku! Powiedzcie krasnalowi, dlaczego gromadzimy zapasy na zimę. Zimą każdemu trudniej znaleźć pożywienie, dlatego jesienią gromadzimy zapasy.*

Hałabala: *Ojej, a ja nie mam zapasów na zimę! Lubię jeść i owoce, i warzywa – muszę pobiec do ogrodu i do sadu! Pa, pa! Do zobaczenia!*

Zajac: *Pa, pa! Ale się szybko uwinął! Na mnie też pora. A u was zapasy już zgromadzone? Jeszcze nie? Pamiętajcie, że rodzicom trzeba pomóc, bo to ciężka i ważna praca. Pa, pa! Do zobaczenia.*

3. Zabawa *Echo owocowo-warzywne*.

Nauczyciel przygotował kosz z owocami i warzywami. Dzieci siadają w kole. Nauczyciel kładzie kosz kolejno przed każdym dzieckiem. Dziecko wybiera owoc lub warzywo, mówi jego nazwę, a pozostałe dzieci ją powtarzają. Potem wkłada owoc czy warzywo z powrotem do koszyka, a nauczyciel przesuwa koszyk przed następnym dzieckiem.

4. Segregowanie darów *pani Jesieni* z kosza na te, które pochodzą z sadu, i te, które są z ogrodu. Nauczyciel przygotowuje dwie obręcze, każdą w innym kolorze. Umawia się z dziećmi, że do np. czerwonej obręczy dzieci będą wkładać owoce, a np. do białej – warzywa. Dzieci kolejno biorą z kosza po jednym owocu lub warzywie i wkładają je do odpowiedniej obręczy.

Zabawy swobodne na placu przedszkolnym.

III

1. Lepienie ulubionego owocu i warzywa z masy solnej.
Dzieci dostają tacki i położoną na nich masę solną. Wyrabiają ją (dzieci, które nie lepiły z masy solnej, powinny ją powąchać i polizać), a potem lepią z niej kształty ulubionych owoców i warzyw. Po kilku dniach, gdy masa wyschnie, dzieci pomalują swoje prace.
2. Historyjka obrazkowa (*Wyprawka plastyczna*).
Wycięcie obrazków. Ułożenie ich według kolejności zdarzeń. Opowiadanie o tym, co przydarzyło się wróbelkowi Elemelkowi.
3. Zabawa ilustracyjna przy piosence *Kapuściana piosenka* (*przewodnik*, s. 63).
4. Zabawy konstrukcyjne – budowanie dowolnych konstrukcji z klocków w wybranym kolorze.

Tydzień III: Nasze rodziny

Dzień 1. Nie jesteśmy sami

Cel ogólny:

- rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- wypowiada się na temat swojej rodziny.

Środki dydaktyczne: wiersz S. Grabowskiego *Nie jestem sama*, zdjęcia rodzin dzieci, nagrania: piosenki dla dzieci, spokojnej muzyki, szarfy, woreczki, tamburyn, kosz, kołatka, grzechotka, książka, s. 16, karta pracy, cz. 1, s. 20.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

*Mama, tata, brat i siostra,
babcia, dziadek, ciocia, wujek,
no i inni też.
To rodzina moja.
A kto w twojej jest?*

- Wyjaśnianie wspólnie z nauczycielem, kim dla dzieci są poszczególni członkowie rodziny.

2. Karta pracy, cz. 1, s. 20.

Oglądanie obrazków przedstawiających rodzinę Lenki i rodzinę Mikołaja. Opowiadanie o obrazkach. Ozdabianie ramek obrazków według własnego pomysłu.

Zestaw zabaw ruchowych – nr VI.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Szukaj woreczka*.
Nauczyciel rozkłada na podłodze woreczki. Dzieci swobodnie biegają przy dźwiękach tamburynu, zręcznie je omijając. Na hasło: *Stop*, zatrzymują się i biorą do ręki woreczek leżący najbliżej.
- Zabawa muzyczno-ruchowa *Cicho – głośno*.
Przy cichych dźwiękach tamburynu dzieci maszerują z woreczkami położonymi na głowach. Przy głośnych dźwiękach maszerują i uderzają rękami w woreczki leżące na dłoni.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Stań przed swoim woreczkiem*.
Dzieci kładą woreczki w dowolnym miejscu na podłodze i poruszają się po sali w różnych kierunkach i w różnym tempie. Na sygnał nauczyciela stają przed swoimi woreczkami.

- Marsz z woreczkiem ułożonym na głowie. Podejście do nauczyciela, schylenie głowy i zrzućenie woreczka do kosza trzymanego przez nauczyciela.

II

☐ Rozmowa na temat rodziny, jej członków.

1. Słuchanie wiersza S. Grabowskiego *Nie jestem sama*.

*Mama biega po pokoju
ze ścierką,
z odkuraczem,
z froterką.*

*A ja siedzę szczęśliwa
w pokoju, gdzie lalka Rozalka,
zeszyty do pierwszej klasy,
atlasy...*

*Tata biega po pokoju
z fajką,
z książką,
z pomysłami.*

*Gdy w domu
tatuś i mama,
nie jestem sama.*

2. Rozmowa na temat wiersza.
  - Co robi mama? Co robi tata?
  - Co w domu robią wasi rodzice – mama i tata?
  - Dlaczego dziewczynka jest szczęśliwa?
  - Czy wy też czujecie się szczęśliwi, gdy w domu są tata i mama?
- Nauka końcowego fragmentu wiersza.

*Gdy w domu –
tatuś i mama,
nie jestem sama.*

3. Ćwiczenia w książce, s. 16.

Czytanie całościowe wyrazów: *mama, tata, Lenka, Mikołaj*. (Nauczyciel czyta wyrazy; dzieci patrzą na nie i je powtarzają). Omawianie wyglądu rodziców Lenki i rodziców Mikołaja.

Porównywanie wyglądu rodziców z ich rysunkami wykonanymi przez Lenkę i Mikołaja (z karty pracy, cz. 1, s. 20).

4. Wymienianie członków swoich rodzin. Podawanie ich imion i stopnia pokrewieństwa. Pokazywanie rodziny na przyniesionych przez dzieci zdjęciach.

☐ Zabawa orientacyjno-porządkowa *Tańcząca rodzinka*.

Dziewczynki są *mamusiami*, a chłopcy – *tatusiami*. Przy dźwiękach tamburynu swobodnie tańczą *mamusie*, a przy dźwiękach kołatki – *tatusiowie*. Dźwięk grzechotki jest sygnałem do wspólnego tańca *mamusie z tatusiem*.

5. Rysowanie swojej rodziny.

☐ Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr V.

- Ćwiczenia orientacyjno-porządkowe.
Dzieci chodzą za nauczycielem po kole w rytm muzyki (nagranie piosenki dla dzieci), zaznaczając akcent taktu tupnięciem.
- Bieg i podskoki.
Dzieci pobierają z kosza szarfy i rozkładają je na podłodze, tworząc z nich kółka. Zgodnie z rytmem wystukiwanym przez nauczyciela na tamburynie, wskazują do nich i z nich wyskakują. Na sygnał nauczyciela podnoszą szarfy i rytmicznie biegają po sali.
- Ćwiczenia kształtujące postawę ciała.
Dzieci siadają skrzyżnie na dywanie. Każde trzyma w rękach przed sobą, na wysokości ramion, napiętą szarfę. Na sygnał nauczyciela dzieci wstają, dalej trzymając napiętą szarfę.

- Improwizacja ruchowa.
Dzieci tańczą z szarfą przy nagraniu spokojnej muzyki.
- Marsz po kole z machaniem szarfami nad głowami. Potem odłożenie szarf do kosza.

III

1. Zabawa *Karuzela* (melodia popularna).
Dzieci stoją w kole i trzymają się za ręce.

*Chłopcy, dziewczęta,
dalej, spieszmy się.
Karuzela czeka, wzywa nas z daleka.
Starsi już poszli, a młodszy jeszcze nie.
Hej, hopsa, sa!
Jak ona szybko mknie!
Hej, dalej, dalej, do zabawy
spieszmy się. (bis)*

Dzieci:
wystawiają do przodu raz jedną nogę,
raz drugą,

podskakują obunóż w miejscu,

poruszają się w prawą stronę,
podczas powtórzenia zabawy
obracają się w lewą stronę.

2. Ćwiczenia artykulacyjne.

Dzieci naśladują śmiech:
mamy – *cha, cha, cha...*
dziecka – *chi, chi, chi...*
taty – *che, che, che...*

3. Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność współdziałania w parze – *Idziemy na spacer*.
Dzieci dobierają się w pary. Jedno jest *mamą* lub *tatą*, a drugie – *dzieckiem*. *Dziecko* idzie w przysiadzie, *mama (tata)* trzyma je za rękę. Po pewnym czasie następuje zmiana ról.

3. Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.

Dzień 2. Gdzie schowała się lalka?

Cel ogólny:

- rozwijanie orientacji przestrzennej.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- prawidłowo stosuje przyimki: *na, pod, obok, za, przed, między, w...*

Środki dydaktyczne: wiersz B. Szelałgowskiej *Chodzenie*, piosenka *Kołysanka lalki*, maskotki, tamburyn, kosz, lalka, owoce, orzechy, deski do krojenia, plastikowe nożyki, miseczki, cukier, jogurt, łyżki do mieszania, meble z sali, woreczki, karta pracy, cz. 1, s. 21.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa z wykorzystaniem wiersza B. Szelałgowskiej *Chodzenie*.
Dzieci naśladują sposoby poruszania się wymienione w wierszu.

*Sunie wąż, sunie.
Chodzić nie umie.
Bo choćby chciał, to nie ma nóg.
Za to stonoga
na swych stu nogach
w ziemi zbudować chce ze sto dróg.
Na jednej nodze
sunie po drodze*

Dzieci:
czołgają się na brzuchu,

chodzą na czworakach,

podskakują na jednej nodze,

*ślimak z chatupką swoją na plecach.
Rak, jak to rak,
chodzić chce wspan.
I swoją modę wszystkim poleca.
A ja powiem wam,
że dwie nogi mam!
Bo każdy ma tyle nóg,
by bez kłopotu ruszać się mógł!*

chodzą na czworakach do tyłu,
podskakują obunóż w miejscu.

2. Słuchanie piosenki *Kołysanka lalki* (sł. A. Świrszczyńska, muz. M. Kaczurbina).

Ma - łe dzie - ci mru - żą już o - czka, ma - łym dzie - ciom już chce się spać.

Już do o - kien zbli - ża się no - cka, bę - dzie nam ci - cho śpie - wać i grać.

I. *Małe dzieci mrużą już oczka,
małym dzieciom już chce się spać.
Już do okien zbliża się nocka,
będzie nam cicho śpiewać i grać.*

II. *Siwa chmurka po niebie płynie,
siwy ptaszek za oknem śpi,
siwy świerszczyk zasnął w kominie,
zaśnij, laleczko, zaśnij i ty.*

Dzieci słuchają piosenki i kołyszą się rytmicznie.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr VI (*przewodnik*, s. 67–68).

II

 Zabawa dydaktyczna – *Gdzie schowała się lalka?*

- Nauczyciel ma misia. Kładzie go w różnych miejscach, a dzieci określają, gdzie znajduje się miś, używając właściwych przyimków. Np. nauczyciel kładzie misia: na stoliku, pod krzeselkiem, w wózku, obok stolika, między krzeselkami, przed stolikiem, za krzeselkiem.
- Potem dzieci biorą sobie po jednej maskotce i ustawiają ją względem siebie według poleceń nauczyciela.
Np. *Połóżcie maskotki obok siebie; za sobą; przed sobą; trzymajcie je na ręce; nad głową...*
- Zabawa dydaktyczna.

Nauczyciel (potem – chętne dzieci) chowa lalkę w wybranym miejscu sali, a wybrane dziecko jej szuka. Po odnalezieniu, określa miejsce schowania lalki. Potem inna osoba chowa lalkę, a chętne dziecko jej szuka. Itd.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 21.

- Określanie, co jest potrzebne do wykonania sałatki owocowej, oraz omówienie etapów jej wykonania.
- Pokolorowanie rysunków.
- Wspólne wykonanie sałatki owocowej na podwieczorek według przepisu.
- Wspólna degustacja sałatki.

 Zabawa ruchowo-naśladowcza *Co rano robią rodzice?*

Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Na przerwę w grze naśladowczą poranne czynności rodzica, którego nazwę wymienił nauczyciel.

2. Zabawy swobodne w wybranych kącikach.

Dzień 3. Śpiewamy kołysankę

Cel ogólny:

- rozwijanie umiejętności wokalnych.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- śpiewa piosenkę.

Środki dydaktyczne: piosenka *Kołysanka lalki*, wiersz B. Szelańskiej *Hopsasa*, nagrania: piosenki dla dzieci, spokojnej muzyki, kosz, szarfy, tamburyn, bębenek, woreczki, książka, s. 17, karta pracy, cz. 1, s. 22.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia w książce, s. 17.

Oglądanie obrazków przedstawiających, jak Lenka i Mikołaj spędzają wolny czas z rodzicami. Wypowiadanie się na temat: *Jak dzieci spędzają wolny czas ze swoimi rodzicami?*

2. Zabawa z wykorzystaniem wiersza B. Szelańskiej *Hopsasa*.

Dzieci wykonują ruchy, o których jest mowa w wierszu.

*Hopsasa, hopsasa,
podskakują nóżki.
Hopsasa, hopsasa,
stańmy na paluszki.*

*Hopsasa, hopsasa,
zakręćmy się w koło.
Hopsasa, hopsasa,
ale nam wesoło.*

 Zestaw zabaw ruchowych – nr VI (*przewodnik*, s. 67–68).

II

Nauka piosenki *Kołysanka lalki*.

1. Zabawa muzyczna *Koło, rząd, pary*.

Dzieci biegają w rozsypane po sali. Na pierwszy głośny sygnał (pianino lub bębenek) ustawiają się w dużym kole, na drugi – w rzędzie, a na trzeci – w parach. Pomiędzy sygnałami dzieci poruszają się odpowiednio do słyszanego akompaniamentu.

2. Słuchanie piosenki *Kołysanka lalki* (*przewodnik*, s. 70).

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Nauczyciel wyjaśnia, że jest to kołysanka, którą należy śpiewać wolno i cicho. Najczęściej kołysankę śpiewały mamy, gdy usypiały swoje dzieci.
  - Czy podobała się wam piosenka?
  - Do czego zachęca melodia piosenki?
  - Dlaczego małym dzieciom mrużą się oczka?
  - Dlaczego wszystko jest siwe (szare): *ptaszek, chmurka, świerszczyk?*
  - Komu dziewczynka śpiewa piosenkę?

4. Zabawa przy piosence.

Dzieci ustawiają się w dużym kole i trzymają się za ręce. W środku koła stoi troje dzieci: *ptaszek, świerszczyk i laleczka*. Poza kołem stoi dwoje dzieci: *chmurka i nocka*.

Zwrotka I

Dzieci w dużym kole idą przy nagraniu piosenki w prawą stronę; troje dzieci ze środka koła obraca się w małym kole w przeciwną stronę. Przy słowach: *już chce się spać* – dzieci w dużym kole puszczają ręce i przykucają, opierając głowy na złożonych dłoniach. *Chmurka i nocka* wędrują dookoła sali za plecami kolegów.

Zwrotka II

Dzieci w małym kole obracają się, a *nocka* i *chmurka* wędrują za plecami kolegów. Od słów: *słowy ptaszek* poruszające się w małym kole dzieci puszczały ręce kolegów i kolejno przykucają, opierając głowy na złożonych dłoniach. Dwójka spacerująca poza kołem *zasypia* ostatnia, wraz z zakończeniem piosenki.

5. Nauka I zwrotki fragmentami, metodą ze słuchu.
  6. Śpiewanie piosenki (I zwrotki) połączone z naśladowaniem kołysania dziecka trzymanego w ramionach.
- Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr V (*przewodnik*, s. 68–69).

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 22.

Kończenie rysowania i kolorowania obrazka.

2. Zabawa tematyczna *Dom* (w kąciku lalek).
3. Zabawa przy piosence *Kołysanka lalki* (*przewodnik*, s. 71–72).

Dzień 4. Portrety rodziców

Cel ogólny:

- rozwijanie umiejętności wycinania.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- wycina proste elementy.

Środki dydaktyczne: maskotki, gazety, piłka, tamburyn, kołatka, grzechotka, woreczki, kosz, nożyczki, klej, *Wyprawka plastyczna* nr 6, karta pracy, cz. 1, s. 23.

Przebieg dnia

I

1. Ćwiczenia oczu.

Dzieci siedzą przed nauczycielem, który stoi przed nimi i porusza powoli maskotką, poziomo – raz w prawą stronę, raz w lewą. Dzieci wodzą wzrokiem za poruszającą się maskotką.

2. Ćwiczenia oddechowe – *Przedmuchiwanie papierowych kul*.

Dzieci dobierają się parami i siadają naprzeciwko siebie (w odległości około 1 m). Ugniatają kawałki gazet, robiąc papierowe kule. Kładą kule przed sobą i przedmuchują je do partnera. Potem przedmuchują kulę partnera, która do nich trafiła. Itd.

- Zestaw zabaw ruchowych – nr VI (*przewodnik*, s. 67–68).

II

 Portret mamy i taty – zwracanie uwagi na uchwycenie ważniejszych cech wyglądu.

1. Zabawa *Jak wygląda moja mama? Jak wygląda mój tata?*

Dzieci siedzą w kole; toczą piłkę do wybranej osoby, określając słowem *tata* lub *mama*, czyżby wygląd ta osoba ma omówić. Nauczyciel podpowiada, mówiąc, np. *szatynka, brunet, tęgi, szczupły...*

2. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

Dzieci dobierają się w pary i klaszcząc – raz w swoje dłonie, raz w dłonie partnera – mówią za nauczycielem rymowankę.

Nieważny jest wygląd

– rodziców i nas.

Ważne jest to,

że kochają nas.

3. Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy (*Wyprawka plastyczna* nr 6).
    - Rysowanie portretu mamy i portretu taty w przygotowanych polach (w kształcie owalu).
    - Wycięcie portretów i ramki.
    - Przyklejenie portretów w ramkach.
  4. Wykonanie prac przez dzieci.
  5. Umieszczenie prac w kąciku dla rodziców.
- Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 23.

- Omawianie wyglądu domów Lenki i Mikołaja. Wskazywanie różnic pomiędzy obiema połowkami domu.
  - Rysowanie przez dzieci swoich domów lub domów, w których mają mieszkania. Opowiadanie dzieci o swoich domach.
  - Zwrócenie uwagi przez nauczyciela na fakt, że dom to nie tylko budynek, ale też rodzina.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Tańcząca rodzinka* (*przewodnik*, s. 68).
2. Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.

Dzień 5. Zawody rodziców

Cel ogólny:

- rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa wybrane zawody.

Środki dydaktyczne: obrazki, zdjęcia osób wykonujących różne zawody, obrazki przedmiotów potrzebnych do wykonywania tych zawodów, tamburyn, kosz, woreczki, kółka do sersa, książka, s. 18, 19.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie zdjęć, obrazków osób wykonujących różne zawody. Nazywanie (samodzielne lub z pomocą nauczyciela) zawodów; określanie, jakich przyborów i narzędzi potrzebują te osoby do pracy.
  2. Zabawa z elementem pantomimy – *Jaki to zawód?*
Nauczyciel pokazuje ruchem, gestem, miną wykonywanie czynności charakterystycznej dla danego zawodu. Dzieci próbują odgadnąć, co to za zawód.
(Np. malarz, krawcowa, kierowca, lekarz...).
- Zestaw zabaw ruchowych – nr VI (*przewodnik*, s. 67–68).

II

 Rozmowa na temat zawodów rodziców.

1. Rozwiązywanie zagadek o zawodach.

Na tablicy nauczyciel umieścił zdjęcia, obrazki osób wykonujących różne zawody. Dzieci, po rozwiązaniu zagadki, wskazują odpowiednie zdjęcie (odpowiedni obrazek).

*Kto szyje bluzkę lub garnitur cały,
tnąc materiał i szycząc części male?* (krawcowa)

*Pracuje w teatrze, w filmach też gra.
Jaki zawód wykonuje ta osoba?* (aktor)

Maluje pejzaże, portrety.
Korzysta z pełnej farb palety. (malarz)

Waży, pakuje różne towary.
Jest miła i sympatyczna.
W każdym sklepie ją spotkamy.
Jest tam potrzebna, każdy to przyzna. (sprzedawczyni)

Kieruje autobusem, tramwajem, trolejbusem.
O bezpieczeństwo pasażerów dba.
Kim jest osoba ta? (kierowca)

2. Naśladowanie czynności, jakie wykonują osoby, o których były zagadki.
Nauczyciel podaje nazwę zawodu, a dzieci naśladowują czynności, jakie wykonuje krawcowa, kierowca, aktor, malarz, sprzedawczyni.
3. Rytmiczne dzielenie (na sylaby) nazw zawodów z zagadek (*kie-row-ca; kraw-co-wa; ma-larz; ak-tor; sprze-daw-czy-ni*).
4. Ćwiczenia klasyfikacyjne – *Czego potrzebują w pracy?*
Nauczyciel przygotowuje obrazki: *maszyna do szycia, nożyczki, waga, pędzle, paleta, maski, korona, kierownica...* Dzieci nazywają przedstawione na nich przedmioty. Umieszczają je pod odpowiednimi zdjęciami, obrazkami osób wykonujących różne zawody, które nauczyciel umieścił przed zajęciami na tablicy.
- Zabawa ruchowa z elementem podskoku – *Szycie*.
Nauczyciel rozkłada na podłodze kółka do sersa – w rzędach, z odstępami między nimi. Dzieci kolejno przeskakują przez nie.
5. Wypowiadanie się na temat zawodów wykonywanych przez rodziców.
Nauczyciel wcześniej prosił dzieci, żeby porozmawiały z rodzicami na temat ich pracy zawodowej.
6. Ćwiczenia w książce, s. 18, 19.
  - Oglądanie obrazków. Nazywanie zmian, jakie na nich zaszły. Wskazywanie przedmiotów, dzięki którym zaszły te zmiany. Nazywanie osób, które mogły tego dokonać (ich zawodów).
  - Rodzice Lenki to lekarka i fotograf, a Mikołaja – nauczycielka i grafik. Określanie, jakie zawody wykonują osoby przedstawione na zdjęciach.
- Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Rysowanie mamy lub taty w pracy.
2. Określanie, co robią osoby wykonujące dany zawód.
Np.
lekarz – leczy,
piosenkarz – śpiewa,
piekarz – piecze chleb, bułki,
nauczyciel – uczy,
szewc – naprawia buty...
- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Co robi?*
Dzieci naśladowują czynności, jakie wykonują osoby reprezentujące zawód, którego nazwę podał nauczyciel.
3. Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.

Tydzień IV: Domowi ulubieńcy

Dzień 1. Kocie przyjaźnie

Cel ogólny:

- rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- odpowiada na pytania dotyczące opowiadania.

Środki dydaktyczne: piosenka *Uciekaj, myszko, do dziury*, opowiadanie H. Bechlerowej *O kotku, który szukał czarnego mleka*, ilustracje do opowiadania, nagranie piosenki *Popatrzcie na jamniczka*, obrazki przedstawiające kotka (pocięte na części), połówki orzecha włoskiego, plastelina, uszy wycięte z czarnego papieru, kawałki czarnej wełny, skakanki, tamburyn, kołatka, bębenek, chorażewka, karta pracy, cz. 1, s. 24.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa przy piosence *Uciekaj, myszko, do dziury* (autor i kompozytor nieznani).

U - cie - kaj, mysz - ko, do dziu - ry, bo cię tu zła - pie kot bu - ry.

I. *Uciekaj, myszko, do dziury,
bo cię tu złapie kot bury.*

II. *Ta norka daleko była,
myszka wśród dzieci się skryła.*

III. *Kotek nie znalazł myszeczki,
więc zadowolił się mleczkiem.*

- Dzieci idą w kole, trzymając się za ręce. Dziecko – kot – i dziecko – mysz – wbiegają otworami między rękami dzieci. Kot stara się złapać mysz, która przed nim ucieka. Gdy to nastąpi, nauczyciel wybiera do zabawy inne dzieci.

2. Zabawa *Odgłosy kotów*.

Dzieci naśladują różne odgłosy kotków – wydawane przez nauczyciela. Np.

mruczenie – *mruuuu, mruuuu...*

miauczenie – *miau, miau...*

prychanie – *pryy, pryy...*

- Zestaw zabaw ruchowych – nr VII.

- Zabawa z elementem czworakowania – *Pieski, na spacer – pieski, do budy*.

Dzieci – *pieski* – swobodnie poruszają się na czworakach po sali w różnych kierunkach. Na hasło: *Pieski, do budy*, dzieci – *pieski* – siadają skrzyżnie z rękami uniesionymi na wysokości ramion.

- Zabawa *Jestem papugą*.

Przy dźwiękach tamburynu dzieci – *papugi* – skaczą obunóż po sali. Gdy usłyszą dźwięki kołatki, zatrzymują się i za nauczycielem naśladują głos papugi.

- Zabawa *To ja, rybka*.

Dzieci naśladują ruchy ryby w leżeniu przodem na dywanie.

- Marsz po kole za nauczycielem przy nagraniu piosenki *Popatrzcie na jamniczka*.

II

☐ Słuchanie opowiadania H. Bechlerowej *O kotku, który szukał czarnego mleka*.

1. Zabawa *Kotek łapie myszkę*.

Dzieci siedzą na dywanie. Prawa ręka każdego dziecka (nauczyciel pokazuje) jest *myszką*, a lewa – *kotem*. *Myszka* ucieka przed *kotem* – dzieci poruszają palcami, przesuwiają prawą rękę, a za nią – lewą. Potem następuje zmiana ról.

2. Słuchanie opowiadania (z wykorzystaniem ilustracji).

Był raz biały kotek, który miał przyjaciela – czarnego kotka.

Biały kotek koniecznie chciał być taki sam jak jego przyjaciel.

– Po co ci to? – pytał ten czarny. – Mnie wcale nie przeszkadza, że ty jesteś inny niż ja.

– A ja bym wolał być taki sam – mówił biały. – I będę taki, zobaczysz!

Kogo tylko spotkał, pytał, co robić, żeby być czarnym.

Sowa, która po nocy lata, poradziła mu:

– Jeśli przez trzy dni i trzy czarne noce będziesz siedział w czarnej piwnicy, staniesz się czarny.

Możesz mi wierzyć, stara jestem i mądra.

Siedział biały kotek w czarnej piwnicy, światła nie widział.

Wyszedł i przejrzał się w lusterku. Jak był biały, tak został, tylko schudł trochę, bo nic nie jadł przez trzy dni w tej czarnej piwnicy.

Wrona, która siadywała na kominie, dała inną radę.

– Czy próbowałeś wyskoczyć kominem? – pyta kotka.

– Nie.

– Spróbuj. Zobaczysz, nikt cię nie pozna, tak się odmienisz.

Zakradł się kotek do komina i po chwili kominem wyskoczył na dach.

– Czarniejszego kota jak żyję, nie widziałam! – zachwycała się wrona.

I kotek nie mógł się nacieszyć. Ale radość trwała tylko jeden dzień.

Drugiego dnia wiał straszny wicher. Jak dmuchnął, zwiął czarne sadze z kotka. Biały kotek nie był teraz ani czarny, ani biały, tylko brudny. Myl się pół dnia. A przez drugie pół martwił się na nowo.

– Żle mi radziła sowa, źle radziła wrona. Pójdę do żaby.

Ale żaba była zielona i знаła się tylko na zielonym kolorze. Na ten kolor kotek nie miał ochoty.

– Zapytam srokę. Ona jest trochę czarna, trochę biała. Może dobrze poradzi.

Sroka kiwała głową, udawała bardzo mądrą. Wreszcie powiedziała:

– Musisz pić czarne mleko.

– Skąd ja wezmę czarne mleko?

– Od czarnej krowy. Od takiej, która nie ma ani jednej czarnej plamki.

Wziął kotek dzbanek i poszedł szukać czarnej krowy.

Wcale to nie było łatwe. Każda miała jakąś białą plamkę.

Nareszcie znalazł zupełnie czarną krowę. Stała w lesie, jadła czarne jagody i patrzyła wokół czarnymi oczami.

– No, ta na pewno da mi czarnego mleka! – ucieszył się i prosi:

– Czarna krowo, daj mi czarnego mleka!

Krowa mruknęła coś pod czarnym nosem i dała kotkowi... białego mleka. Kotek o mało się nie rozplakał.

To pewnie dlatego, że jest dzień. W dzień nawet czarne mleko wydaje się białe – pomyślał kotek.

Przyszedł do krowy w nocy. Krowa chętnie dała kotkowi mleka. Wypił pół dzbanka. Rano przejrzał się w lusterku. Był biały. I reszta mleka w dzbanku też była biała.

Wrócił biały kotek do swojego czarnego przyjaciela.

– *Nie znalazłem czarnego mleka. Nie będę szukał więcej!*
Został z czarnym kotkiem.
I zaraz obaj wypili z dzbanka białe mleko.

3. Rozmowa na temat opowiadania.

- Jak wyglądały kotki?
- Jak chciał wyglądać biały kotek?
- Co poradziła mu sowa?
- Czy po siedzeniu w ciemnej piwnicy stał się czarny?
- Co poradziła kotkowi wrona?
- Czy po wyskoczeniu z komina stał się na stałe czarny?
- Co poradziła mu sroka?
- Czy kotek znalazł czarne mleko? Dlaczego?
- Jak skończyła się ta historia?

Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kotki na spacerze*.

Dzieci – *kotki* – spacerują po sali na czworakach. Rozlegające się szczekanie (nauczyciel) jest znakiem, że zbliża się pies. *Kotki* zastygają w bezruchu, zwijając się w kłębek. Dźwięk tamburynu jest sygnałem, że mogą spacerować dalej.

4. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej.

Składanie w całość obrazków kotka pociętych na części.

Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr VI.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Szukaj pary*.

Dzieci dobierają się w pary; muszą zapamiętać, kto z kim stoi. Na znak – podniesiona chorażewka – dzieci biegają pojedynczo, wymijając się zrećnie. Na dźwięk bębna – szukają swojej pary i chwytają się za ręce.

- Ćwiczenia ramion.

Dzieci, w siadzie skrzyżnym, ręce trzymają wzdłuż tułowia. Na znak nauczyciela podnoszą ramiona do góry, klaszczą nad głowami i przez chwilę patrzą na ręce.

- Zabawa skoczna *Drabinka*.

Na dywanie nauczyciel rozkłada skakanki (w równej odległości od siebie). Dzieci kolejno przeskakują obunóż przez skakanki z jednego końca dywanu na drugi.

- Marsz po kole za nauczycielem przy śpiewie głosem kota znanej dzieciom piosenki.

III

1. Karta pracy, cz. 1, s. 24.

Lenka ma psa Lalusia, a Mikołaj – kawię domową (świnę morską). Nazywanie zwierząt, które hodują inne dzieci, przedstawionych na zdjęciach.

- Rozmowa na temat hodowania zwierząt w domu.

2. Wykonanie myszki z połówki orzecha włoskiego.

Nauczyciel przygotowuje połówki orzecha włoskiego, plastelinę, uszy wycięte z czarnego papieru, kawałki czarnej wełny.

- Wykonanie kuleczek z plasteliny (nos, oczy) i przyklejenie ich w odpowiednich miejscach.
- Przyklejenie papierowych uszu i ogonka.
- Umieszczenie gotowych myszek w kąciku przyrody.

Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kot i myszki*.

Nauczyciel – *kot* – jest odwrócony do dzieci tyłem. Dzieci – *myszki* – po cichutku zbliżają się do niego. Kiedy *kot* się odwróci, *myszki* zastygają w bezruchu.

Dzień 2. Pieski i ich miseczki

Cel ogólny:

- rozwijanie umiejętności klasyfikowania.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- segreguje przedmioty według jednej cechy – koloru.

Środki dydaktyczne: piosenka *Popatrzcie na jamniczka*, sylwety: czterech różnych psów, miseczek w czterech kolorach; 4 kółka do sersa z przyczepionymi kolorowymi plamami, klocki w kształcie figur geometrycznych, tamburyn, kołatka, kartki z kolorowymi kółkami, obręcz, koszyk, kapcie, lalka, chustka, kolorowe krążki, wzór pieska ułożony z figur, karta pracy, cz. 1, s. 25, książka, s. 20.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 25.

Oglądanie ulubieńców Lenki i Mikołaja – Lalusia i świnki morskiej. Rysowanie w ramce pod obrazkiem swojego prawdziwego lub wymarzonego zwierzątka.

2. Zabawa logopedyczna – *Co robią kotki i pieski?*

- *Kotki piją mleko* – dzieci naśladują picie mleczka przez koty.
- *Kotki się oblizują* – wykonują językiem okrężne ruchy, oblizując się.
- *Kotki miauczą* – dzieci poruszają się na czworakach po sali, naśladują głos kota, mówiąc: *miau, miauu...*
- *Pieski warczą* – dzieci naśladują warczenie, rozchylając lekko wargi i pokazując zęby.
- *Pieski węszą* – dzieci chodzą na czworakach po sali z opuszczonymi głowami i węszą, wciągając szybko powietrze nosem.
- *Pieski szczekają* – dzieci biegają na czworakach, głośno *szczekając*.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr VII (*przewodnik*, s. 75).

II

 Kolorowe miseczki – ćwiczenia klasyfikacyjne.

1. Ćwiczenie w książce, s. 20.

Oglądanie obrazków psów. Określanie w każdej parze różnic między psami.

2. Przedstawienie czterech psów.

Nauczyciel wiesza na tablicy sylwety czterech psów, w tym sylwetę Lalusia. Psy mają obroże w różnych kolorach: zielonym, czerwonym, niebieskim i żółtym.

Przedstawia psy, mówiąc ich imiona: *Lalus, Bąbel, Aga, Wafel*.

Dzieci powtarzają imiona, dzielą je rytmicznie (na sylaby) i omawiają wygląd psów (psy – każdy innej rasy, różnią się nie tylko wielkością, ale i kolorem futra).

3. Segregowanie miseczek według kolorów.

Nauczyciel przygotował cztery kółka do sersa z przypiętymi do nich kolorowymi plamkami: do pierwszego – żółtą, do drugiego – zieloną, do trzeciego – czerwoną i do czwartego – niebieską. Dzieci siedzą w kole, w którego środku znajdują się te kółka do sersa. Dzieci określają kolory plamek przy kółkach.

Nauczyciel rozkłada w środku koła sylwety miseczek w kolorach plamek (w kolorach obroży).

Dzieci biorą kolejno każdą sylwetę miseczki, określają jej kolor i wkładają do odpowiedniego kółka.

Potem liczą sylwety.

4. Umieszczanie sylwet miseczek w danym kolorze pod sylwetami psów mających obroże w tym kolorze.

5. Porównywanie liczby miseczek.

Dzieci podają imiona psów, które mają najwięcej lub najmniej sylwet miseczek. Określają, o ile więcej (o ile mniej) mają sylwet miseczek.

6. Ćwiczenia w utrwalaniu pojęcia *tyle samo*.

Dzieci dostają kartki z kolorowymi kółkami. Ich zadaniem jest narysowanie tyłu miseczek, ile jest kółek, i w takim kolorze, w jakim są kółka.

Po wykonaniu ćwiczenia nauczyciel sprawdza jego poprawność.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Zabawa inscenizacyjna przy piosence *Popatrzcie na jamniczka* (sł. Dorota Gellner, muz. B. Kolago).

Dzieci stoją w dużym kole, wewnątrz którego znajduje się dziecko *jamniczek*, obręcz, koszyk, chustka, lalka i kapcie.

I

Popatrzcie na jamniczka!

*Wyturlał się z koszyczka,
zaczaił się na babcię
i porwał babci kapcie.*

Ref.: *A jak spał, a jak spał,*

taką grzeczną minę miał.

II

*Poszarpał chustkę w różę
i zrobił dwie kałuże,
a moją nową lalkę
zaciągnął pod wersalkę.*

Ref.: *A jak spał...*

III

A teraz gdzieś ucieka

*i szczeka, szczeka, szczeka,
łapiemy więc jamniczka,
niech wraca do koszyczka.*

Ref.: *Bo jak spał...*

IV

Pod stołem jest koszyczek,

*w koszyczku śpi jamniczek.
Jamniczek sobie śpi, pss...
Jak się zbudzi, będzie zły.*

*Jamniczek wesoło baraszkuje wewnątrz koła –
zgodnie z tekstem piosenki,
dzieci idą wolno po kole w rytmie ćwierćnut,
pokazując ręką na jamniczka,*

*jamniczek wchodzi do koszyczka (obręczy)
i grzecznie śpi, dzieci robią zwrot do środka
koła i opierają złożone ręce na przemian:
raz na jednym policzku, raz na drugim,
klaszczą w dłonie,
jw.*

jw.

*podają sobie ręce, przykucają,
a jamniczek biega po kole i szczeka,*

jw.

*dzieci siadają po turecku, z twarzami
zwróconymi do środka koła, i zachowują się
bardzo cicho,*

na słowo pss – kładą palec na buzi.

2. Układanie sylwety pieska z klocków w kształcie figur geometrycznych, według wzoru przygotowanego przez nauczyciela.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Co lubią pieski?*

Nauczyciel rozkłada na dywanie kolorowe krążki – *miseczki z kostkami*. Dzieci – *pieski* – spacerują pomiędzy krążkami – *miseczkami* – przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze *pieski* podchodzą do *miseczek* i naśladują obgryzanie kości.

3. Zabawy swobodne w wybranych kącikach.

Dzień 3. Co robi jamniczek?

Cel ogólny:

- kształtowanie reakcji ruchowych na różny charakter muzyki.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- porusza się odpowiednio do podanych sygnałów muzycznych.

Środki dydaktyczne: piosenka *Popatrzcie na jamniczka*, bębenek, zdjęcie (obrazek) żółwia, chustka, koszyk, lalka, kapcie, obręcz, obrazki zwierząt hodowanych w domu – w wersji pojedynczej i podwójnej, tamburyn, kołatka, chorągiewka, nożyczki, *Wyprawka plastyczna*.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Żółwie*.

Dzieci oglądają zdjęcie (obrazek) żółwia. Omawiają jego wygląd. Nauczyciel opowiada o hodowli żółwi.

Żółw jest zwierzęciem powolnym i spokojnym, nienadającym się do zabawy, tylko do obserwacji. Trzymamy go w dużym terrarium zaopatrzonym w odpowiednie lampy (UV i grzewczą), ze żwirkiem jako podłożem. Karmimy roślinami z naszych łąk (np. babką lancetową, mniszkiem lekarskim, mniszkiem pospolitym, niezapominajkami...), a nie owocami i warzywami. W terrarium dobrze jest przygotować żółwiom kryjówki, np. z połówki skorupy orzecha kokosowego.

• Zabawa.

Dzieci siedzą na dywanie. Nauczyciel prosi, żeby wyobraziły sobie, że są żółwiami, które – gdy usłyszą głośny dźwięk, chowają się w swoich pancerzach. Dzieci podnoszą wysoko barki i przyciskają brody do klatki piersiowej (nauczyciel demonstruje). Potem, gdy jest cicho, dzieci – *żółwie* – wolno wyciągają szyje ze swoich pancerzy, podnoszą powoli głowy do góry i wydłużają swoje szyje. Patrzą w obie strony, aby się przekonać, czy są bezpieczne.

Gdy nauczyciel klaśnie w ręce, dzieci – *żółwie* – znowu chowają się w *skorupach*. Potem, gdy jest znowu cicho, *żółwie* powoli wychodzą ze swoich *pancerzy* i rozglądają się wokoło.

Zestaw zabaw ruchowych – nr VII (*przewodnik*, s. 75).

II

▣ Zabawy przy piosence *Popatrzcie na jamniczka*.

1. Zabawa muzyczna – *Na cztery*.

Dzieci maszerują po obwodzie koła w rytmie ćwierćnut wystukiwanych przez nauczyciela na bębnieku, uwzględniając zmianę chodzenia co cztery kroki;

cztery kroki na palcach,

cztery kroki na piętach,

cztery kroki na bocznych krawędziach stóp.

Ćwiczenie powtarzamy kilkakrotnie.

2. Słuchanie piosenki.

Żywo, wesolo

I. Po - patrz-cie na jam - nicz - ka! Wy - tur - lał się z ko-
sycz-ka, za - cza - ił się na bab - cię i por - wał bab - ci

kap - cie. A jak spał, a jak spał, ta - ką grze - cz - ną
 mi - nę miał. A jak spał, a jak spał, ta - ką grze - cz - ną
 mi - nę miał. IV. Pod sto - łem jest ko - szy - czek, w ko -
 szycz - ku śpi jam - ni - czek. Jam - ni - czek so - bie
 śpi (pss...). Jak się zbu - dzi, bę - dzie zły!!!

I. *Popatrzcie na jamniczka!*
 Wyturlał się z koszyczka,
 zaczął się na babcię
 i porwał babci kapcie.

Ref.: *A jak spał, a jak spał,
 taką grzeczną minę miał!*

II. *Poszarpał chustkę w różę
 i zrobił dwie kałuże,
 i moją nową lalkę
 zaciągnął pod wersalkę.*

Ref.: *A jak spał...*

III. *A teraz gdzieś ucieka
 i szczeka, szczeka, szczeka.
 Łapiemy więc jamniczka,
 niech wraca do koszyczka.*

Ref.: *A jak spał...*

IV. *Pod stołem jest koszyczek,
 w koszyczku śpi jamniczek.
 Jamniczek sobie śpi (pss...),
 Jak się zbudzi, będzie zły!!!*

3. Rozmowa na temat piosenki.

- Jak wygląda pies jamnik?
- Jak zachowywał się jamniczek z piosenki?
- Jak wyglądał? Jak spał?

4. Zabawa Jamniczki – do koszyczka!

Każde dziecko dostaje obręcz – *koszyczek*. Przy melodii piosenki dzieci – *pieski* – chodzą na czworakach między obręczami – *koszyczkami*. Podczas przerwy w muzyce *pieski* wchodzą do swoich koszyczków i grzecznie śpią.

5. Zabawa inscenizacyjna przy piosence *Popatrzcie na jamniczka* (przewodnik, s. 79).

Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr VI (przewodnik, s. 77).

III

1. Ćwiczenie pamięci słuchowej.

Nauczyciel *miauczy* i *szczeka* określoną ilość razy i w określonej kolejności. Dzieci słuchają, a potem odtwarzają te same dźwięki, w tej samej kolejności.

Np.

*miau, miau, hau, hau,
miau, hau, miau, hau,
miau, miau, hau, hau, miau, miau...*

2. Historyjka obrazkowa (*Wyprawka plastyczna*)
Wycięcie obrazków. Ułożenie ich według kolejności zdarzeń. Opowiadanie historyjki o psie wyrzuconym z samochodu.
3. Zabawa *Jeden – dwa*.
Dzieci dostają obrazki przedstawiające zwierzęta hodowane w domu. W każdej grupie zwierząt mamy dwa obrazki: jedno zwierzę i dwoje zwierząt. Dzieci dobierają się w pary według rodzajów zwierząt. Na hasło – nazwę zwierzęcia, np. *kot* – najpierw odzywa się dziecko mające obrazek przedstawiający jednego kota – mówiąc: *Jeden kot*, potem drugie – mówiąc: *Dwa koty*.
4. Zabawa inscenizacyjna przy piosence *Popatrzcie na jamniczka* (przewodnik, s. 79).

Dzień 4. Kotek z puzzli

Cel ogólny:

– rozwijanie sprawności manualnej.

Cel operacyjny:

Dziecko:

– wykonuje puzzle i je układa.

Środki dydaktyczne: piosenki: *Kotki dwa*, *Popatrzcie na jamniczka*, klocki w kształcie sześcianu, kartoniki z krążkami, tamburyn, kołatka, nożyczki, klej, kotek maskotka, *Wyprawka plastyczna* nr 6, książka, s. 21.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa inscenizacyjna przy piosence *Kotki dwa* (sł. i muz. K. Bożek-Gowik).

Wesoło

I. My je - ste - śmy kot - ki dwa, każ - dy z nas dwa usz - ka ma.

My je - ste - śmy kot - ki dwa, każ - dy z nas dwa usz - ka ma.

A - a - a, kot - ki dwa, każ - dy z nas dwa usz - ka ma.

Dzieci:

I

*My jesteśmy kotki dwa,
każdy z nas dwa uszka ma.
A - a - a, kotki dwa,
każdy z nas dwa uszka ma.*

wskazują obiema rękami na siebie,
przykładają zwinięte dłonie do głowy
i naśladują kiwanie uszkami,

II

*My jesteśmy kotki dwa,
każdy z nas dwa oczka ma.
A – a – a, kotki dwa,
każdy z nas dwa oczka ma.*

jw.
pokazują oczy,

jw.

III

*My jesteśmy kotki dwa,
każdy z nas wąsiki ma.
A – a – a, kotki dwa,
każdy z nas wąsiki ma.*

jw.
naśladują kręcenie wąsików palcami obu rąk,
jw.

IV

*My jesteśmy kotki dwa,
każdy z nas pazurki ma.
A – a – a, kotki dwa,
każdy z nas pazurki ma.*

jw.
pokazują pazurki,
jw.

V

*My jesteśmy kotki dwa,
każdy z nas dwie łapki ma.
A – a – a, kotki dwa,
dzieci kotki, cha, cha, cha!*

jw.
pokazują ręce,
klaszczą.

2. Układanie murów z sześciennych klocków według podanej instrukcji.

Nauczyciel umieszcza na tablicy, w szeregu kartoniki z różną liczbą krążków (od jednego do czterech – w różnej kolejności). Dzieci układają mur, w którym liczba klocków w kolumnach odpowiada liczbie krążków na kartonikach.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr VII (*przewodnik*, s. 75).

II

 Kotek z puzzli – wykonanie i układanie puzzli (*Wyprawka plastyczna*).

1. Rozmowa *Jak jest zbudowany kotek?*

Nauczyciel ma maskotkę kotka. Dotyka jej w różnych miejscach, a dzieci nazywają te miejsca.

2. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

Dzieci mówią rymowankę ze zwiększającym się natężeniem głosu (od szeptu do krzyku).

Aaa, kotki dwa.

Iii – jeden śpi.

3. Zabawa inscenizacyjna przy piosence *Kotki dwa* (*przewodnik*, s. 82–83).

4. Zapoznanie ze sposobem wykonania prac (*Wyprawka plastyczna* nr 6).

- Oglądanie obrazka kotka.
- Wycięcie puzzli.
- Ułożenie puzzli według wzoru i przyklejenie ich na kartce.
- 5. Wykonanie prac przez dzieci.
- 6. Umieszczenie prac w kąciку dla rodziców.

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Ćwiczenia w książce, s. 21.

Oglądanie obrazków. Określanie, gdzie znajduje się Lалуś względem krzesel.

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Kot i myszki* (*przewodnik*, s. 77).

2. Zabawy swobodne w wybranych kąciкуch.

Dzień 5. Zwierzęta ze schroniska

Cel ogólny:

- rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- odpowiada na pytania dotyczące wiersza.

Środki dydaktyczne: wiersz L. Łącz *Przyjaźń ze schroniska*, piosenka *Popatrzcie na jamniczka*, plastelina, chusta animacyjna, klocki w kształcie figur geometrycznych, tamburyn, kołatka, chustka, koszyk, lalka, kapcie, woreczki z grochem, kosz, małe piłki.

Przebieg dnia

I

1. Układanie z pomocą nauczyciela zdrobnień i zgrubień do słów: *kot, pies*.

Kot – kotek, koteczek...

Pies – piesek, pieseczek...

Kot – kocisko...

Pies – psisko...

2. Lepienie z plasteliny swojego ulubionego zwierzątka.

 Zestaw zabaw ruchowych – nr VII (*przewodnik*, s. 75).

II

 Słuchanie wiersza L. Łącz *Przyjaźń ze schroniska*.

1. Rozmowa na temat schroniska dla zwierząt.

- Co to jest schronisko dla zwierząt?

Jeżeli dzieci nie wiedzą – nauczyciel wyjaśnia i opowiada o schronisku.

- Które zwierzęta trafiają do schroniska?

- Czy zwierzęta w schronisku są wesołe, czy smutne?

Nauczyciel wyjaśnia, że można zawozić do schroniska karmę dla zwierząt. Można też za darmo wziąć sobie psa czy kotka.

2. Słuchanie wiersza.

*Był sobie pewien piesek malutki,
uroczy – mówię wam!
Czepiały się go troski i smutki,
bo był zupełnie sam.*

*Nie miał rodziny, siostry ni braci,
w schronisku mieszkał gdzieś,
aż raz ktoś przyszedł, spojrzal, zapłacił,
a był to rudy Grześ.*

*Przytulil pieska – zostali razem
na dobre i na złe,
znikła samotność, bo przyjaciele
nie są samotni, nie.*

3. Rozmowa na temat wiersza.

- Jak czuł się mały piesek z wiersza? Dlaczego?

- Gdzie mieszkał?

- Kto wziął go ze schroniska?
- Jak piesek czuł się z Grzesiem?
- Czy można zaprzyjaźnić się z psem?

4. Zabawa *Pocieszanie pieska*.

Dzieci dobierają się w pary. Jedna osoba jest *smutnym pieskiem*, a druga go pociesza. Po chwili następuje zmiana ról.

5. Zabawa inscenizacyjna przy piosence *Popatrzcie na jamniczka* (przewodnik, s. 79).

 Zabawy na placu przedszkolnym.

III

1. Zabawa *Akwarium*.

Nauczyciel pyta dzieci: *Co to jest akwarium?*

Nauczyciel umawia się z dziećmi, że sala będzie takim dużym akwarium, do którego na niby wpuści teraz wodę, aby mogły w niej pływać kolorowe rybki. (Naśladuje napełnianie akwarium wodą). Dzieci są rybkami, które powoli pływają w akwarium. Każde dziecko – *rybka* – ma na głowie woreczek z grochem. Dzieci muszą poruszać się tak, aby woreczki nie spadały im z głów. *Rybka*, której spadnie woreczek, powinna się zatrzymać. Nie może poruszać się, dopóki inna *rybka* nie podniesie woreczka i nie położy jej na głowie. Potem nauczyciel *wypuszcza wodę z akwarium* (naśladuje wyciągnięcie korka). Dzieci – *rybki* – są przyciągane przez *odpływającą wodę* coraz bliżej ujścia dotąd, aż wszystkie staną bardzo blisko siebie. Wtedy *rybki* stają się znowu dziećmi, które grzecznie wrzucają woreczki z grochem do kosza.

2. Zabawy z wykorzystaniem chusty animacyjnej.

- Dzieci ustawiają się wokół chusty, która leży na podłodze. Biorą jej brzegi do rąk i wspólnie nią poruszają (skojarzenie z poruszającą się wodą).
  - Poruszają chustą szybko w górę i w dół – powstają *małe fale*. Potem poruszają powoli – powstają *duże fale*.
  - Nauczyciel wrzuca na chustę małe piłki, które *zaczynają pływać*. Dzieci poruszają chustą tak, aby piłki nie spadły na podłogę.
  - Poruszają chustą tak, aby uzyskać jak największe *fale*. Pod chustą przebiegają wskazane dzieci.
  - Pod chustę wchodzi (kolejno) wszystkie dzieci. Chusta z dziećmi porusza się do wskazanego miejsca.
- #### 3. Układanie sylwet rybek z klocków w kształcie figur geometrycznych – według własnych pomysłów.

Listopad

Tydzień I: Domy i domki

Dzień 1. Jak jest zbudowany dom?

Cel ogólny:

- rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- wymienia elementy domu.

Środki dydaktyczne: zdjęcia, obrazki różnych domów, obrazki elementów domu, klocki, nagrania: muzyki tanecznej, spokojnej muzyki, tamburyn, paski bibuły, klocki.

Przebieg dnia

I

1. Oglądanie zdjęć różnych domów: zbudowanych z różnych materiałów, z różnych stron świata – wyciętych z gazet.
Omówienie wyglądu tych domów, różnic między nimi. Wskazywanie tych, w których dzieci chciałyby mieszkać.
  2. Zabawa *Czyj to głos?*
Jedno dziecko odwraca się tyłem do pozostałych, a wskazane przez nauczyciela dziecko mówi głośno i wyraźnie: *Dzień dobry!* Zadaniem odwróconego dziecka jest rozpoznać po głosie osobę, która mówiła *Dzień dobry* i powiedzieć jej imię.
- Zestaw zabaw ruchowych – nr VIII.
- Zabawa *Obudź się!*
Dzieci siedzą w kole z zamkniętymi oczami i tułowiem pochylonym do przodu – *śpią*. Nauczyciel *budzi je*, głaszcząc każde z nich po plecach.
  - Zabawa *Budzimy całe ciało*.
Dzieci opukują – *budzą* części ciała nazywane przez nauczyciela.
  - Masażyk.
Dzieci dobierają się parami i siadają jedno za drugim. Przy nagraniu spokojnej muzyki głaszczą, klepią, masują plecy kolegi lub koleżanki (ewentualne ruchy pokazuje nauczyciel). Potem zamieniają się rolami.
  - Zabawa *Zrób tak*.
Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze przyjmują pozycję, jaką podał nauczyciel, np. leżenie tyłem (na plecach), siad skrzyżny, przysiad, stanie na jednej nodze, leżenie przodem (na brzuchu)... Pojawiające się między ćwiczeniami dźwięki tamburynu są sygnałem do poruszania się po sali.
  - Zabawa *Mój instrument*.
Dzieci dobierają się parami. Jedno z nich naśladuje na plecach partnera grę na instrumencie, którego nazwę podał nauczyciel. Np. na pianinie, bębunku, gitarze...

II

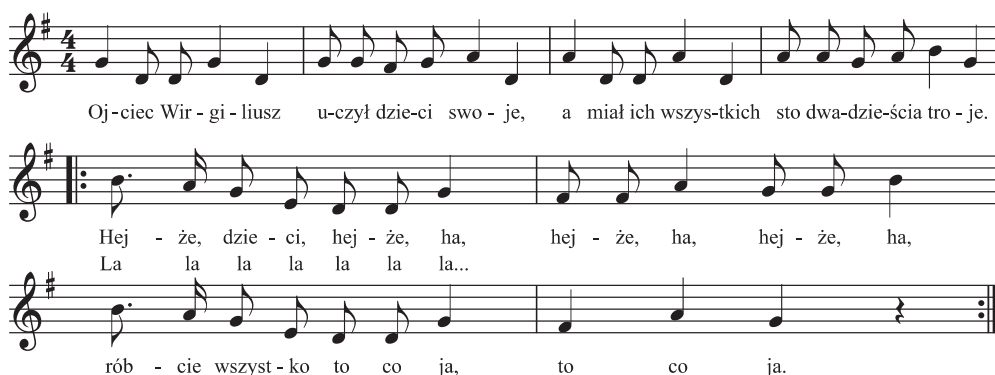
- *Co może mieć dom?* – zabawa dydaktyczna.
Nauczyciel przygotowuje obrazki: ściany żółtego domu, okien, drzwi, bramy, schodów, dachu, płotu, drzew...
1. Ćwiczenia w szeregowaniu.
Nauczyciel przygotowuje trzy sylwety tego samego domu różniące się wielkością. Dzieci układają je od najmniejszej sylwety do największej. Nazywają sylwety: mała, większa, największa. Potem układają sylwety domów od największej do najmniejszej i je nazywają: duża, mniejsza, najmniejsza.
  2. Wymienianie części domu i jego otoczenia.
Nauczyciel rozpoczyna zdania i prosi dzieci, żeby je kończyły.
Dom ma... (dach, okna, drzwi, schody...)
Obok domu znajduje się... (płot, brama, drzewa, rabatka...)
  3. Zabawa dydaktyczna.
Nauczyciel umieszcza na tablicy obrazek ścian domu. Dzieci nazywają brakującą część domu (a potem otoczenia), umieszczają na ścianach lub obok nich brakujący element, wybierając wśród obrazków przygotowanych przez nauczyciela (lub naklejek z *Wyprawki*).
  4. Rysowanie domów, w jakich chciałyby mieszkać dzieci.

Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr VII.

- *Poznawanie własnego ciała*
  - chodzenie na sztywnych nogach
  - w siadzie, uderzanie o podłogę całą stopą – szybko i wolno
  - naśladowanie min pokazywanych przez nauczyciela lub chętne dzieci
- *Zdobywanie pewności siebie i poczucia bezpieczeństwa w otoczeniu*
  - w parach: jedno dziecko ucieka, skacząc obunóż, drugie w tej samej pozycji je goni
  - jedno dziecko leży tyłem – na plecach, a drugie obchodzi je na czworakach
- *Nawiązywanie kontaktu z partnerem*
ćwiczenia z:
  - w parach: jedno dziecko leży tyłem, a drugie lekko ciągnie je za przeguby rąk
- *Ćwiczenia przeciwko*
  - jedno dziecko w siadzie podpartym, w rozkroku, a drugie próbuje je przesunąć
- *Ćwiczenia kreatywne*
  - wymyślanie i pokazywanie sposobu poruszania się robotów
  - improwizacje przy muzyce tanecznej, z wykorzystaniem pasków bibuły.

III

1. Zabawa ze śpiewem – *Ojciec Wirgiliusz*.

Oj-ciec Wir-gi-liusz u-czył dzie-ci swo-je, a miał ich wszys-tkich sto dwa-dzie-ścia tro-je.

Hej-że, dzie-ci, hej-że, ha, hej-że, ha, hej-że, ha, hej-że, ha,
La-la-la-la-la-la-la...

ró-b-cie wszyst-ko to co ja, to co ja.

*Ojciec Wirgiliusz uczył dzieci swoje,
a miał ich wszystkich sto dwadzieścia troje.*

*Hejże, dzieci, hejże, ha,
róbcie wszystko to co ja!*

Dzieci z nauczycielem poruszają się po obwodzie koła, śpiewając z nim. Jedno dziecko stoi w kole – jest ojcem Wirgiliuszem. Po zaśpiewaniu piosenki – *Wirgiliusz* pokazuje wymyślony przez siebie ruch, który pozostałe dzieci naśladowują. Potem nauczyciel wybiera nowego *Wirgiliusza*.

2. Budowanie różnych domków z wybranych klocków.

Zabawa orientacyjno-porządkowa *Rób tak – nie rób tak*.

Dzieci stoją w sali, w rozsypce. Nauczyciel umawia się z nimi, że będą naśladować jego ruchy na słowa *Rób tak*. Jeżeli usłyszą *Nie rób tak*, nie będą wykonywać żadnych ruchów.

Dzień 2. Pomieszczenia w domu

Cel ogólny:

- rozwijanie umiejętności klasyfikowania.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- segreguje obrazki przedmiotów według przynależności do danego pomieszczenia.

Środki dydaktyczne: piosenka *Ojciec Wirgiliusz*, duże obrazki (zdjęcia): kuchni, łazienki, pokoju, małe obrazki przedmiotów, które znajdują się w kuchni, pokoju czy w łazience, nagranie spokojnej muzyki, tamburyn, klocki, rymowanka.

Przebieg dnia

I

1. Nauka rymowanki.

*Ene, due, rike, fake,
torbe, borbe, ósme, smake
i morele baks!*

2. Ćwiczenia drobnych ruchów rąk:

- zginanie i prostowanie kolejnych palców
- stukanie kolejnymi palcami o podłogę
- robienie piąstek na przemian z prostowaniem palców.

3. Zabawa ze śpiewem – *Ojciec Wirgiliusz* (przewodnik, s. 87).

 Zestaw zabaw ruchowych – nr VIII (przewodnik, s. 86).

II

 Pomieszczenia znajdujące się w domu – ćwiczenia klasyfikacyjne.

Nauczyciel przygotowuje większe obrazki lub zdjęcia (wycięte z kolorowych gazet) pomieszczeń znajdujących się w domu: łazienki, kuchni, pokoju.

Przygotowuje też obrazki pojedynczych przedmiotów, które znajdują się w tych pomieszczeniach, np. *garnek, czajnik, kanapa, telewizor, sztuczce, gąbka, lodówka, stolik kawowy, fotel, kubek ze szczoteczka i pasta do zębów, puszysty ręcznik, puszysty dywan, lampa stojąca...*

Dzieci kolejno wybierają obrazek, nazywają przedstawiony na nim przedmiot, dzielą rytmicznie (na sylaby) jego nazwę i umieszczają go pod obrazkiem (zdjęciem) przedstawiającym odpowiednie pomieszczenie w domu.

 Spacer w pobliżu przedszkola – przyglądanie się drzewom i krzewom.

III

1. Ćwiczenia usprawniające wargi:

- rozciąganie warg z pokazywaniem zębów
- wymawianie samogłosek w parach: a – i, o – e, u – y
- dwie osoby siedzą naprzeciwko siebie, trzymają ustami kartkę papieru i każda ciągnie ją w swoją stronę.

2. Zabawa *Wspólnie oddychamy*.

Nauczyciel mówi:

Utwórzcie wspólne koło i złapcie się za ręce. Za chwilę spróbujemy wspólnie nabrać głęboko powietrza i złapiemy się mocniej za dłonie. A kiedy będziemy wydychać powietrze, wtedy powiemy głośno: Ach..., aż wypłynie ono całe z naszych płuc i rozluźnimy wtedy uścisk dłoni.

Dzieci ćwiczą kilkakrotnie, dotąd aż wspólnie zaczną wdychać i wydychać powietrze.

3. Zabawa ze śpiewem przy piosence *Ojciec Wirgiliusz* (przewodnik, s. 87).

4. Zabawy konstrukcyjne – budowanie domków z klocków, z uwzględnieniem wszystkich pomieszczeń.

Dzień 3. Wspólna zabawa

Cel ogólny:

- kształtowanie poczucia rytmu.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- porusza się rytmicznie przy piosence.

Środki dydaktyczne: piosenki: *Daj mi rączkę*, *Krasnoludki*, nagrania: muzyki tanecznej, spokojnej muzyki, tamburyn, grzechotka, paski bibuły, karta pracy, cz. 1, s. 26.

Przebieg dnia

I

1. Karta pracy, cz. 1, s. 26.

Nazywanie zwierząt przedstawionych na obrazkach. Liczenie obrazków w kołach. Pokazywanie ich liczby na palcach. Rysowanie w okienkach pod obrazkami tylu kresek, ile zwierząt znajduje się na obrazkach. Określanie, które z tych zwierząt zasypiają przed zimą.

- Zestaw zabaw ruchowych – nr VIII (*przewodnik*, s. 86).

II

- Zabawy przy piosence *Daj mi rączkę*.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Zapamiętaj swoje miejsce*.

Dzieci ustawiają się na obwodzie koła i zapamiętują swoich najbliższych sąsiadów. Przy dźwiękach tamburynu dzieci biegają lekko na palcach po całej sali. Podczas przerwy w muzyce wracają na swoje miejsca. Zabawę powtarzamy kilkakrotnie.

1. Słuchanie piosenki *Daj mi rączkę* (śl. i muz. D. i K. Jagiełło).

Daj mi rą - czkę, dam ci ja, za - tań - czy - my raz i dwa.
Do - o - ko - ła na pa - lusz - kach, le - ciu - teń - ko tak jak mu - szka,
do - o - ko - ła na pa - lusz - kach, le - ciu - teń - ko tak jak mu - szka,

I. *Daj mi rączkę, dam ci ja,
zatańczymy raz i dwa.
Dookoła na paluszkach,
leciuteńko tak jak muszka,
dookoła na paluszkach,
leciuteńko tak jak muszka.*

II. *Teraz nóżką wytupiemy
i rączkami wykłaszczemy.
Jeszcze tylko skoki dwa,
dookoła raz i dwa,
jeszcze tylko skoki dwa,
dookoła raz i dwa.*

2. Rozmowa na temat piosenki.

- Do czego zaprasza piosenka?

- Czy lubicie tańczyć?

3. Zabawa przy piosence.

Dzieci dobierają się w pary i stają naprzeciwko siebie.

I

*Daj mi rączkę, dam ci ja,
zatańczymy raz i dwa.*

Dzieci:

podają jedną rękę,
podają drugą rękę,

*Dookoła na paluszkach,
leciuteńko tak jak muszka,
dookoła na paluszkach,
leciuteńko tak jak muszka.*

II

*Teraz nóżką wytupiemy
i rączkami wyklaszczemy.
Jeszcze tylko skoki dwa,*

dookoła raz i dwa,

*jeszcze tylko skoki dwa,
dookoła raz i dwa.*

wykonyują obrót na palcach w jedną stronę,
wykonyują obrót na palcach w drugą stronę,

wykonyują trzy tupnięcia,
wykonyują trzy kłaśnięcia,
kładą ręce na biodrach i wykonyują dwa podskoki obunóż,
wykonyują obrót dookoła własnej osi,
z rękami na biodrach,
jw.
jw.

4. Nauka I zwrotki piosenki fragmentami, metodą ze słuchu.
  5. Zapoznanie z grzechotką i sposobem gry na niej.
    - Próba wystukiwania rytmu piosenki przy jej wspólnym śpiewie.
  6. Próby wspólnego śpiewania piosenki.
- Zestaw ćwiczeń ruchowych – nr VII (*przewodnik*, s. 87).

III

1. Ćwiczenia oddechowe.
Dzieci stoją prosto, ręce trzymają wzdłuż ciała. Wykonują wdech i powoli unoszą ręce do góry. Palce rąk układają nad głową w kulę. Powoli robią wydech i opuszczają ręce na dół. (Ćwiczenie wykonyują kilkakrotnie).
  2. Zabawa ze śpiewem – *Krasnoludki* (melodia popularna, autor tekstu nieznan).
Dzieci:
robią z dłoni nad głowami daszek,

trzymają przed sobą dłonie złączone opuszkami palców,

naśladują sprzątanie,

naśladują mycie okna,
naśladują ścieranie kurzu,
naśladują zamiatanie,

siedzą i naśladują palenie fajki.
- Pod czerwonym grzybkiem,
przy krzaczku poziomek,
mają krasnoludki swój
malutki domek.*
- Domek, choć malutki,
zawsze jest czyściutki,
sprzątają w nim co dzień
małe krasnoludki.*
- Jeden myje okna,
drugi ściera kurze,
trzeci wielką miotłą
zamiata podwórze.
Zawsze po obiedzie
lubią sobie siedzieć,
palą długie fajki
i czytają bajki.*
3. Zabawy swobodne w wybranych kącikach.

Dzień 4. Każdy ma swój domek

Cel ogólny:

- rozwijanie sprawności manualnej i percepcji wzrokowej.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- układa obrazek według wzoru.

Środki dydaktyczne: piosenki: *Daj mi rączkę*, *Lambado*, wiersz H. Bechlerowej *Pokaż mi swój dom*, kolorowe krawki, kolorowe, papierowe figury, klej, rymowanka, obrazek ułożony z figur przez nauczyciela, nagranie spokojnej muzyki, tamburyn, obrazki *domów* zwierząt z wiersza, karta pracy, cz. 1, s. 27.

Przebieg dnia

I

1. Tupanie, wyklaskiwanie prostego rytmu podanego przez nauczyciela.
  2. Zabawa przy piosence *Daj mi rączkę* (przewodnik, s. 89–90).
- Zestaw zabaw ruchowych – nr VIII (przewodnik, s. 86).

II

 Piesek i buda – układanie obrazka według wzoru.

1. Karta pracy, cz. 1, s. 27.

1. Rysowanie po śladach linii – od zwierząt do ich domów. Nazywanie zwierząt i ich domów.
2. Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.
Dzieci za nauczycielem rytmicznie klaszczą i mówią tekst rymowanki z podziałem na sylaby.
*Każ-dy swój do-mek ma:
bo-cian, wie-wió-recz-ka,
mrów-ki, so-wa, pies i ja.*
3. Słuchanie wiersza H. Bechlerowej *Pokaż mi swój dom*.

*W białym domku pod kasztanem
mieszka Hania, miś i Janek.
Miś co rano w budę stuka,
wita łapką pieska Puka.
Puk tu blisko ma swój domek,
a w tym domku suchą słomę.
– Ładna moja buda nowa,
Janek z drewna ją zbudował.
A gdzie ma swój dom cielaczek,
co za krówką biega, skacze?
– Muu! – cielątko muczy. – Muuu!
Ja w oborze mieszkam tu!
Nad okienkiem, tuż przy ścianie,
jaskółeczka ma mieszkanie.
Jaskółczątek małych sześć
wola w gniazdku: – Mamo, jeść!
A na strychu koło worka
jest dom myszki – mała norka.
Niech no przyjdzie kot polować,
już się myszka w norce schowa.*

4. Rozmowa na temat wiersza.

- Wymieńcie zwierzęta, które występowały w wierszu.
- Przypomnijcie nazwy ich domków.

Nauczyciel umieszcza na tablicy obrazki *domów* zwierząt z wiersza. Pokazuje je kolejno, a dzieci – samodzielnie lub z jego pomocą – je nazywają. Potem nazywają mieszkańców tych domów.

5. Rozmowa o tym, jak pomóc psom, które pilnują domów i mieszkają na podwórku.

- Gdzie może schronić się pies, gdy jest zimno i pada deszcz?
- Jak wygląda будa?
- Co powinno się zrobić w budzie przed zimą?

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Pieski, na spacer – pieski, do budy*.

Każde dziecko dostaje kolorowy krążek – *budę*. Siada na nim. Na hasło: *Pieski, na spacer*, dzieci – *pieski* – poruszają się na czworakach pomiędzy leżącymi na podłodze krążkami. Na hasło: *Pieski, do budy*, dzieci – *pieski* – siadają na swoich krążkach – *budach*.

6. Zapoznanie ze sposobem wykonania prac.

- Nauczyciel układa na tablicy z kolorowych, papierowych figur sylwety – budy i pieska.
- Dzieci oglądają powstały obrazek – ich zadaniem jest ułożenie takiego samego obrazka i przyklejenie go na kartce.
- Ozdabiają obrazek z figur, dorysowując trawę, drzewa, miseczkę dla psa... (według własnych pomysłów).

7. Wykonanie prac przez dzieci.

(Jeżeli dziecko ma problem z ułożeniem takiego samego obrazka, to znaczy, że ma słabo rozwiniętą percepcję wzrokową lub ją zaburzoną).

8. Oglądanie prac, umieszczenie ich w kąciку dla rodziców.

 Spacer w pobliżu przedszkola.

III

1. Zabawa *Kto zmienił miejsce?*

Dzieci siedzą w kole. Jedno z nich staje z boku, tyłem do wszystkich. Na znak nauczyciela dwoje dzieci zamienia się miejscami. Dziecko stojące z boku, po powrocie do koła musi wskazać, które osoby zmieniły miejsca.

2. Zabawa w kole przy piosence *Lambado* (melodia popularna).

Dzieci z nauczycielem poruszają się w kole, trzymając się za te części ciała, które były wymienione.

Tań - czy - my lam - ba - do, lam - ba - do, lam - ba - do,
tań - czy - my lam - ba - do, ma - ła - go wal - czy - ka.

Tańczymy lambado, lambado, lambado.

Tańczymy lambado, małego walczyka.

Tańczą go starszaki, starszaki, starszaki,

tańczą go starszaki i małe dzieci też.

Koło się zatrzymuje i nauczyciel pyta:

Rączki były? Dzieci odpowiadają, że tak.

Nogi były? Dzieci odpowiadają, że nie.

- Dzieci łąpią stojące obok nich osoby za nogi i poruszają się po kole, śpiewając piosenkę.
3. Zabawy swobodne w wybranych kąciakach.

Dzień 5. Odgłosy domu

Cel ogólny:

- rozwijanie mowy.

Cel operacyjny:

Dziecko:

- mówi wyraźnie.

Środki dydaktyczne: piosenka *Daj mi rączkę*, drewniane klocki, kłębek waty, nagranie spokojnej muzyki, tamburyn, nagrane odgłosy dochodzące z domu.

Przebieg dnia

I

1. Zabawa *Przekazywanie kłębka waty*.

Dzieci siedzą w kole i podają sobie z ręki do ręki kłębek waty. Następnie zamykają oczy i powtarzają to samo, czyli podają jeszcze raz kłębek waty. Kto poczuje dotyk waty, otwiera oczy i przekazuje kłębek dalej.

2. Zabawa przy piosence *Daj mi rączkę* (*przewodnik*, s. 89–90).

 Zestaw zabaw ruchowych – nr VIII (*przewodnik*, s. 86).

II

 Odgłosy domu – ćwiczenia ortofoniczne.

1. Zabawa integracyjna *Dom*.

Dzieci dobierają się trójkami. Dwoje dzieci tworzy *dom*, stojąc twarzami do siebie i trzymając się za ręce. Trzecie dziecko staje w środku – jest *mieszkańcem domu*. Na hasło: *Zmieniamy dom* – dziecko ze środka *zmienia dom*, stając pomiędzy inną parą dzieci. Na hasło: *Zmieniamy mieszkańców* – *dom zmienia mieszkańców*, stając z innym dzieckiem.

2. Ćwiczenia wyobraźni – *Odgłosy domu*.

Nauczyciel opowiada historyjkę. Wsłuchując się w nią, dzieci odbywają w wyobraźni wędrówkę po domu chłopca w ich wieku. Na każdym etapie tej wędrówki nauczyciel zadaje im pytania i pozostawia swobodę w wypowiedzianiu się na temat odgłosów, które w danym miejscu mogłyby usłyszeć.

Dzisiaj jest wolny dzień, więc nie idziemy do przedszkola. Zamieniamy się wszyscy w małe pszczołkomuszki i wlatujemy, niezauważeni przez nikogo, do pokoju Jacka. Jacek gra na komputerze. Na ekranie biegają z drabinki na drabinkę popiskujące robaczki. Co słyszymy?

Nagle dociera do nas odgłos padającego deszczu. Niemożliwe! Przecież jest ładny, słoneczny dzień! Ach tak, to mama Jacka bierze prysznic. Lecimy dalej. To duży pokój. Tato Jacka siedzi i ogląda program w telewizji. Widać sylwetki zawodników biegających od bramki do bramki. Co tam słyszymy? Słychać krzyki kibiców i muzykę. Mija czas. Lecimy do kuchni. Co tam słyszymy? Brzęczą garnki, gwizdże czajnik, kapie woda z kranu.

Teraz w jadalni zasiada do obiadu cała rodzina. Co słyszymy? Cały czas zza okna dobiegają do nas różne odgłosy. Co tam słyszymy? Wylatujemy na ulicę, bo tam tak głośno i radośnie. I na tym kończymy dzisiaj naszą podróż. Znowu jesteśmy sobą – dziećmi w przedszkolu.

3. Słuchanie nagranych odgłosów dochodzących z domu i ich rozpoznawanie.

4. Ćwiczenia logorytmiczne.

Dzieci biorą po dwa drewniane klocki. Chodzą po sali i wystukują w podany przez nauczyciela rytmie tekst: *Każdy Tomek ma swój domek*.

5. Ćwiczenia usprawniające narządy mowy.

Nauczyciel mówi dzieciom, że ich twarz będzie domem, w którym oczy *to okna*, a usta *to drzwi*. Następnie mówi, jakie części domu otwierają się lub zamykają, a dzieci otwierają lub zamykają oczy i usta.

 Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie.

III

1. Zabawa *Dotykamy siebie*.

Dzieci stoją w kole. Zabawę rozpoczyna nauczyciel, śpiewając krótki tekst na melodię popularnej piosenki *Rolnik sam w dolinie* i pokazując te części ciała, o których śpiewa. Dzieci powtarzają za nim ruchy, próbując z nim śpiewać.

Dotykamy pięty, dotykamy pięty.

Hejże, hejże, hejże, ha, dotykamy pięty.

Tupiemy stopami, tupiemy stopami.

Hejże, hejże, hejże, ha, tupiemy stopami.

Dotykamy czoła, dotykamy czoła.

Hejże, hejże, hejże, ha, dotykamy czoła.

Głaszczemy policzki, głaszczemy policzki.

Hejże, hejże, hejże, ha, głaszczemy policzki.

(Machamy palcami... masujemy wargi... dotykamy łokci... zamykamy oczy...).

 Zabawa orientacyjno-porządkowa *Rób tak – nie rób tak* (przewodnik, s. 87).

2. Zabawy swobodne w wybranych kącikach.

Propozycja korzystania z *Tablic demonstracyjnych dla młodszych przedszkolaków*

Numer tablicy	Opis	Tygodnie, w których można wykorzystać tablice
WRZESIEŃ		
1	Co robi przedszkolak? – ćwiczenia w mówieniu.	Tydzień I Nasza grupa
2	Jak należy zachowywać się w przedszkolu? – porównywanie sytuacji przedstawionych na obrazkach	Tydzień II Jestem przedszkolakiem
4	Nazywanie kolorów kół i ich liczenie.	Tydzień III Uliczne sygnały
6	Samochody specjalistyczne i inne – zdjęcia: samochodu policyjnego, straży pożarnej, karetki pogotowia, samochodu osobowego, motocyklu, samochodu ciężarowego, helikoptera, samolotu, statku pasażerskiego, motorówki.	Tydzień III Uliczne sygnały
7	Park jesienią – zdjęcia: parku, kolorowych liści, „nosków” klonu, kasztanów, żółdzi, jarzębiny, orzechów laskowych, szyszek.	Tydzień IV Nadeszła jesień
10	Jak zwierzęta przygotowują się do zimy? (Jeź, wiewiórka, bocian, niedźwiedź brunatny).	Tydzień IV Nadeszła jesień
PAŹDZIERNIK		
8	Owoce i warzywa – zdjęcia owoców: śliwek, gruszek, jabłek, moreli, ananasa, bananów, pomarańczy; zdjęcia warzyw: kapusty, buraków, pomidorów, sałaty, marchewki, cebuli, pietruszki, ogórków, papryki.	Tydzień I i II Jesień w sadzie / Dary ogrodu
29	Zawody – zdjęcia: fryzjerki, kasjerki, lekarza, kucharza, policjanta, strażaka, malarza, kosmetyczki.	Tydzień III Nasze rodziny
12	Zwierzęta hodowane w domu – zdjęcia: psa, chomika, białej myszki, rybek w akwarium, kota, kawii domowej, papugi, królika.	Tydzień IV Domowi ulubieńcy
Tablice do wykorzystania przez nauczyciela w dowolnie wybranym przez niego temacie		
3	Co było przedtem, a co potem – omawianie obrazków.	
5	Nasze zmysły – zdjęcia: dziecka wążającego kwiatek, jedzącego owoc, oglądającego przez lupę kwiatek, głaszczącego psa, słuchającego odgłosów przyrody.	
11	Jakie są misie? – słowa przeciwstawne.	
15	<i>Sprawić komuś radość</i> historyjka obrazkowa (ułożona według kolejności zdarzeń).	
21	<i>Wielkanocna pisanka</i> – historyjka obrazkowa do opowiadania (ułożona według kolejności zdarzeń).	
25	Cztery historyjki (o wykluciu się kurczątka, o rozwoju mniszka, jabłoni i ludzi).	
26	Ćwiczenia w liczeniu (liczenie owadów na obrazkach i wskazywanie odpowiedniej liczby kropek pod obrazkami).	

